

PATVIRTINTA
Šiaulių regiono plėtros tarybos
2014 m. lapkričio 11 d. sprendimu Nr. 51/5S-50

ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANAS

TURINYS

TURINYS	1
1 ĮVADAS	3
2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	4
2.1 BENDRA INFORMACIJA APIE ŠIAULIŲ APSKRITĮ IR SAVIVALDYBES.....	4
2.2 ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS.....	6
2.3 ŠIAULIŲ REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS.....	10
2.3.1 <i>Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas</i>	10
2.3.2 <i>Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos</i>	14
2.3.3 <i>Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas</i>	15
2.4 ŠIAULIŲ REGIONO STATISTINIAI IR ATLIEKŲ TVARKYMO DUOMENYS.....	17
2.4.1 <i>Gyventojų skaičius, būstai ir kiti ūkio subjektai</i>	17
2.4.2 <i>Komunalinių atliekų turėtojų (gyventojų ir įmonių) aptarnavimas</i>	19
2.4.3 <i>Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis</i>	20
2.4.4 <i>Surinktų komunalinių atliekų tvarkymas</i>	27
2.5 MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	29
2.5.1 <i>Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema</i>	30
2.5.2 <i>Mišrių komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai</i>	33
2.5.3 <i>Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai ir jų pajėgumai</i>	37
2.6 PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR KITŲ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	38
2.7 BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	47
2.7.1 <i>Biologinių atliekų namudinis kompostavimas</i>	47
2.7.2 <i>Biologinių atliekų atskiras surinkimas ir tvarkymas</i>	48
2.7.3 <i>Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas</i>	49
2.8 KITŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRAUTŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	50
2.9 VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS.....	54
2.10 VALSTYBINIAME STRATEGINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖ 55	
2.11 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ.....	60
3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 M.	61
3.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS IKI 2020 M.....	62
3.2 ŠIAULIŲ REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	66
4 ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 M.	67
5 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS	76
5.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	76

5.2	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS	80
5.2.1	<i>Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas.....</i>	85
5.2.2	<i>Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas .....</i>	86
5.2.3	<i>Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas .....</i>	89
5.2.4	<i>Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų specifinių atliekų surinkimo plėtra .....</i>	93
5.2.5	<i>Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas .....</i>	94
6	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS.....	96
7	PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	98
	PRIEDAI.....	101

1 ĮVADAS

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių teritorijas.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas atnaujina 2012 m. gegužės 3 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. R-51/5S-25 patvirtintą *Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planą 2012–2020 m.*, numatant priemones, užtikrinančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintame *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą. Šis planas prisidės prie 2010 m. gegužės 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. R-39 patvirtinto atnaujinto *Šiaulių regiono 2007–2013 metų plėtros plano* uždavinio – tobulinti komunalinių atliekų surinkimo, tvarkymo ir perdirbimo sistemą – įgyvendinimo.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, regioninių atliekų tvarkymo planų vykdymo laikotarpis turi sutapti su *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plano* vykdymo laikotarpiu, todėl atnaujinamas *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas* rengiamas 2014-2020 metų laikotarpiui.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* ir 2010 m. gruodžio 16 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintų *Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams* reikalavimus.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

1. Esamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos būklės apžvalga;
2. Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014-2020 m.;
3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014-2020 m.;
4. Komunalinių atliekų srautų susidarymo ir tvarkymo ateityje vertinimas;
5. Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui ir finansavimo poreikio vertinimas;
6. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Už *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimą koordinavimą yra atsakinga VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras. Šį planą taip pat įgyvendina ir Šiaulių regiono savivaldybės – Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono.

Sprendimus dėl *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Šiaulių regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro ir regiono savivaldybių siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, atlikta atranka dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) bei priimtas sprendimas, kad Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planui SPAV nebus atliekamas. Visuomenė bei SPAV subjektai apie tai informuoti, vadovaujantis 2005 m. liepos 26 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-381 patvirtintu

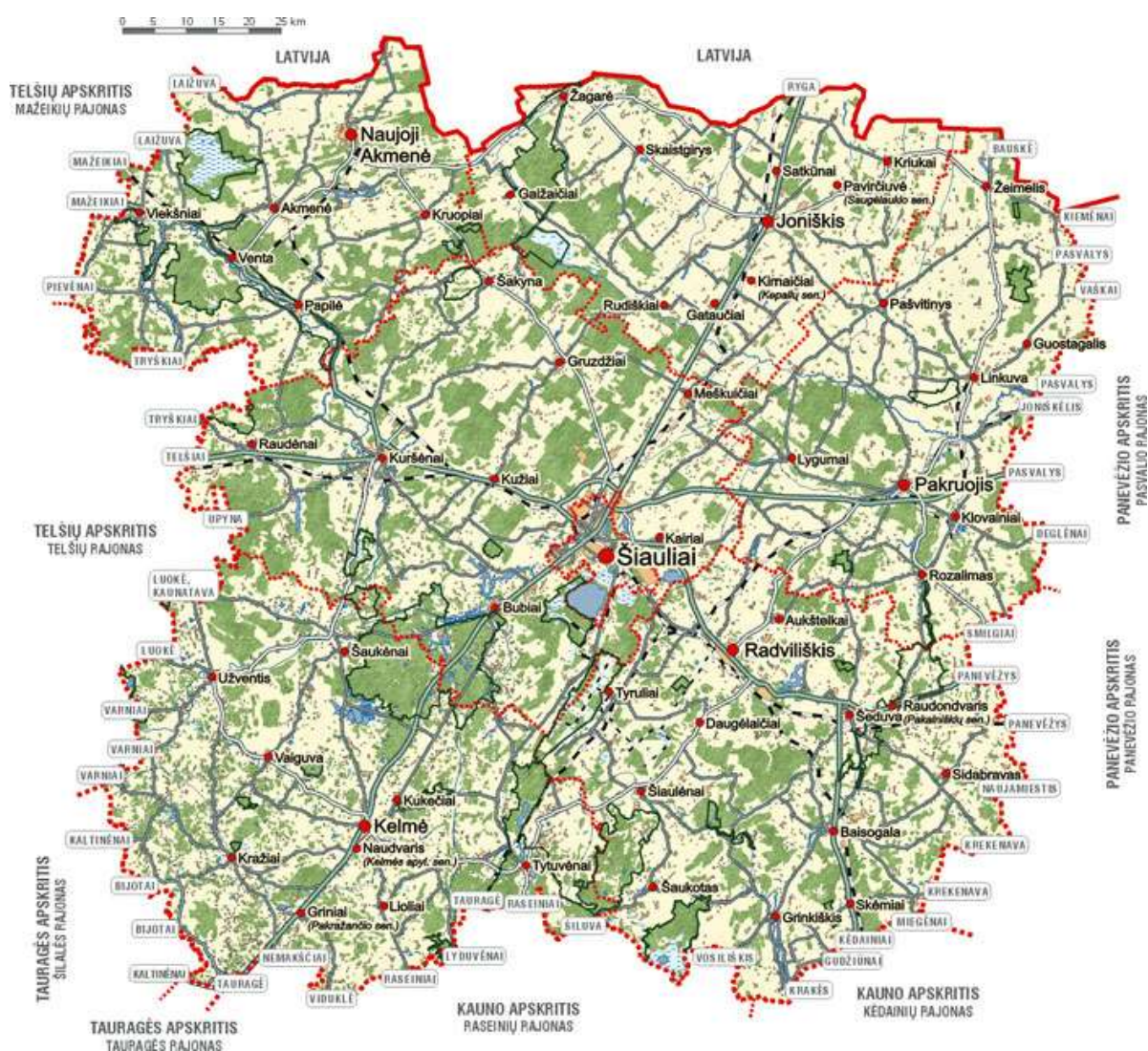
Visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui, tvarkos aprašu.

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Esama komunalinių atliekų tvarkymo būklės Šiaulių regione apžvalga parengta remiantis Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių ataskaitomis Aplinkos apsaugos agentūrai apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas 2013 m. (toliau – Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.), kitais Šiaulių regiono savivaldybių administracijų pateiktais duomenimis (įskaitant savivaldybių atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planais ar jų projektais), VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro, Lietuvos statistikos departamento, Nekilnojamo turto registro duomenimis ir kt.

2.1 Bendra informacija apie Šiaulių apskritį ir savivaldybes

Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regionas (toliau – Šiaulių regionas) sutampa su Šiaulių apskrities teritorija. Šiaulių apskritis yra Lietuvos šiaurinėje dalyje ir ribojasi su Latvijos Respublika. Šiaulių apskritį sudaro Šiaulių miesto, Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo, Radviliškio ir Šiaulių rajonų savivaldybės.

Pav. 1. Šiaulių apskrities žemėlapis.

Šiaulių apskritis. Apskritis centras – Šiaulių miestas. Apskirtyje yra 14 miestų, iš kurių didžiausi – Šiauliai, Radviliškis, Kuršėnai, Naujoji Akmenė, Joniškis. Apskritis ribojasi su Latvijos Respublika, Lietuvoje – Telšių, Tauragės, Kauno ir Panevėžio apskritimis.

2014 m. sausio 1 d. Šiaulių apskrityje gyveno 290,47 tūkst. gyventojų, t. y. apie 10 proc. visų šalies gyventojų (ketvirtoji apskritis Lietuvoje). Miestuose gyvena 62 proc., kaimuose – 38 proc. apskrities gyventojų. Gyventojų skaičius viename kvadratiniam kilometre Šiaulių apskrityje sudarė 34,0.

Tankiausiai apgyvendinta Šiaulių miesto savivaldybė – 1.314,4 gyventojų viename kvadratiniam kilometre, rečiausiai – Pakruojo rajono savivaldybė – 17,1. Pagal užimamą 8.540 km² plotą Šiaulių apskritis yra antroji apskritis Lietuvoje.

Šiaulių miesto savivaldybė. Šiauliai – ketvirtasis pagal gyventojų skaičių Lietuvos miestas ir Šiaulių apskrities centras. Šiaulių mieste gyvena 106,47 tūkst. gyventojų (apie 37 proc. apskrities gyventojų). Šiaulių miesto plotas – 81 km². Šiauliuose yra 2 miesto seniūnijos – Medelyno ir Rėkyvos. Atstumas nuo Šiaulių iki sostinės Vilniaus – 214 km, iki Klaipėdos – 165 km.

Šiaulių rajono savivaldybė. Šiaulių rajone gyvena 42,2 tūkst. gyventojų (apie 15 proc. apskrities gyventojų). Vienintelis rajono miestas – Kuršėnai, kuriame gyvena 12,7 tūkst. gyventojų. Miestas yra 25 km atstumu nuo Šiaulių. Šiaulių rajono savivaldybės plotas – 1.807 km² ir sudaro 21,2 proc. apskrities teritorijos. Rajono teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų. Rajone yra 579 kaimai.

Akmenės rajonas. Akmenės rajone gyvena 21,7 tūkst. gyventojų (apie 8 proc. apskrities gyventojų). Rajono administracinis centras – Naujoji Akmenė, kurioje gyvena apie 9,3 tūkst. gyventojų. Akmenės rajono savivaldybės teritorijos plotas – 844 km². Rajone yra 3 miestai (Akmenė, Naujoji Akmenė, Venta), 2 miesteliai, 163 kaimai ir 2 viensėdžiai. Gyventojų tankumas Savivaldybėje – 30,5 gyv./km².

Joniškio rajono savivaldybė. Joniškio rajone gyvena 24,3 tūkst. gyventojų (apie 8,5 proc. apskrities gyventojų). Savivaldybės plotas – 1.152 km². Rajono administracinis centras – Joniškis, kuriame gyvena apie 9,9 tūkst. gyventojų. Rajone yra 2 miestai (Joniškis ir Žagarė) bei 2 miesteliai (Kriukai ir Skaistgirys). Žemės ūkio naudmenos užima net 72,2 proc. Savivaldybės teritorijos.

Kelmės rajono savivaldybės. Kelmės rajone gyvena 30,3 tūkst. gyventojų (apie 10,6 proc. apskrities gyventojų). Savivaldybės plotas – 1.705 km². Savivaldybėje yra 3 miestai (Kelmė, Tytuvėnai, Užventis), 6 miesteliai, 817 kaimų. Rajono administracinis centras – Kelmė, kurioje gyvena apie 9,0 tūkst. gyventojų. Žemės ūkio naudmenos užima 58,2 % Savivaldybės teritorijos ploto.

Pakruojo rajono savivaldybė. Pakruojo rajone gyvena 22,0 tūkst. gyventojų (apie 8 proc. apskrities gyventojų). Rajono plotas – 1.316 km² (15,4 % apskrities ploto). Rajono administracinis centras – Pakruojis, kuriame gyvena 5,3 tūkst. gyventojų. Savivaldybėje yra 2 miestai (Linkuva ir Pakruojis), 5 miesteliai ir 374 kaimai. Rajone yra 8 seniūnijos. Žemės ūkio naudmenos sudaro 71,4 % Savivaldybės teritorijos, miškai – 19,5 %.

Radviliškio rajono savivaldybė. Radviliškio rajone gyvena 39,7 tūkst. gyventojų (apie 14 proc. apskrities gyventojų). Rajono plotas – 1.635 km². Rajono administracinis centras – Radviliškis, kuriame gyvena 20,3 tūkst. gyventojų. Savivaldybėje yra 2 miestai (Radviliškis ir Šeduva), 10 miestelių ir 420 kaimų. Rajone yra 12 seniūnijų.

Lentelė 1. Šiaulių apskrities ir savivaldybių statistiniai rodikliai.

Teritorija	Teritorija, km ²	Gyventojai, 2014 m. sausio 1 d.	
		Skaičius	Tankis
Šiaulių apskritis	8.540	285.763	33,5
Akmenės r.	844	21.677	25,7
Joniškio r.	1.152	24.306	21,1
Kelmės r.	1.705	30.305	17,8
Pakruojo r.	1.316	21.979	16,7
Radviliškio r.	1.635	39.689	24,3
Šiaulių m.	81	105.610	1.303,8
Šiaulių r.	1.807	42.197	23,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2.2 Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims)¹. Kelios ar visos į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali bendradarbiauti ir kartu įsteigti juridinį asmenį – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių.

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema buvo pradėta kurti 2001 m. parengus galimybių studiją. 2001 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. 3 Šiaulių regiono plėtros taryba pritarė Aukštakių sąvartyno steigimui. Šiaulių miesto savivaldybės taryba 2001 m. rugsėjo 20 d. sprendimu Nr. 274 pritarė ES ISPA fondo parengtai paraiškai dėl Šiaulių regiono buitinių atliekų tvarkymo sistemos, kurios įgyvendinimui buvo numatyti 9,4 mln. eurų. Taip pat šiuo Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu buvo pritarė bendradarbiauti su kitomis Šiaulių regiono savivaldybėmis steigiant regioninę atliekų tvarkymo bendrovę.

2002 m. liepos mėn. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Europos Komisija pasirašė „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtros“ projekto Finansavimo memorandumą, pagal kurį projekto įgyvendinimui skiriama 9,4 mln. eurų.

2002 m. birželio 25 d. Šiaulių regiono (Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo, Radviliškio, Šiaulių rajono ir Šiaulių miesto) savivaldybės pasirašė viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – ŠRATC) steigimo sutartį, kurioje numatyti įstaigos veiklos tikslai: tvarkyti Šiaulių regiono komunalines atliekas, įgyvendinti Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektą, suprojektuoti, įrengti ir eksploatuoti naują regioninę sąvartyną, įgyvendinti regioninės atliekų tvarkymo sistemos tęstinumą. 2002 m. liepos 9 d. įregistruoti viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro įstatai, kuriuose numatyti tie patys įstaigos veiklos tikslai.

¹ **Pastaba:** Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neapima nuotekų dumblo, medicininių atliekų ir visų kitų atliekų, kurios savo sudėtimi nėra panašios į buitįje susidarančias atliekas.

2005 m. balandžio 28 d. Nr. Vz-120-(8.15) ŠRATC visuotiniame dalininkų susirinkime buvo patvirtinta nauja įstatų redakcija. 2009 metais šie įstatai dar kartą buvo atnaujinti ir 2009 m. liepos 27 d. įregistruoti Juridinių asmenų registre. Atnaujintuose įstatuose nurodyta, kad pagrindinis ŠRATC veiklos tikslas yra regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimo organizavimas, plėtojimas ir administravimas Šiaulių regiono teritorijoje.

Iškeltiems Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos organizavimo principams įgyvendinti, ŠRATC ir Šiaulių regiono savivaldybės 2006-2007 m. sudarė koncesijos sutartis (Akmenės r., Kelmės r., Pakruojo r. ir Radviliškio r.) (Lentelė 2) arba administravimo sutartis (Joniškio r. ir Šiaulių m.) (Lentelė 3), kurios suteikė leidimą ŠRATC:

- teikti viešąsias atliekų tvarkymo paslaugas;
- būti naujo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno operatoriumi;
- vykdyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, integruotos į regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kūrimą, palaikymą, vystymą bei plėtrą;
- rinkti vietinę rinkliavą;
- organizuoti atliekų surinkėjo parinkimo konkursą.

Lentelė 2. Šiaulių regiono savivaldybių tarybų sprendimais patvirtintos koncesijos sutartys.

Teritorija	Patvirtinta tarybos sprendimu	Suteiktas leidimas tarybos sprendimu
Akmenės r.	2006 m. gegužės 24 d. Nr. T-85	2005 m. birželio 29 d. Nr. T-116
Kelmės r.	2006 m. birželio 19 d. Nr. T-172	2005 m. balandžio 26 d. Nr. T-117
Pakruojo r.	2006 m. rugpjūčio 24 d. Nr. T-250	2005 m. kovo 24 d. Nr. T-97
Radviliškio r.	2006 m. gruodžio 21 d. Nr. T-948	2005 m. birželio 9 d. Nr. T-543

Šiaulių rajono savivaldybė (2006 m. gruodžio 21 d. tarybos sprendimu Nr. T-315), panaikino 2005 m. gegužės 26 d. priimtą tarybos sprendimą Nr. T-170 „Dėl pavidimo viešajai įstaigai „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ vykdyti regione atliekų tvarkymo funkcijas ir užduotis“ ir pati paskelbė viešąjį konkursą komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno paslaugai teikti, patvirtinusi Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą bei atliekų tvarkymo taisykles.

Didžioji dalis Šiaulių regiono savivaldybių tarybų yra pavidusios ŠRATC administruoti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas (išskyrus Šiaulių rajono savivaldybę) bei vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą (Lentelė 3) (išskyrus Šiaulių, Kelmės ir Joniškio rajonų savivaldybes).

Lentelė 3. Šiaulių regiono savivaldybių pavidimų administruoti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas tvirtinimas.

Teritorija	Pavidimus tvirtinantys Tarybų sprendimai
Akmenės r.	2006 m. gegužės 24 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-85
Joniškio r.	2007 m. sausio 25 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-1 ir jį keičiantis 2014 m. rugpjūčio 27 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-135
Kelmės r.	2006 m. birželio 16 d. Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-172 ir jį keičiantis 2014 m. gegužės 23 d. Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-141
Pakruojo r.	2006 m. lapkričio 23 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-330
Radviliškio r.	2007 m. rugpjūčio 30 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-159
Šiaulių m.	2006 m. birželio 29 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-210
Šiaulių r.	2013 m. gruodžio 12 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-290

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu iki 2013 m. gruodžio 31 d. vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravo ŠRATC. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 12 d. sprendimu Nr. T-290 vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administruoja Šiaulių rajono savivaldybės administracija.

Kelmės rajono savivaldybės administracija 2014 m. gegužės 23 d. sprendimu Nr. T-141 „Dėl pavedimo Kelmės rajono savivaldybės administracijai administruoti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą“ nusprendė nuo 2015 m. sausio 1 d. pavesti Kelmės rajono savivaldybės administracijai vykdyti Kelmės rajono savivaldybės teritorijoje vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimą.

Joniškio rajono savivaldybės administracija 2014 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T-135 „Dėl pavedimo Joniškio rajono savivaldybės administracijai komunalinių atliekų tvarkymo srityje“ nusprendė nuo 2015 m. sausio 1 d. pavesti Joniškio rajono savivaldybės administracijai vykdyti Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimą.

2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9 buvo patvirtintas pirmasis *Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas*, kuriame buvo numatyti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo etapai ir šios sistemos organizavimas. Siekiant užtikrinti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos funkcionalumą bei vystymąsi ir toliau tobulinant komunalinių atliekų surinkimo, tvarkymo ir perdavimo infrastruktūrą, Šiaulių regiono plėtros taryba 2009 m. gruodžio 9 d. sprendimu Nr. R-55 patvirtino *Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planą 2009–2018 metams*, kurį vėliau atnaujino 2012–2020 m. periodui (2012 m. gegužės 3 d. sprendimas Nr. 51/5S-25). Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

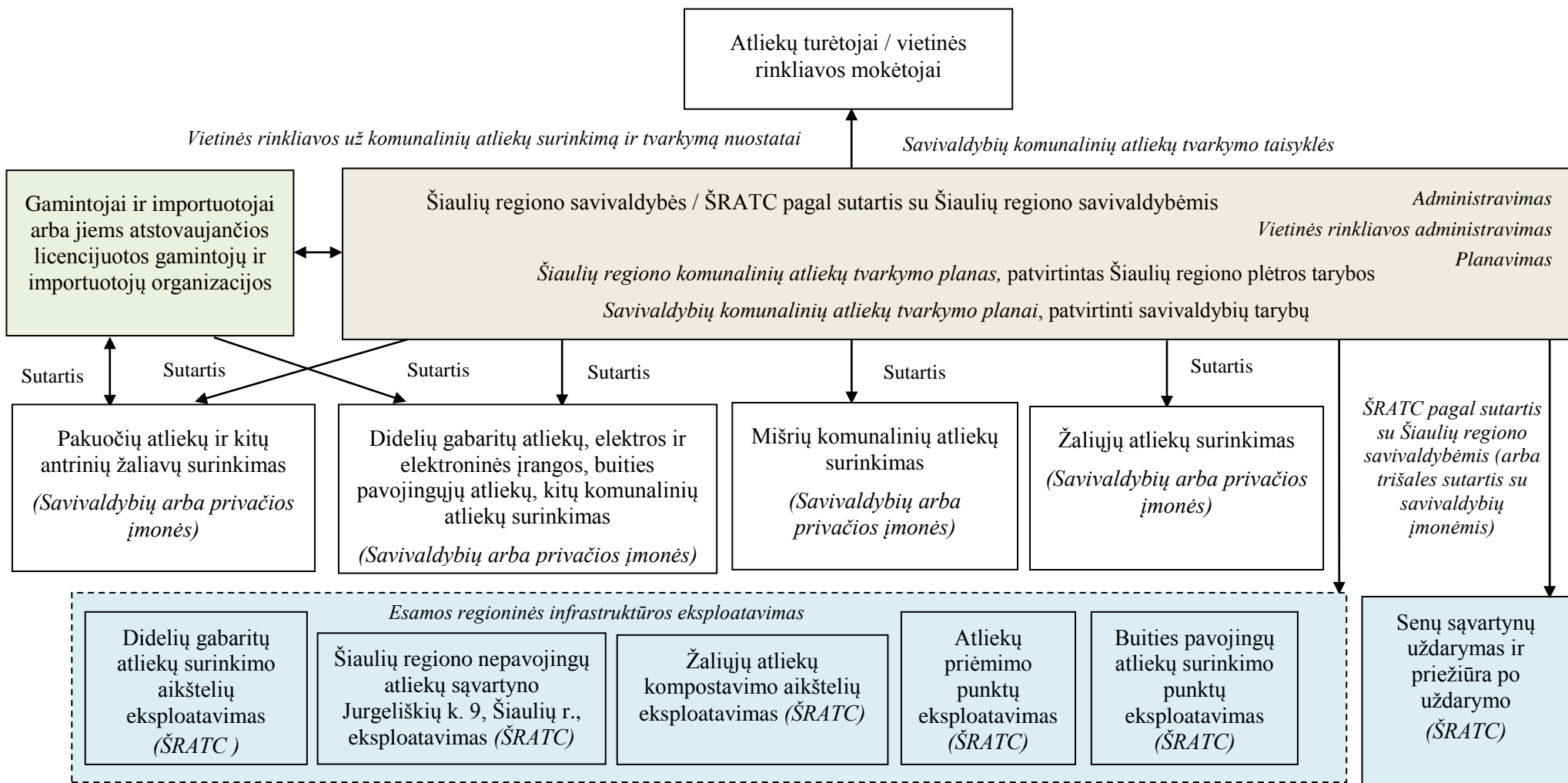
Atnaujinta Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota Pav. 2.

Savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms organizuoti savo teritorijose, Šiaulių regiono savivaldybių tarybos yra patvirtinusios savivaldybių atliekų tvarkymo planus (Lentelė 4).

Lentelė 4. Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planų tvirtinimas.

Teritorija	Planus tvirtinantys Tarybų sprendimai
Akmenės r.	2006 m. spalio 25 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-176
Joniškio r.	2014 m. rugpjūčio 27 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-133
Kelmės r.	2006 m. spalio 26 d. Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-286
Pakruojo r.	2006 m. liepos 27 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-214
Radviliškio r.	2006 m. spalio 12 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-884
Šiaulių m.	2014 m. birželio 26 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-173
Šiaulių r.	2006 m. gruodžio 21 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-315

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* savivaldybėms nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, turi būti atnaujinti visų Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai. Šiuo metu jau atnaujintas ir patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas bei Joniškio rajono atliekų tvarkymo planas 2014–2020 m.

Pav. 2. Atnaujinta Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas kiekvienoje Šiaulių regiono savivaldybėje detalai reglamentuojamas *savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse* (Lentelė 5).

Lentelė 5. Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

Teritorija	Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės tvirtinantys Tarybų sprendimai
Akmenės r.	2009 m. birželio 17 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-152 (su pakeitimais)
Joniškio r.	2014 m. birželio 19 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-106
Kelmės r.	2014 m. birželio 27 d. Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-181 (E)
Pakruojo r.	2010 m. lapkričio 24 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-360
Radviliškio r.	2010 m. spalio 28 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-1062 (su pakeitimais)
Šiaulių m.	2014 m. birželio 26 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-174
Šiaulių r.	2014 m. balandžio 3 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-71

ŠRATC yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis bei trišales laikinas sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos. Šiaulių regiono savivaldybėse veikiančios komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančios atliekų surinkimo sistemos aprašytos šio Plano 2.8 skyriuje.

2.3 Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimas ir plėtra finansuojama iš šių šaltinių: Europos Sąjungos (toliau – ES) ir valstybės paramos lėšų, ŠRATC skolintų lėšų, savivaldybių biudžetų lėšų, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą ir kitų lėšų.

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“. Šis principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Įgyvendinant principą „teršėjas moka“, visose Šiaulių regiono savivaldybių teritorijose vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvesta 2007–2008 m. Informacija apie Šiaulių regiono savivaldybių tarybų sprendimus dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvedimą pateikta Lentelė 6.

Lentelė 6. Šiaulių regiono savivaldybių tarybų sprendimai dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvedimo.

Teritorija	Tarybų sprendimai dėl vietinės rinkliavos įvedimo	Rinkliavos įvedimo data
Akmenės r.	2007 m. spalio 24 d. Nr. T-198	2008–01–01
Joniškio r.	2007 m. rugsėjo 20 d. Nr. T-188	2007–10–01
Kelmės r.	2007 m. gegužės 24 d. Nr. T-190	2007–07–01
Pakruojo r.	2007 m. liepos 26 d. Nr. T-245	2007–09–01
Radviliškio r.	2007 m. spalio 1 d. Nr. T-160	2007–10–01
Šiaulių m.	2006 m. sausio 26 d. Nr. T-4	2007–01–01
Šiaulių r.	2007 m. birželio 13 d. Nr. T-183	2007–09–01

Vietinė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatytas privalomasis mokestis, kurį turi mokėti visi komunalinių atliekų turėtojai, besinaudojantys savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Visuotinės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įgyvendinimas ir atliekų tvarkymo paslaugos teikimas kiekvienam rinkliavos mokėtojui užtikrina, kad visos Šiaulių regione susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos.

Vietinės rinkliavos administruojamos vadovaujantis savivaldybių tarybų patvirtintais Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais. Šiaulių regiono savivaldybės vietinės rinkliavos lėšas administruoja pačios arba šią funkciją yra pavedusios ŠRATC (Lentelė 7). Lėšos komunalinių atliekų tvarkymui savivaldybėse naudojamos pagal savivaldybių tarybų patvirtintas specialiąsias komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programas.

Lentelė 7. Šiaulių regiono savivaldybių vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatai (2014–09–01 duomenimis)

Teritorija	Tarybų sprendimai dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatų tvirtinimo	Administratorius	Įvesta dvinarė įmoka
Akmenės r.	2008 m. gruodžio 17 d. Nr. T-260; nauja redakcija 2013 m. liepos 11 d. Nr. T-141 (su pakeitimais)	ŠRATC	Ne
Joniškio r.	2006 m. rugsėjo 14 d. Nr. T-157; nauja redakcija 2013 m. spalio 10 d. Nr. T-173	ŠRATC*	Ne
Kelmės r.	2006 m. spalio 26 d. Nr. T-288; nauja redakcija 2013 m. birželio 27 d. Nr. T-183	ŠRATC*	Ne
Pakruojo r.	2006 m. rugpjūčio 24 d. Nr. T-245; nauja redakcija 2013 m. rugpjūčio 22 d. Nr. T-220	ŠRATC	Ne
Radviliškio r.	2006 m. spalio 12 d. Nr. T-885; nauja redakcija 2013 m. rugpjūčio 22 d. Nr. T-573	ŠRATC	Ne
Šiaulių m.	2006 m. birželio 29 d. Nr. T-209; nauja redakcija 2010 m. lapkričio 25 d. Nr. T-344	ŠRATC	Ne
Šiaulių r.	2008 m. birželio 18 d. Nr. T-163; nauja redakcija 2014 m. vasario 20 d. Nr. T-30	Savivaldybė	Ne

* Nuo 2015 m. sausio 1 d. administratoriaus funkciją atliks pačių savivaldybių administracijos (Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gegužės 23 d. sprendimas Nr. T-141 „Dėl pavedimo Kelmės rajono savivaldybės administracijai administruoti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą“ ir Joniškio rajono

savivaldybės tarybos 2014 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-135 „Dėl pavedimo Joniškio rajono savivaldybės administracijai komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje“).

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą dydį nustato kiekvienos savivaldybės taryba. Vietinės rinkliavos dydis turi būti apskaičiuojamas toks, kad gautos pajamos padengtų visas atitinkamo rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudas ir dalį regioninės sistemos sąnaudų, tenkančių komunalinių atliekų tvarkymo atitinkamo rajono sąnaudoms: atliekų tvarkymo sistemos administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, šalinimo, sąvartyno eksploatavimo, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo, infrastruktūros plėtimo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas. Šiuo metu Šiaulių regione vietinės rinkliavos dydis vienam gyventojui svyruoja nuo 56 Lt (Šiaulių m. sav.) iki 75 Lt (Pakruojo r. sav.) (Lentelė 9).

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato kiekvienos savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Šiaulių regione nėra.

Atliekų susidarymo normos juridiniams asmenims nustato kiekvienos regiono savivaldybės taryba vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatose bei šių nuostatų pakeitimuose, todėl kiekviename savivaldybėje jos gali skirtis. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų (buities atliekų bei komercinės, pramoninės, institucijų ir kitokios kilmės atliekų, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buitines atliekas) susikaupimo normos nustatomos atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinių ir pan. skaičių, įmonės plotą ir kitus kriterijus.

Informacija apie vietinės rinkliavos mokėtojus, jų mokumą ir administravimo sąnaudas pateikta Lentelė 8. Remiantis ŠRATC duomenimis, 2013 m. pabaigoje fizinių asmenų mokumas siekė vidutiniškai 72 proc., o juridinių asmenų – 82 proc. (nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola)). Bendras 2013 m. rinkliavos surinkimo procentas – 74 proc. Juridinių asmenų mokumui įtakos turėjo ir ekonominis sunkmetis.

Principas „*teršėjas moka*“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymas pagal gamintojo atsakomybės principą turi būti dengiamas šių gaminių gamintojų/importuotojų ir neįskaitomas į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą (naudotų padangų – dalinai). Dėl šios priežasties pakuočių atliekų tvarkymo sąnaudos Šiaulių regione nėra įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, o ŠRATC yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis bei trišales pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo laikinąsias sutartis.

2013 m. visos Šiaulių regiono savivaldybės, kartu su ŠRATC, pasirašė trišales „*Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo savivaldybės teritorijoje*“ sutartis su VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“. 2014 m. visos Šiaulių regiono savivaldybės, kartu su ŠRATC, pasirašė trišales papildančių atliekų surinkimo sistemų diegimo dėl elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo savivaldybių teritorijose sutartis su asociacija EEPA. Be to, 2013 m. spalio 28 d. ŠRATC pasirašė sutartį dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (toliau – DGASA) ir aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo Nr. 131028-1/S-13-141 su VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir VšĮ „Ekošviesa“.

Lentelė 8. Vietinės rinkliavos mokėtojai, jų mokumas ir administravimo sąnaudos.

		Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviliškio r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.	Šiaulių regionas
1.	Gyventojų skaičius 2013 m. pradžia, Lietuvos statistikos departamentas	22.210	24.890	31.037	22.549	40.567	106.470	42.748	290.471
2.	Gyventojų skaičius 2013 m. pradžia, Gyventojų registras	25.000	27.721	34.841	24.740	44.628	116.863	46.597	320.390
3.	Gyventojai – vietinės rinkliavos mokėtojai 2013 m.	22.625	24.964	30.891	22.155	40.755	105.610	42.783	289.783
4.	Gyventojai – vietinės rinkliavos mokėtojai 2013 m., proc. nuo gyventojų skaičiaus Gyventojų registre	90,50%	90,05%	88,66%	89,55%	91,32%	90,37%	91,81%	90,45%
5.	Atleistų nuo vietinės rinkliavos gyventojų skaičius	974	1.278	2.439	1.518	1.833	2.474	1.562	12.078
6.	Deklaruoti prie savivaldybės gyventojai (nemokantys rinkliavos)	697	444	496	384	1.065	8.046	1.553	12.685
7.	Gyventojai, kurie ankstesniais laikotarpiais buvo nurašyti kaip beviltiški (rinkliavos mokestis neskaiciuojamas)	162	334	237	55	0	0	220	1.008
8.	Rinkliavos mokėjimas 2013 m. gruodžio 31 d. (proc. nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))	70%	66%	72%	67%	71%	81%	73%	74%
9.	Fizinių asmenų rinkliavos mokėjimas 2013 m. gruodžio 31 d. (proc. nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))	68%	64%	70%	64%	68%	81%	72%	72%
10.	Juridinių asmenų rinkliavos mokėjimas 2013 m. gruodžio 31 d. (proc. nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))	84%	81%	87%	84%	88%	80%	79%	82%
11.	ŠRATC rinkliavos administravimo sąnaudos 2013 m., Lt/m.	119.339,41	117.351,05	134.152,34	110.904,96	170.107,90	460.099,54	160.347,47	1.272.303
12.	ŠRATC rinkliavos administravimo pajamos (iš vietinės rinkliavos), Lt/m.	119.139,68	117.014,88	133.924,79	110.481,81	166.838,83	459.914,78	160.330,55	1.267.645
13.	Rinkliavos administravimo sąnaudos 2013 m., Lt/rinkliavos mokėtojui per metus	5,27	4,70	4,34	5,01	4,17	4,36	3,75	4,39%
14.	Rinkliavos administravimo sąnaudos 2013 m., Lt/statistiniam gyventojui per metus	5,37	4,71	4,32	4,92	4,19	4,32	3,75	4,36%

Šaltinis: ŠRATC, 2014.

2.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

„Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas. Vadinasi, vietinės rinkliavos dydžiai turi būti nustatomi tokiu būdu, kad surinktos lėšos dengtų suplanuotas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas: atliekų tvarkymo sistemos plėtros ir administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, šalinimo, sąvartyno eksploataavimo, infrastruktūros plėtros, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos ir vietinės rinkliavos dydžiai apskaičiuojami vadovaujantis ŠRATC 2009 m. birželio 16 d. dalininkų susirinkime protokolu Nr. 10 patvirtintomis *Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą paslaugų, darbų bei produkcijos kainų (įkainių) ir jų nustatymo taisyklėmis*.

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas galima suskirstyti į šias kategorijas:

1. komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos (mokėjimai už atliekų surinkėjų/vežėjų paslaugas);
2. regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (ŠRATC sąnaudos):
  - Šiaulių regioninės infrastruktūros objektų sąnaudos (Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatavimas; komunalinių atliekų priėmimo punktų eksploatavimas ir esančių atliekų priėmimo punktuose atskiras pervežimas; bendro naudojimo (A; B tipo) komunalinių atliekų aikštelių eksploatavimas; 9 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir 5 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimas; senųjų sąvartynų uždarymas, rekultivavimas ir priežiūra po uždarymo (Kairių sąvartyno, 116 mažųjų sąvartynų, 14 rajoninių sąvartynų ir 39 atliekomis užterštų teritorijų); atidėjiniai; mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių eksploatavimas nuo 2015 m.);
  - komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos (savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo planų ir kitų atliekų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų rengimas, jų įgyvendinimo organizavimas ir vykdymo kontrolė; kitos funkcijos numatytos savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo administravimo sutartyse, pvz., finansavimo lėšų paieška, projektų įgyvendinimas), visuomenės švietimas ir informavimas;
  - vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo sąnaudos (Lentelė 8).

Šiaulių regiono savivaldybių tarybų patvirtinti vietinės rinkliavos dydžiai ir komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos vienai tonai pateiktos Lentelė 9. Tiek komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, tiek vietinės rinkliavos dydis gyventojams Šiaulių regiono savivaldybėse skiriasi.

Lentelė 9. Šiaulių regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos.

Teritorija	Rinkliava, Lt/gyv./metus	Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, Lt/toną	„Vartų mokestis“, Lt/toną
Akmenės r.	72	260	70,67
Joniškio r.	72	262	74,38
Kelmės r.	69	234	65,90
Pakruojo r.	75	230	70,14
Radviliškio r.	72	244	72,26

Teritorija	Rinkliava, Lt/gyv./metus	Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, Lt/toną	„Vartų mokestis“, Lt/toną
Šiaulių m.	56	188	89,75
Šiaulių r.	72	222	81,80

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m.

Regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos dengiamos per komunalinių atliekų priėmimo ir šalinimo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne kainą („vartų mokestį“). ŠRATC valdyba 2011 m. kovo 22 d. sprendimu pritarė ekonominiam ir teisiniam mechanizmui, kuriuo norima užtikrinti vieningą atliekų tvarkymo sistemą Šiaulių regione. Tuo pagrindu, ŠRATC valdyba savo sprendimu nustato savivaldybėms diferencijuotą 1 tonos komunalinių atliekų priėmimo ir šalinimo įkainį Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne, priklausomai nuo komunalinių atliekų transportavimo atstumo ir 1 tonos atliekų transportavimo kaštų vienam kilometrui (Lt/km). Šiuo metu galiojantys komunalinių atliekų priėmimo ir šalinimo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne įkainiai („vartų mokestis“) buvo patvirtinti 2013 m. kovo 29 d. ŠRATC dalininkų sprendimu (Lentelė 9).

ŠRATC duomenimis, 2013 m. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudose didžiausią dalį sudarė komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo sąnaudos – apie 56,5 proc., komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos – apie 36,7 proc., o vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos – apie 6,8 proc. visų Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų (Lentelė 10).

Lentelė 10. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų pasiskirstymas (2013 m.)

Teritorija	Šalinimas, proc.	Rinkliavos administravimas, proc.	Surinkimas-vežimas, proc.
Akmenės r.	33,56	7,55	58,89
Joniškio r.	33,14	7,65	59,21
Kelmės r.	30,35	7,46	62,19
Pakruojo r.	34,41	7,44	58,15
Radviliškio r.	32,96	6,44	60,60
Šiaulių r.	39,93	6,66	53,41
Šiaulių r.	41,38	5,64	52,98
Šiaulių regionas	36,74	6,77	56,49

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m.

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros kūrimas buvo pradėtas 2002 m. liepos 2 d. Europos Komisijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovams pasirašius finansavimo memorandumą dėl *Pasirengimo narystei struktūrinės politikos instrumento (ISPA)* projekto Nr.2001/LT/16/P/PE/008-01 „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ įgyvendinimo. Kitos investicinės priemonės įgyvendinamos, pasinaudojant ES Sanglaudos fondo lėšomis ir ES struktūrinės paramos 2007–2013 m. (priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01-V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“) lėšomis.

Įgyvendinant „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ projekto pirmąjį etapą (atliktų projekto darbų vertė – 34,7 mln. Lt) Jurgeliškių k. 9 (buv. Aukštrakių k.), Šiaulių r. buvo pastatytas naujas Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, rekonstruotas privažiavimo kelias, įsigyta atliekų tvarkymo įranga, Šiaulių regione įrengti 34 atliekų priėmimo punktai ir 247 bendro naudojimo konteinerinės aikštelės, Šiaulių g. 24, Bertužių k. (buv. Kairių k.), Šiaulių r. įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė ir uždarytas Šiaulių

miesto senasis Kairių sąvartynas (I etapas), Šiaulių regione uždaryta ir sutvarkyta 116 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų). „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ antrojo projekto etapo metu 2007–2013 m. planuotų įvykdyti projektų bendra vertė siekė 45,42 mln. Lt:

- 2011 m. įvykdytas projektas „Šiaulių regiono Kairių sąvartyno uždarymo II etapas“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-01-002) (projekto vertė – 10,67 mln. Lt);
- 2013 m. įvykdytas projektas „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-01-005) (projekto vertė – 18,55 mln. Lt);
- 2013–2014 m. įvykdytas projektas „Šiaulių regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių įrengimas“ (Nr. VP3-3.2-AM-01-V-01-014) (projekto vertė – 16,2 mln. Lt).

2006–2007 m. ŠRATC, bendradarbiaudamas su Jelgavos rajono savivaldybe, įgyvendino projektą „Ventos ir Lielupės upių baseinų rajonų valdymo planų kūrimas ir nacionalinių institucinių pajėgumų stiprinimas“, kurio lėšomis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne ŠRATC pastatė filtrato valymo įrenginius.

2010 m. ŠRATC pradėjo įgyvendinti projektą „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, kuriam finansavimas buvo patvirtintas 2010 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1003 pagal priemonės Nr.VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“. Šio projekto tikslas – išplėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą (projekto vertė – 54,48 mln. Lt). Pagal projektą Šiaulių regione buvo numatyta įvesti atskirą žaliųjų atliekų surinkimą iš regiono miestų ir miestelių individualių gyvenamųjų namų kvartalų bei individualų kompostavimą namų valdose, o likusioms bendrai surenkamoms komunalinėms atliekoms sutvarkyti esančio Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje buvo planuota pastatyti komunalinių atliekų rūšiavimo ir rūšiavimo metu atskirtų biologiškai skaidžių atliekų biodžiovinimo įrenginius. Tačiau dėl šio projekto finansavimo ir administravimo sutarties sąlygų pažeidimo 2013 m. sutartis buvo nutraukta.

Vadovaujantis 2013 m. gegužės 30 d. LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-410 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. D1-261 „Dėl Priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01 „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ veiklos „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir (ar) atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus“ valstybės projektų sąrašo Nr. 02 patvirtinimo“ pakeitimo“, projektui „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ buvo numatyta ES Sanglaudos fondo lėšų suma – 21,25 mln. Lt (bendra preliminarai projekto vertė – 25 mln. Lt (be PVM)). Projekto tikslas – įvesti atskirą žaliųjų atliekų surinkimą iš regiono miestų ir miestelių individualių gyvenamųjų namų kvartalų, individualų kompostavimą namų valdose, o likusias mišriame komunalinių atliekų sraute esančios biologiškai skaidžios atliekas tvarkyti Šiaulių regiono nepavojingų komunalinių atliekų sąvartyno teritorijoje planuojamuose pastatyti mišrių komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginiuose. Pasikeitus projekto apimtims ir finansavimui, Šiaulių regione planuojama pastatyti mažesnio pajėgumo MBA įrenginius nei buvo planuota ankstesniame projekte (MBA įrenginių biologinio apdorojimo pajėgumas apie 20 tūkst. tonų per metus). Planuojama projekto pabaiga – 2015 m. rugsėjo mėn. Naujo projekto galimybių studijai pritarė Šiaulių regiono plėtros taryba 2013 m. rugpjūčio 9 d. sprendimu Nr. 51/SS-58 „Dėl pritarimo projektui „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra““.

2013 m. ŠRATC lėšomis buvo baigtas įgyvendinti projektas „Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno II sekcijos įrengimas (taip pat sub. sekcijos asbesto turinčioms atliekoms)“, kurio metu sąvartyne buvo įrengta II sekcija, asfaltuotas aptarnavimo kelias, nuvažos ir priešfiltracinis ekranas. Projekto vertė – apie 4,6 mln. Lt (be PVM).

Nuo 2010 m. įgyvendinamas projektas „Šiaulių regiono Aukštųjų sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos statyba“ (projekto vykdytojas ne ŠRATC), kurio vykdymas numatytas dviem etapais:

- I etapas – sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistema. Šio etapo metu pakloti biodujų surinkimo vamzdžiai (viso paklota 13 atskirų perforuotų dujų surinkimo gijų). Biodujų surinkimui įrengti kolektoriai su kolektorinėmis sistemomis. Įrengta dujųopūtė ir biodujų deginimo žvakė, kuri naudojama avariniam ir pradiniam (kol sąvartyne nepradės išsiskirti pakankami kiekiai dujų, tinkamų gaminti naudingą energiją) dujų deginimui. Biodujų deginimo žvakės našumas 350 nm³/val.
- II etapas – kogeneracinės jėgainės įrengimas. Ateityje planuojama sąvartyno biodujas panaudoti elektros ir šiluminės energijos gamybai, jas deginant kogeneracinėje jėgainėje.

Be to, siekiant didinti komunalinių atliekų rūšiavimo efektyvumą 2012–2013 m. ŠRATC vykdė antrinių žaliavų ir biologinių atliekų atskiro surinkimo efektyvumo tyrimą, įgyvendinant projektą „RECO Baltic 21 Tech“ (RB21T), kurį dalinai finansavo *Interreg IVB Baltijos jūros regiono programa 2007–2013*. Pagrindiniai projekto tikslai – pagerinti vietinę ir regioninę kompetenciją vykdant atliekų tvarkymo veiklą, atitinkančią ES direktyvų reikalavimų įgyvendinimą bei padėti spręsti atliekų tvarkymo ir šalinimo problemas Baltijos jūros regiono valstybėse; taip pat suformuoti teigiamą požiūrį į atliekų rūšiavimą, išsiaiškinant ir sukuriant motyvacines skatinimo priemones rūšiuoti ar kitaip panaudoti perdirbimui tinkamas atliekas.

2.4 Šiaulių regiono statistiniai ir atliekų tvarkymo duomenys

2.4.1 Gyventojų skaičius, būstai ir kiti ūkio subjektai

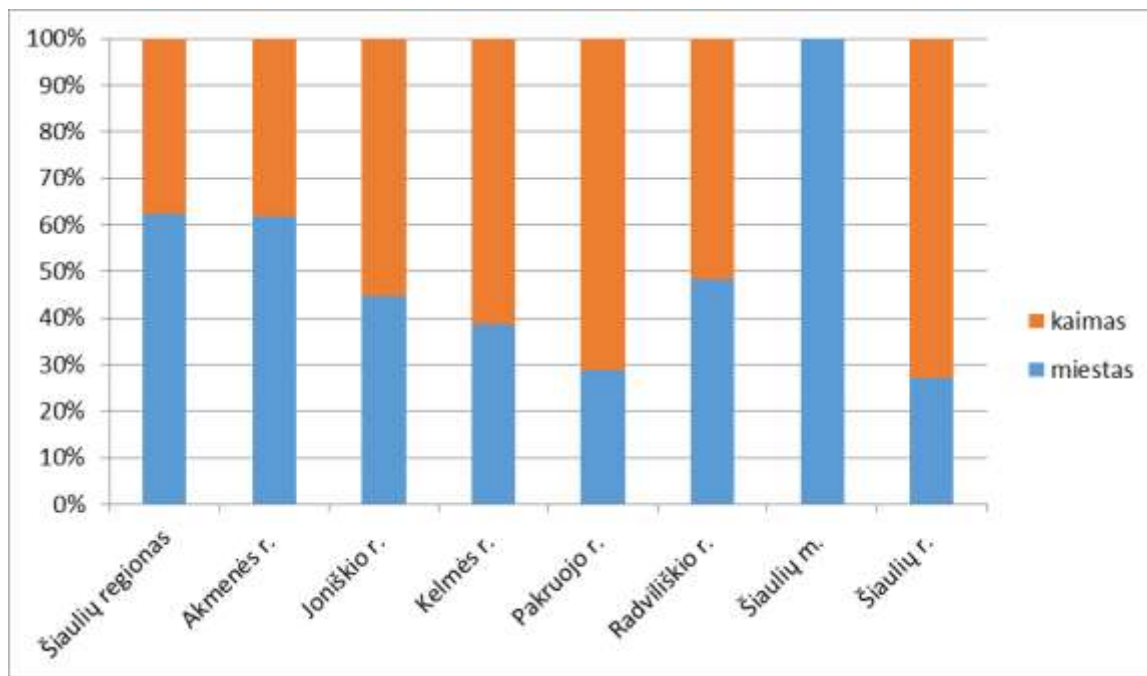
Remiantis 2001 m. visuotinio surašymo duomenimis, Šiaulių regione gyveno 370.096 gyventojai (mieste – 227.272, kaime – 142.824), 143.624 namų ūkiai, o vidutinis namų ūkio dydis – 2,58. Remiantis 2011 m. visuotinio surašymo duomenimis, Šiaulių regione gyveno 301.686 gyventojai (mieste – 186.310, kaime – 115.376), 126.646 namų ūkiai, o vidutinis namų ūkis – 2,38. Palyginus 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenis, gyventojų skaičius Šiaulių regione sumažėjo apie 18,5 proc. Šis mažėjimas paaiškinamas mažėjančio natūralaus gyventojų prieaugio tendencija ir gyventojų vidaus bei tarptautine migracija.

Lentelė 11. Gyventojų skaičius Šiaulių regione ir savivaldybėse (2014 m. sausio 1 d.).

Teritorija	Miestas	Kaimas	Iš viso
Šiaulių regionas	178.435	107.328	285.763
Akmenės r.	13.360	8.317	21.677
Joniškio r.	10.845	13.461	24.306
Kelmės r.	11.700	18.605	30.305
Pakruojo r.	6.322	15.657	21.979
Radviliškio r.	19.189	20.500	39.689
Šiaulių m.	105.610	-	105.610
Šiaulių r.	11.409	30.788	42.197

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais duomenimis (Lentelė 11), 2014 m. sausio 1 d. Šiaulių regione bendrai gyveno 285.763 gyventojai, iš kurių 62 proc. gyveno mieste (daugiausiai Šiaulių m.), kiti 38 proc. – kaime. Išskyrus Šiaulių miesto ir Akmenės rajono savivaldybes, visose kitose regiono savivaldybėse daugiau nei 60 proc. gyventojų gyvena kaime (Pav. 3).

Pav. 3. Urbanizacijos lygis Šiaulių regione (šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, gyventojų ir būstų 2011 m. visuotinio surašymo metu Šiaulių regione gyvenamąjį fondą sudarė 141.407 būstai, iš kurių 58.274 individualūs (vieno buto) namai, 5.416 butai dviejų butų name ir 76.493 butai daugiabučiuose namuose.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pabaigoje Šiaulių regione 1-2 butų namuose buvo 55,24 tūkst. butų, kurie atitinkamai pasiskirstę 36 proc. mieste ir 64 proc. kaime (Lentelė 12).

Lentelė 12. Butai Šiaulių regiono individualiuose ir daugiabučiuose namuose (2013 m. pabaiga).

Teritorija	Butai 1-2 butų namuose			Butai daugiabučiuose namuose			Iš viso būstų
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso	
Šiaulių regionas	19.889	35.351	55.240	64.688	11.402	76.090	131.330
Akmenės r.	1.346	2.601	3.947	6.302	919	7.221	11.168
Joniškio r.	2.399	4.878	7.277	3.057	1.050	4.107	11.384
Kelmės r.	2596	6938	9.534	2.715	1288	4.003	13.537
Pakruojo r.	1.087	5793	6.880	1.991	1.438	3.429	10.309
Radviliškio r.	2922	6.660	9.582	6.038	3.190	9.228	18.810
Šiaulių m.	7191	0	7.191	41.904	0	41.904	49.095
Šiaulių r.	2.348	8.481	10.829	2.681	3.517	6.198	17.027

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Duomenys apie 2014 m. Šiaulių regione ir savivaldybėse esančius vieno ir dviejų butų gyvenamuosius (individualius) namus bei daugiabučius gyvenamuosius namus pateikti

Lentelė 13. Vertinant pateiktus duomenis galima teigti, kad Šiaulių regiono miestuose yra apie 36 proc. individualių namų ir 59 proc. visų regiono daugiabučių namų.

Lentelė 13. Gyvenamieji namai Šiaulių regione (2014 m. sausio 1 d.).

Teritorija	Nekilnojamo turto registre registruoti gyvenamieji namai					
	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Šiaulių regionas	19.821	35.004	54.825	2.309	1.607	3.916
Akmenės r.	1.344	2.591	3.935	219	134	353
Joniškio r.	2.384	4.843	7.227	221	156	377
Kelmės r.	2.583	6.848	9.431	173	246	419
Pakruojo r.	1.082	5.777	6.859	143	208	351
Radviliškio r.	2.886	6.614	9.500	327	388	715
Šiaulių m.	7.194	-	7.194	1.103	-	1.103
Šiaulių r.	2.348	8.331	10.679	123	475	598

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d.“. Vilnius, 2014.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2013 m. Šiaulių regione sudarė 2.369 Lt (Lietuvos Respublikoje – 2.525 Lt). Šie statistiniai duomenys leidžia daryti prielaidą, kad Šiaulių regione gyventojų vartojimas gali būti mažesnis nei Lietuvos vidurkis, todėl ir susidarančių komunalinių atliekų kiekis gali būti mažesnis nei vidurkis šalyje.

Ūkio subjektai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. sausio 1 d. Šiaulių regione veikė 6.896 ūkio subjektai (Lentelė 14).

Lentelė 14. Ūkio subjektų skaičius Šiaulių regione ir savivaldybėse (2014 m. sausio 1 d.).

Teritorija	Veikiančių ūkio subjektų skaičius, vnt.
Šiaulių regionas	6.896
Akmenės r.	347
Joniškio r.	452
Kelmės r.	494
Pakruojo r.	378
Radviliškio r.	595
Šiaulių m.	3.751
Šiaulių r.	879

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų (gyventojų ir įmonių) aptarnavimas

ŠRATC duomenimis (Lentelė 8), 2013 m. į vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą mokėtojų registrą buvo įtraukti 289.783 fiziniai asmenys ir 14.739 ūkio subjektai (įskaitant sodų ir garažų bendrijas bei garažų ir sodų sklypų savininkus).

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta atliekų tvarkymo užduotis – užtikrinti visuotinumą principą, teikiant viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą. Remiantis ŠRATC duomenimis (Lentelė 15), Šiaulių regione ir atskirose savivaldybėse

užduotis įgyvendinta, nes ši paslauga, įvedus vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, teikiama 100 proc. regiono teritorijos gyventojų (vietinės rinkliavos mokėtojų) ir 100 proc. juridinių asmenų.

Lentelė 15. Atliekų surinkimo paslaugos teikimas Šiaulių regione (2013 m.)

Teritorija	Paslaugos teikimas gyventojams, %	Paslaugos teikimas ūkio subjektams, %
Šiaulių regionas	100	100
Akmenės r.	100	100
Joniškio r.	100	100
Kelmės r.	100	100
Pakruojo r.	100	100
Radviliškio r.	100	100
Šiaulių m.	100	100
Šiaulių r.	100	100

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m.

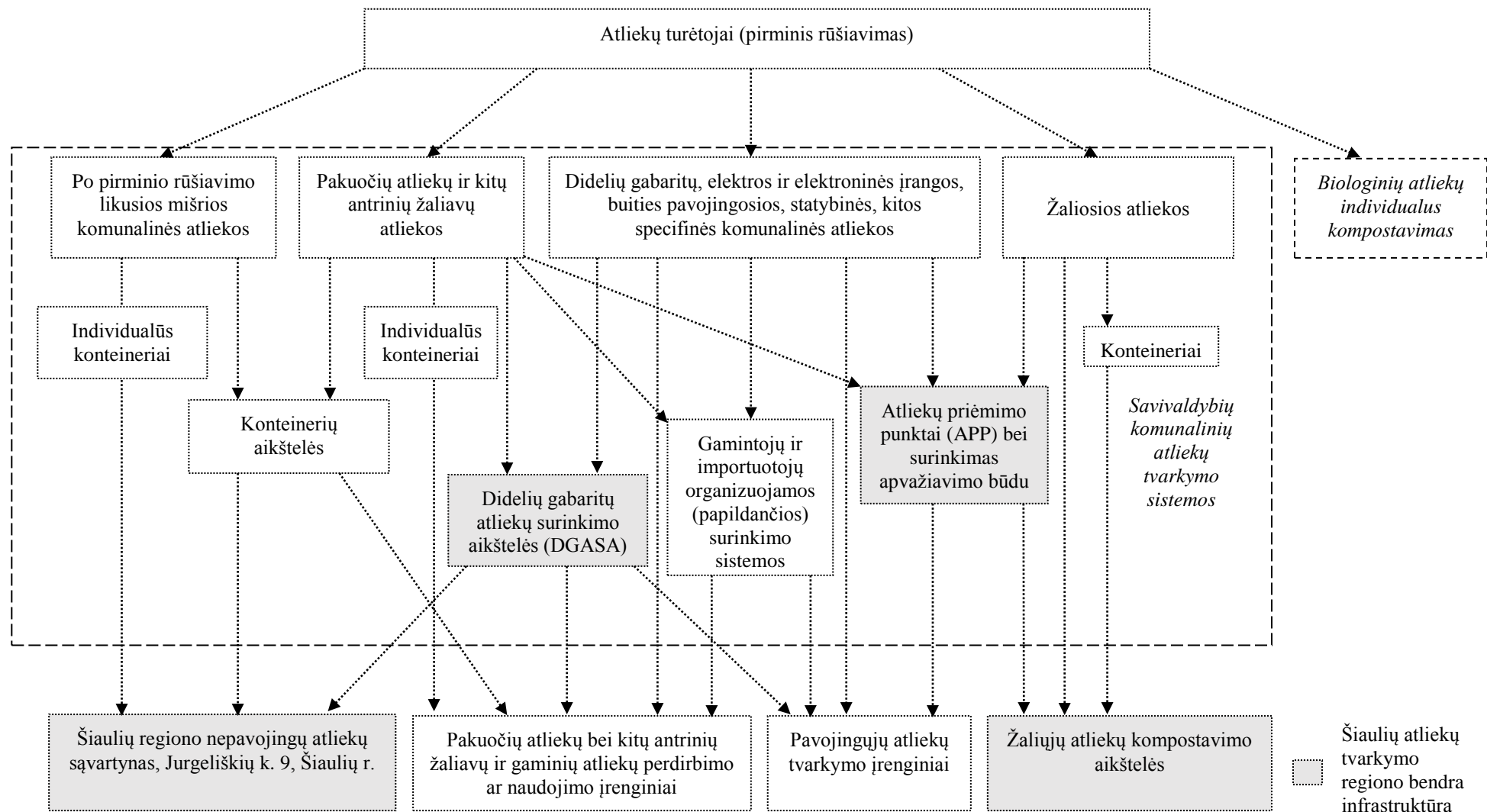
Komunalinių atliekų turėtojams Šiaulių regione teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų;
- žaliųjų atliekų tvarkymas;
- didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas, tvarkymas;
- smulkaus buitės remonto atliekų tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buitės pavojingųjų atliekų tvarkymas.

Esama Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema pavaizduota Pav. 4.

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

ŠRATC duomenimis, 2013 m. Šiaulių regione iš **vietinės rinkliavos mokėtojų** (gyventojų ir juridinių asmenų) buvo surinkta 120.206 tonos komunalinių atliekų, iš kurių mišrios komunalinės atliekos sudarė 100.495 tonas (83,6 proc.), o atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos – 19.711 tonų (16,4 proc.) (Lentelė 16). Komunalinių atliekų surinkimo dinamika pavaizduota Pav. 5.

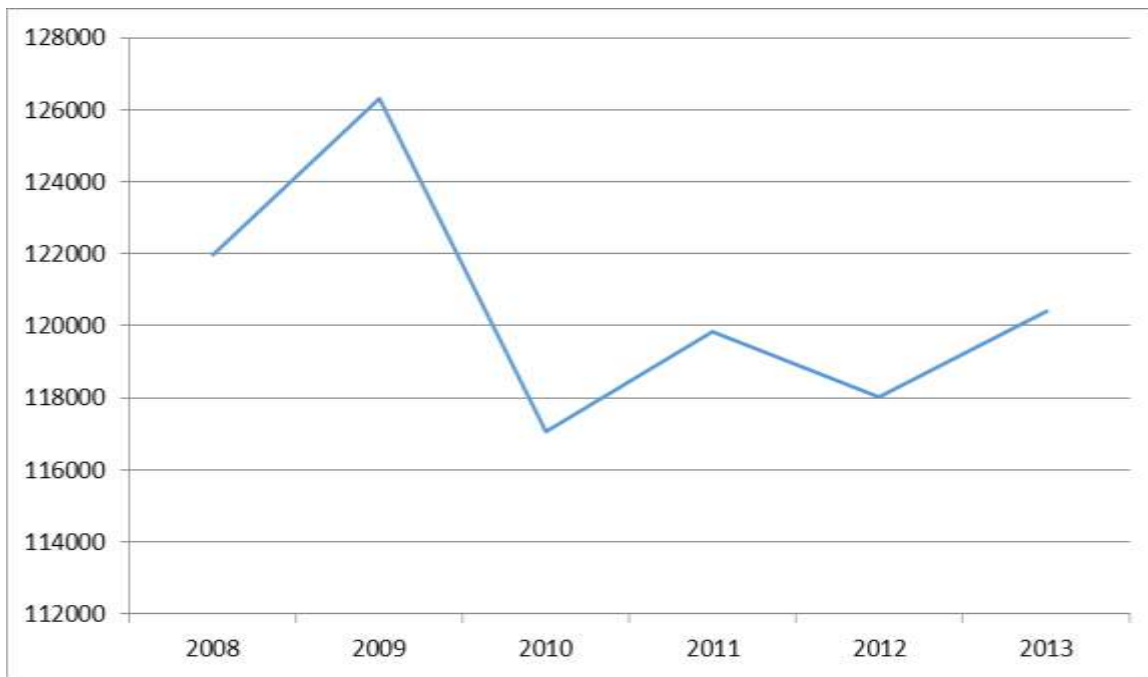
Pav. 4. Esama Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema.

Lentelė 16. Komunalinių atliekų surinkimas ir sudėtis Šiaulių regione(2013 m.)

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras susidarymas					
		Atskirai surinktos atliekos	Proc. bendro kiekio	Mišrios komunalinės atliekos	Proc. mišrių atliekų kiekio	Viso komunalinės atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis
1.	Žaliosios atliekos	11.747	9,8%	10.545	10,5%	22.292	18,5%
2.	Medienos atliekos	2	0,0%	1.419	1,4%	1.420	1,2%
3.	Kitos biologinės atliekos	-	0,0%	18.535	18,4%	18.535	15,4%
4.	Plastikų atliekos	766	0,6%	20.892	20,8%	21.657	18,0%
5.	Popieriaus/kartono atliekos	1.621	1,3%	7.218	7,2%	8.839	7,4%
6.	Stiklo atliekos	971	0,8%	4.443	4,4%	5.415	4,5%
7.	Metalo laužas	10	0,0%	2.409	2,4%	2.419	2,0%
8.	Naudotos padangos	757	0,6%	-	0,0%	757	0,6%
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	1.276	1,1%	323	0,3%	1.600	1,3%
10.	Pavojingosios atliekos	3	0,0%	-	0,0%	3	0,0%
11.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos	2.145	1,8%	10.399	10,3%	12.543	10,4%
12.	Kitos atliekos	413	0,3%	24.313	24,2%	24.726	20,6%
	Viso komunalinių atliekų:	19.711	16,4%	100.495	100%	120.206	100,0%
	<i>Viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų</i>	<i>3.368</i>	<i>2,8%</i>	<i>34.962</i>	<i>34,8%</i>	<i>38.330</i>	<i>31,9%</i>
	<i>Viso biologiškai skaidžių atliekų*</i>	<i>13.370</i>	<i>11,1%</i>	<i>37.716</i>	<i>37,5%</i>	<i>51.086</i>	<i>42,5%</i>

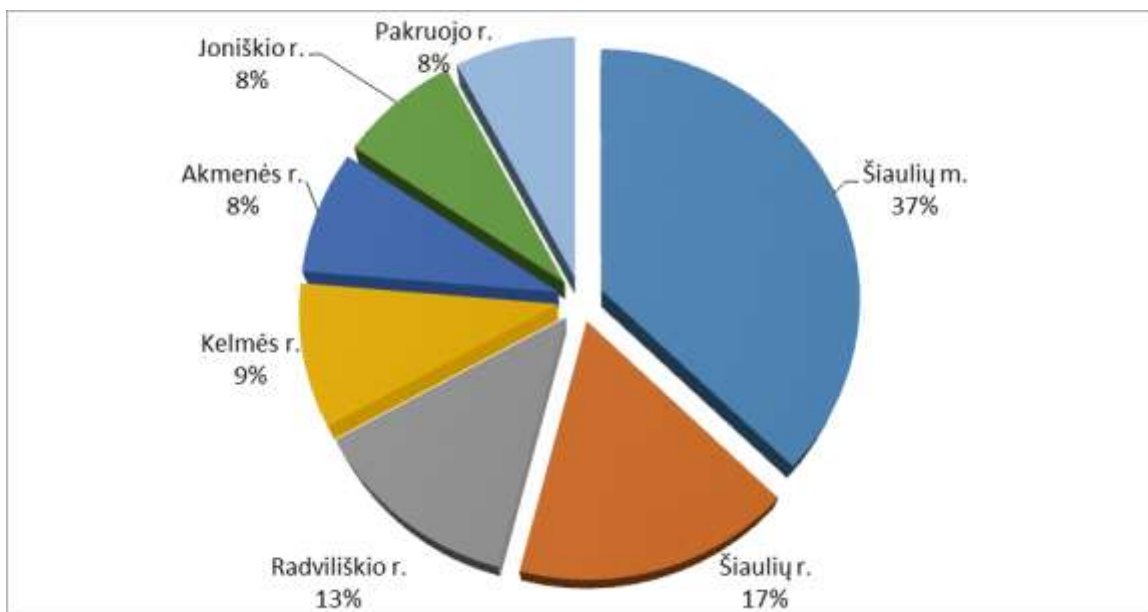
*Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Pav. 5. Komunalinių atliekų surinkimas (tonos/metus) 2008–2013 m. (šaltinis: ŠRATC, 2014 m.)

Vertinant pagal savivaldybes (Pav. 6), 2013 m. daugiausiai komunalinių atliekų susidarė Šiaulių m. savivaldybėje (37 % – 44.641 tona), o mažiausiai – Pakruojo r. savivaldybėje (8 % – 9.398 tonos).

Pav. 6. Šiaulių regione susidariusių komunalinių atliekų pasiskirstymas tarp savivaldybių (šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.).

2013 m. Šiaulių regione vidutiniškai buvo surinkta apie 421 kg komunalinių atliekų vienam gyventojui (Lentelė 17) arba 915 kg vienam namų ūkiui (butui) per metus. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Šiaulių regione svyruoja palyginus nedidelėse ribose nuo 371 kg/gyv. Kelmės rajone iki 483 kg/gyv. Šiaulių rajone.

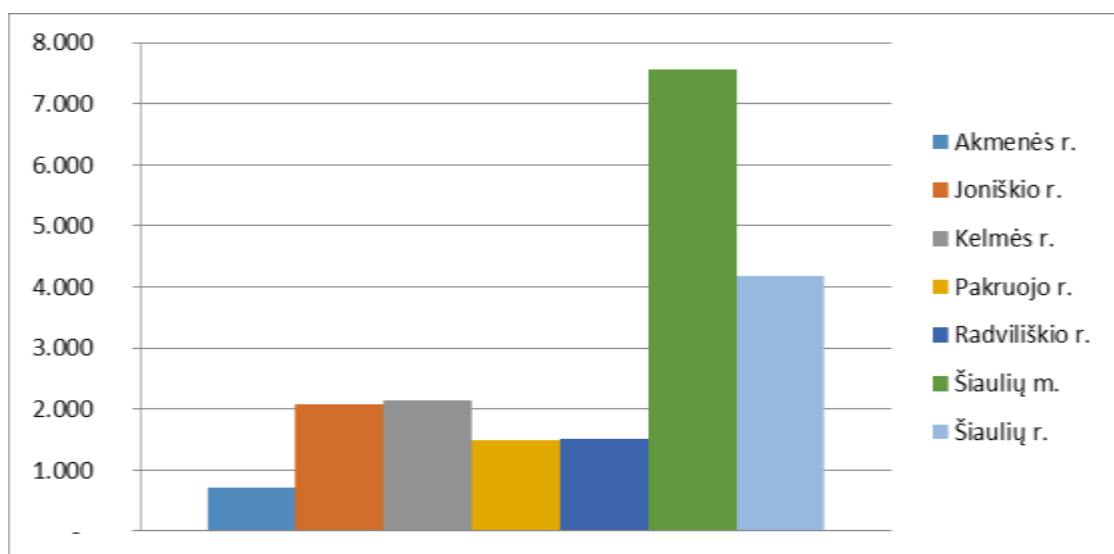

Lentelė 17. Į Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusios atliekos (2013 m.).

	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviliškio r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.
Iš rinkliavos mokėtojų surinktas komunalinių atliekų kiekis*, tonos/metus:	120.206	9.638	9.410	11.229	9.398	15.528	44.641	20.363
iš jų mišrios komunalinės atliekos*, tonos/metus	100.495	8.919	7.320	9.083	7.913	14.009	37.069	16.182
iš jų atskirai surinktos komunalinės atliekos*, tonos/metus	19.711	719	2.089	2.145	1.485	1.520	7.572	4.181
Iš rinkliavos mokėtojų surinktas komunalinių atliekų kiekis, kg/gyventojui/metus	421	445	387	371	428	391	423	483
Iš rinkliavos mokėtojų surinktas komunalinių atliekų kiekis, kg/namų ūkiui/metus	915	863	827	829	912	826	909	1.196
Iš ne rinkliavos mokėtojų surinktas atliekų kiekis** (komunalinės bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos), tonos/metus:	18.527							
iš jų bešeimininkės komunalinės atliekos (sutvarkytos)*, tonos/metus	4.421	0	0	8	8	140	4.265	0
IŠ VISO:	138,733							

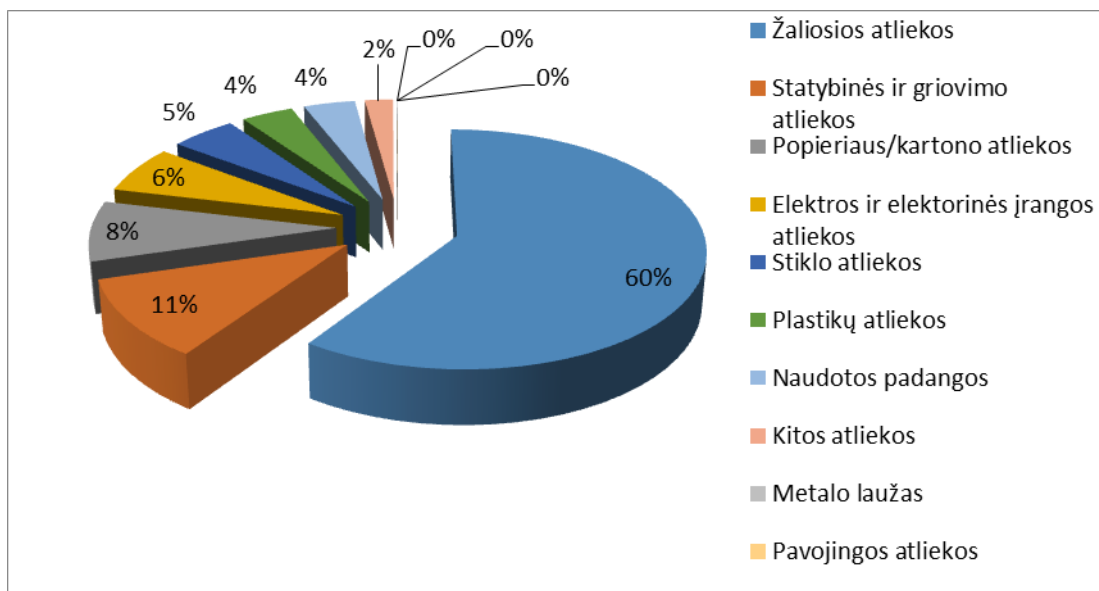
Šaltinis: *Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m., **ŠRATC, 2014 m.,

Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA, 2013 m. Šiaulių regione atskirai buvo surinkta 19.711 tonų komunalinių atliekų (daugiausiai buvo surinkta Šiaulių m. savivaldybėje – 7.572 tonos, mažiausiai Akmenės r. sav. – 719 tonų) (Pav. 7).

Pav. 7. Atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekiai Šiaulių regione (2013 m.), tonomis.

Atskirai surinktų atliekų sudėtis pavaizduota Pav. 8. Didžiausią kiekį atskirai surinktų atliekų 2013 m. sudarė žaliosios atliekos (11.747 tonos) bei statybinės ir griovimo atliekos (2.145 tonos). Bendrai pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos atskirai surinktų atliekų sraute sudarė 3.368 tonos (atitinkamai apie 2,8 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio), o biologiškai skaidžios atliekos – 13.370 tonų (apie 11,1 proc.).

Pav. 8. Atskirai surinktų komunalinių atliekų sudėtis (2013 m.).

Vertinama, kad Šiaulių regione išdalintuose namudinio kompostavimo konteineriuose (dėžėse) (12.450 vnt.) buvo galima sukompostuoti apie 3,5 tūkst. tonų žaliųjų atliekų (Lentelė 31), kurios nepateko į mišrių komunalinių atliekų konteinerius, t. y. nepateko į komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą. Detalesnė informacija apie namudinį kompostavimą pateikta 2.7.1 skyriuje.

Sąvartyne šalinamų atliekų sudėties tyrimų rezultatai. 2012 m. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.), ŠRATC pradėjo vykdyti sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Atliekų sudėties tyrimai vykdomi, vadovaujantis 2011 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Mišrių komunalinių atliekų sudėtis nustatoma 2012, 2013, 2016, 2018 ir 2020 metais 4 kartus per metus. Lentelė 18 pateikti tyrimų, atliktų 2013 m., rezultatai.

Šiaulių regione į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papuola ne tik vietinės rinkliavos mokėtojų komunalinės atliekos, bet ir **kitos regione susidarancios atliekos** (pvz., įmonių mišrios komunalinės atliekos, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos, bešeimininkės atliekos).

Remiantis ŠRATC duomenimis, 2013 m. iš regione veikiančių ūkio subjektų, kurie neapmokestinami vietine rinkliava, t. y. jiems taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas, buvo surinkta apie 18,5 tūkst. tonų komunalinių ar gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų. Į šį kiekį įskaičiuota ir apie 4,4 tūkst. tonų bešeimininkių komunalinių atliekų, kurios buvo surinktos, tvarkant aplinką savivaldybėse (Lentelė 17).

Lentelė 18. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys (2013 m.)

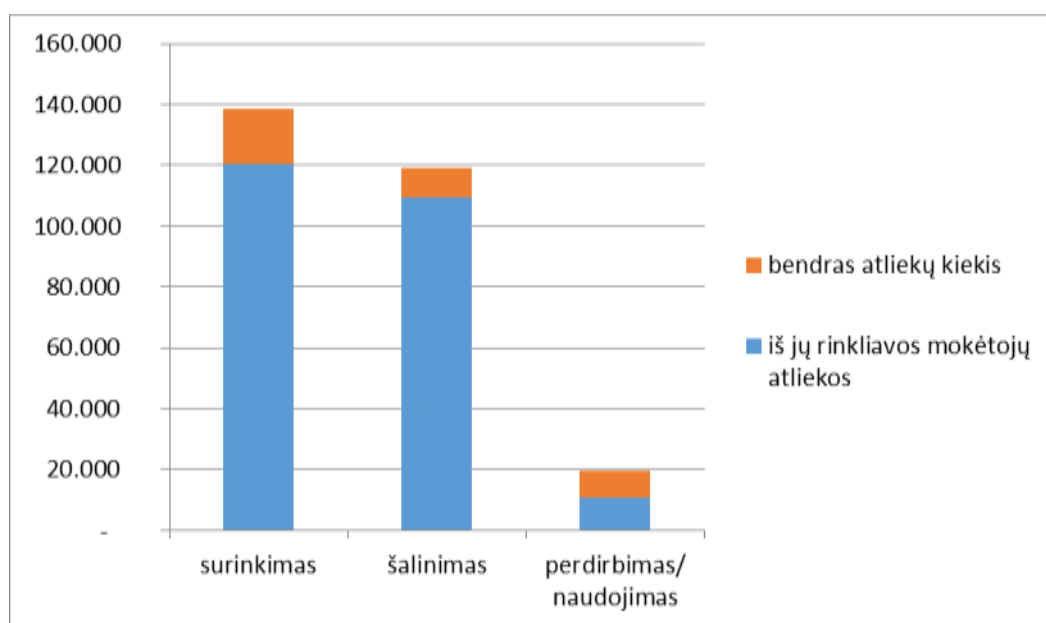
Eil. Nr.		Akmenės r.	Šiaulių m.	Kelmės r.	Joniškio r.	Radviliškio r.	Pakruojo r.	Šiaulių r.	Šiaulių regionas
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	5,17%	9,22%	5,86%	6,58%	8,37%	7,74%	6,00%	7,18%
2.	Žaliosios atliekos	9,62%	11,36%	10,52%	6,98%	10,90%	11,64%	11,84%	10,49%
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,94%	1,02%	0,64%	1,19%	0,54%	4,39%	0,47%	1,41%
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	15,52%	18,97%	13,90%	16,81%	17,81%	18,42%	15,89%	16,95%
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	0,65%	1,07%	0,48%	1,27%	1,53%	1,99%	1,01%	1,14%
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	0,16%	0,00%	0,72%	0,32%	0,46%	0,24%	0,78%	0,35%
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	33,06%	41,64%	32,13%	33,15%	39,60%	44,42%	35,98%	37,53%
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	24,09%	17,50%	20,24%	23,63%	24,02%	20,81%	17,29%	20,79%
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	0,97%	2,05%	0,72%	1,19%	0,92%	0,88%	0,78%	1,15%
10.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,34%	2,97%	2,49%	2,70%	2,38%	1,59%	1,95%	2,40%
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	4,04%	4,92%	5,78%	4,76%	4,14%	2,63%	4,36%	4,42%
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	8,89%	12,73%	11,24%	13,80%	1,23%	12,20%	11,14%	10,35%
13.	Kitos atsitiktinai į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos	6,71%	0,00%	8,11%	4,12%	13,43%	5,50%	11,99%	6,58%
14.	Atsitiktinai į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,65%	0,39%	0,00%	0,00%	0,00%	0,80%	0,39%	0,32%
15.	Atsitiktinai į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
16.	Kitos atsitiktinai į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
17.	Kitos komunalinės atliekos	19,24%	17,80%	19,28%	16,65%	14,27%	11,16%	16,12%	16,46%
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m.

Vertinant bendrai, 2013 m. į Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papuolė apie 138,7 tūkst. tonų atliekų, kurių 87 proc. buvo surinkta iš vietinės rinkliavos mokėtojų, o likę 13 proc. – iš ne rinkliavos mokėtojų.

2.4.4 Surinktų komunalinių atliekų tvarkymas

Vertinant į Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių visų atliekų (138,7 tūkst. tonų) sutvarkymą, 2013 m. sąvartyne buvo pašalinta 86 proc. (119,3 tūkst. tonų) surinktų atliekų, o perdirbta ar kitaip panaudota – 14 proc. atliekų (19,4 tūkst. tonų) (Pav. 9). Tuo tarpu iš vietinės rinkliavos mokėtojų buvo surinkta ir sutvarkyta 120,2 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių 109,4 tūkst. tonų atliekų buvo pašalinta sąvartyne (91 proc.), o perdirbta ar kitaip panaudota 10,8 tūkst. tonų atliekų (9 proc.) (Lentelė 19). Vadinasi, papildomai sąvartyne buvo pašalinta apie 9,9 tūkst. tonų iš ne rinkliavos mokėtojų surinktų mišrių komunalinių atliekų bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos metu susidariusių atliekų.

Pav. 9. Į Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių atliekų tvarkymo būklė (2013 m.), tonos

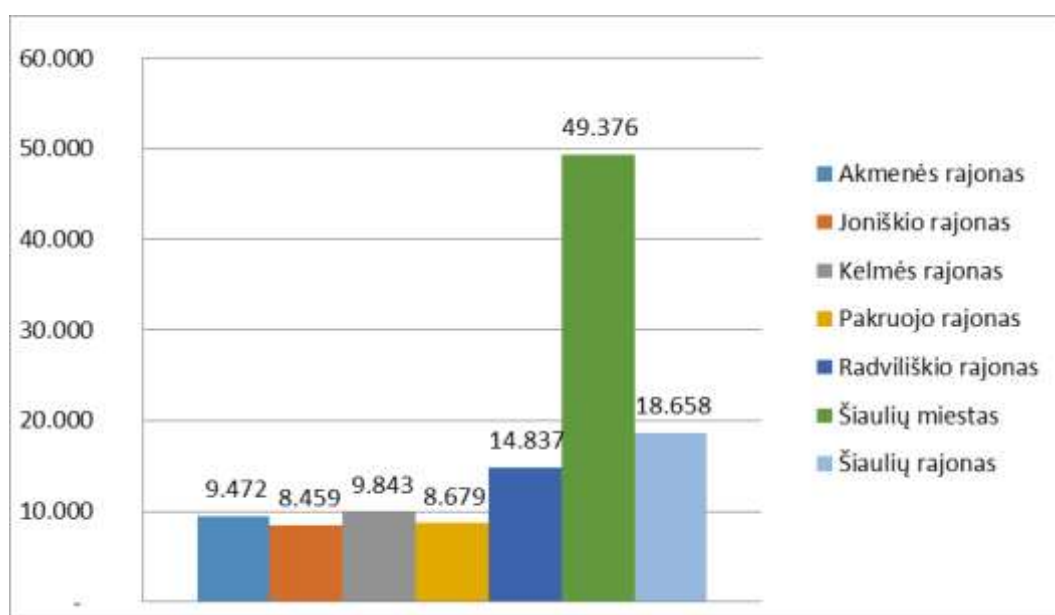
Lentelė 19. Komunalinių atliekų, surinktų iš Šiaulių regiono vietinės rinkliavos mokėtojų, sutvarkymas (2013 m.).

	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviškio r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.
Atliekų kiekis, tonos/metus								
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	120.206	9.638	9.410	11.229	9.398	15.528	44.641	20.363
Perdirbtas/panaudotas komunalinių atliekų kiekis	10.771	864	844	1.006	842	1.391	4.000	1.825
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	109.435	8.774	8.566	10.222	8.556	14.137	40.641	18.538
Atliekų kiekis, kg/gyventojui/metus								
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	421	445	387	371	428	391	423	483

	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviliškio r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.
	Atliekų kiekis, tonos/metus							
Perdirbtas/panaudotas komunalinių atliekų kiekis	38	40	35	33	38	35	38	43
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	383	405	352	337	389	356	385	439

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m., Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

2013 m. sąvartyne pašalintų atliekų kiekių palyginimas pagal savivaldybes pateiktas Pav. 10, iš kurio matome, kad daugiausiai sąvartyne pašalintų atliekų susidarė Šiaulių miesto savivaldybėje.

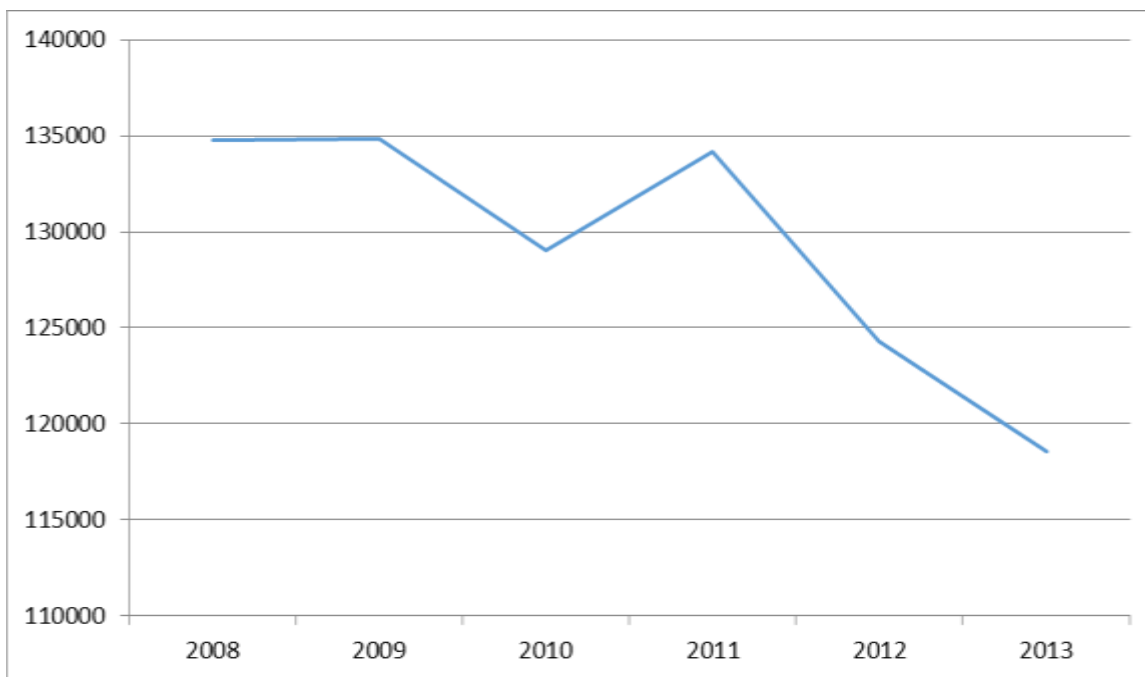

Pav. 10. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne pašalintas atliekų kiekis, tonos (šaltinis: ŠRATC 2013 m. veiklos ataskaita).

ŠRATC duomenimis, 2013 m. iš regione veikiančių įmonių, kurioms taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas, surinktos mišrios komunalinės atliekos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos kartu su regione surinktomis bešeimininkėmis komunalinėmis atliekomis (bendrai 18,5 tūkst. tonų) buvo tvarkomos su kitomis surinktomis komunalinėmis atliekomis: šalinamos sąvartyne – 9,9 tūkst. tonų (47 proc.), perduotos kitiems atliekų tvarkytojams perdirbimui/naudojimui – 8,6 tūkst. tonų (53 proc.).

Pav. 11 pateiktas sąvartyne pašalintų atliekų kiekių dinamikos vertinimas nuo 2008 m. Kaip matome, Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis svyruoja, tačiau nuo 2011 m. turi mažėjimo tendenciją. 2013 m. sąvartyne buvo pašalinta apie 5 proc. (5,7 tūkst. tonų) mažiau atliekų nei 2012 m.

Remiantis atliekas tvarkančių įmonių registro duomenimis (2014 m. gegužės mėn.) Šiaulių regione leidimus veiklai (teisę verstis atliekų tvarkymo veikla) turi 61 komunalines atliekas surenkanti, rūšiuojanti, apdorojanti, naudojanti ar šalinanti įmonė (sąrašas pateiktas šio plano 1 priede).

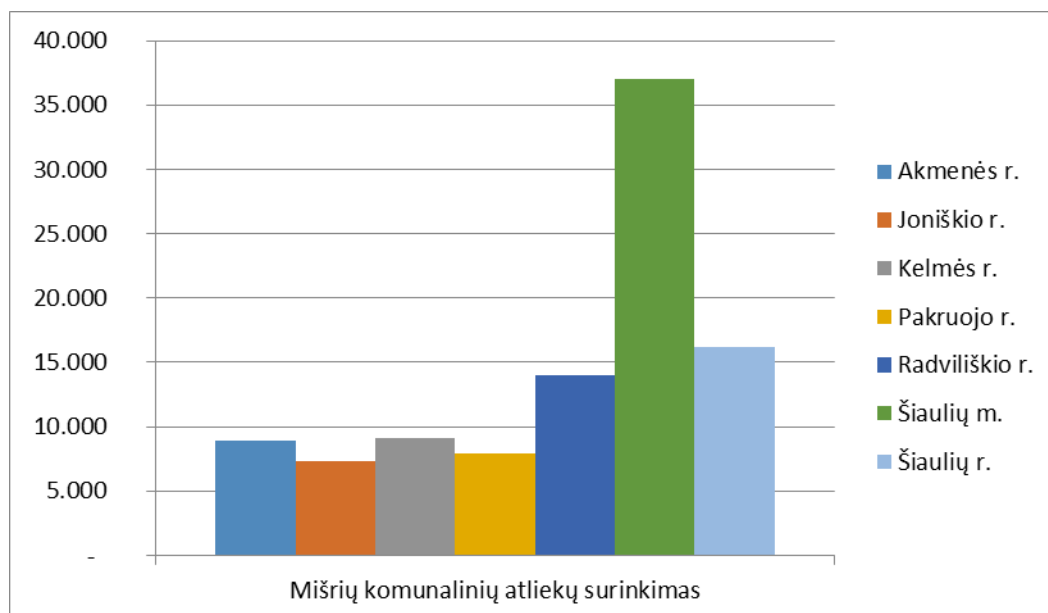

Pav. 11. Sąvartyne pašalintų komunalinių atliekų kiekio dinamika nuo 2008 m. (šaltinis: ŠRATC, 2014 m.)

Detalesnė informacija apie Šiaulių regiono komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą pateikta tolimesniuose 2.5-2.8 skyriuose.

2.5 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Remiantis savivaldybių duomenimis, Šiaulių regione 2013 m. iš vietinės rinkliavos mokėtojų (fizišų ir juridinių asmenų) buvo bendrai surinkta ir sutvarkyta 100,5 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, kurių pasiskirstymas savivaldybėse pateiktas Pav. 12.

Pav. 12. Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš vietinės rinkliavos mokėtojų Šiaulių regione (2013 m.), tonos

Šiaulių regione mišrios komunalinės atliekos taip pat susidaro tvarkant aplinką (bešeimininkės mišrios komunalinės atliekos).

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą). Vadovaujantis šiuo įstatyminiu reikalavimu, sutartis dėl komunalinių atliekų surinkimo paslaugų yra pasirašiusios visos Šiaulių regiono savivaldybės (Lentelė 20).

Lentelė 20. Pagal sutartis su savivaldybėmis komunalinių atliekų surinkimo paslaugas teikiančios įmonės.

Teritorija	Įmonės pavadinimas	Sutarties galiojimas	Surenkamos atliekos							
			MKA	AŽ	Didelių gabaritų	BSA	Pavojingosios	EEĮ	Statybos ir griovimo	Padangos
Akmenės r.	UAB „Naujosios akmenės komunalininkas“	Nuo 2011–03–21 – neterminuotai	X	X	X	X	X	X		X
Joniškio r.	UAB „Joniškio komunalinis ūkis“	Nuo 2013–10–01 iki 2016–09–30	X	X	X	X	X	X		X
Kelmės r.	UAB „Kelmės vietinis ūkis“	Nuo 2013–02–27 - neterminuotai	X	X	X	X	X	X		X
Pakruojo r.	UAB „Pakruojo komunalininkas“	Nuo 2013–01–01 iki 2017–12–31	X	X	X	X	X	X		X
Radviliškio r.	AB „Specializuotas transportas“	Nuo 2011–07–05 – neterminuotai	X	X	X	X	X	X		X
Šiaulių m.	AB „Specializuotas transportas“	Nuo 2014–05–07	X	X	X	X	X	X		X
Šiaulių r.	UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“	Nuo 2014–01–01 – neterminuotai	X	X	X	X	X	X		X

MKA – mišrios komunalinės atliekos, AŽ – pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos, BSA – biologiškai skaidžios atliekos, EEĮ – elektros ir elektroninės įrangos atliekos.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartynui.

Atliekas tvarkančių įmonių registro duomenys apie Šiaulių regiono teritorijoje komunalines atliekas (15 ir 20 grupės atliekas) surenkančias, rūšiuojančias, apdorojančias, naudojančias ar šalinančias įmones pateikta šio plano 1 priede.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimui taikoma konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimui Šiaulių regione naudojamus konteinerius pateikta šio plano 5 priede.

Mišrioms komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų surinkti dažniausiai naudojami 120, 140 arba 240 litrų talpos konteineriai. Mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų naudojami kolektyviniai 660-1100 litrų talpos konteineriai. Dažnai į tuos pačius kolektyvinius konteinerius metamos tiek gyventojų, tiek įmonių ir organizacijų komunalinės atliekos. Informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalų ištuštinimo dažnį Šiaulių regiono savivaldybėse pateikta Lentelė 21.

Nuo 2009 m. liepos vid. visos Šiaulių regione surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos šalinimui tik į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną, esantį Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.

Lentelė 21. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Teritorija	Kolektyvinio naudojimo konteinerių skirtų daugiabučių namų gyventojams, minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitose uždaroje teritorijose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Akmenės r.	miestuose – 3 kartus per savaitę; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – 1 kartą per mėnesį; turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį*.	individualus susitarimas (rekomenduotina ne rečiau kaip kartą per 2 savaites).	individualus susitarimas.
Joniškio r.	3 kartus per savaitę.	kas trečią savaitę.	individualus susitarimas.
Kelmės r.	3 kartus per savaitę.	2 kartus per mėnesį.	individualus susitarimas.
Pakruojo r.	miestuose – ne rečiau kaip 3 kartus per savaitę; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – 1 kartą per mėnesį nuo gruodžio 1 d. iki kovo 31 d., o nuo balandžio 1 d. iki lapkričio 30 d. – 2 kartus per metus; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį*.	miestuose – 2 kartus per mėnesį; gyvenvietėse ir kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – 1 kartą per mėnesį nuo gruodžio 1 d. iki kovo 31 d., o nuo balandžio 1 d. iki lapkričio 30 d. – 2 kartus per mėnesį; turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį.	individualus susitarimas (rekomenduotina ne rečiau kaip kartą per 2 savaites).
Radviliškio r.	miestuose – 4 kartus per savaitę; miesteliuose ir kaimuose turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį; kaimuose turinčiuose iki 200 gyventojų ir vienkiamiuose – 1 kartą per mėnesį*.	miestuose, miesteliuose ir kaimuose turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį; kaimuose turinčiuose iki 200 gyventojų ir vienkiamiuose – 1 kartą per mėnesį.	individualus susitarimas (rekomenduotina ne rečiau kaip kartą per 2 savaites).
Šiaulių m.	5 kartus per savaitę.	2 kartus per mėnesį.	individualus grafikas.
Šiaulių r.	Kuršėnų mieste – 3 kartus per savaitę; gyvenvietėse ir kaimuose iki 200 gyventojų – 1 kartą per mėnesį; daugiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per mėnesį*.	2 kartus per mėnesį.	individualus grafikas.

Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

*Pastaba: Gyvenvietėse ir kaimuose, kolektyvinio naudojimo konteineriai turi būti ištuštinami ir seniūno nurodymu, nesilaikant grafiko, jeigu yra užpildyti $\frac{3}{4}$ jų tūrio.

2.5.2 Mišrių komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas yra Jurgeliškių kaime, Šiaulių rajone, 3 km atstumu nuo kelio Šiauliai – Gruzdžiai, 5 km atstumu į šiaurės vakarus nuo Šiaulių miesto ribos. Sąvartynas baigtas statyti 2007 m. vasario 23 d., o 2007 m. balandžio 2 d. į jį pradėtos vežti atliekos.

Vieta Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynui buvo parinkta konsultuojantis su suinteresuotomis žinybomis. Visa Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorija yra numatyta kaip komunalinė įvairių rūšių atliekų utilizavimo, saugojimo ar perdirbimo vieta. Šioje vietovėje jau yra pavojingas atliekas utilizuojanti UAB „Toksika“, Šiaulių miesto nuotėkų valymo įrenginiai, uždarytas odų pramonės sąvartynas. Sanitarinėje apsaugos zonoje – 500 m gyventojų nėra. Artimiausia gyvenama teritorija yra už 1 km. Ekonominiu požiūriu pasirinkta teritorija taip pat buvo priimtinausia, nes ji yra greta didžiausius atliekų kiekius sukaupiančio regiono administravimo vieneto – Šiaulių miesto. Ši aplinkybė sumažina bendras atliekų pervežimo išlaidas, tuo pačiu mažinama oro tarša. Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas 2001 m. vasario 5 d. pateikė išvadą Nr. 3 dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių pasekmių poveikio aplinkai požiūriu.

Bendras Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijos plotas – 21,22 ha; iš viso suprojektuotos 4 sąvartyno sekcijos, kurių bendras plotas 11,7 ha. Projektinė sąvartyno talpa (be uždengimo) – 1.912.600 m³ (Lentelė 22). Planuojama, kad į sąvartyną atliekos bus vežamos iki 2029 m. Sąvartyno I sekcija, kurios kaupo tūris 510.400 m³, jau yra užpildyta – iki 2013 m. balandžio 10 d. joje pašalinta 586.471,753 tonų atliekų (sekcijos užpildymas – 99,92 proc.). Šiuo metu pastatyta ir eksploatuojama sąvartyno II sekcija, kurios kaupo tūris 390.300 m³, nuo 2013 m. balandžio 11 d. iki 2014 m. liepos 1 d. II sekcijoje jau pašalinta virš 141 tūkst. tonų atliekų (sekcijos užpildymas virš 31 proc.).

Lentelė 22. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno projektiniai parametrai.

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m ³ * (kaupo tūris)	Atliekų masė, tonos**	Eksploatacijos trukmė, metais
I	4,1	510.400	586.960	~5
II	2,6	390.300	448.845	~3
III	3,0	521.800	600.070	~6
IV	2,0	490.100	563.615	~7
Uždengimas	-	87.400		~1
Viso	11,7	2.000.000	2.199.490	~22

Šaltinis: ŠRATC, 2014 m.

* atliekų kiekis su „kepure“ kaupo viršuje.

** atliekų sutankinimo laipsnis sąvartyne 1,15 t/m³.

Nuo 2010 m. įgyvendinamas projektas „Šiaulių regiono Aukštrakių sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos statyba“ (projekto vykdytojas ne ŠRATC), kurio vykdymas numatytas dviem etapais:

- I etapas – sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistema. Šio etapo metu pakloti biodujų surinkimo vamzdžiai (viso paklota 13 atskirų perforuotų dujų surinkimo gijų). Biodujų surinkimui įrengti kolektoriai su kolektorinėmis sistemomis. Įrengta dujų pūtė ir biodujų deginimo žvakė, kuri naudojama avariniam ir pradiniam (kol sąvartyne nepradės išsiskirti pakankami kiekiai dujų, tinkamų gaminti naudingą energiją) dujų deginimui. Biodujų deginimo žvakės našumas 350 nm³/val.

- II etapas – kogeneracinės jėgainės įrengimas. Ateityje planuojama sąvartyno biodujas panaudoti elektros ir šiluminės energijos gamybai, jas deginant kogeneracinėje jėgainėje.

2.5.2.1 Šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai

Kaip pateikta Lentelė 23, sąvartyne šalinamų Šiaulių regione susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis neviršija *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* Šiaulių regionui nustatyto didžiausio leistino šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio 2013 m. Tačiau vertinant pagal savivaldybėms atskirai nustatytus kiekius, dalis savivaldybių (Joniškio r., Kelmės r. ir Šiaulių m.) valstybinę biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotį 2013 m. įvykdė, o likusios regiono savivaldybės (Radviliškio r., Pakruojo r., Akmenės r. ir Šiaulių r.) pašalino didesnę kiekį biologiškai skaidžių atliekų nei joms buvo leista.

Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys įgyvendinamos, organizuojant atskirą žaliųjų atliekų surinkimą bei įdiegiant papildomas priemones (kompostavimo dėžes ir surinkimo konteinerius) individualių namų savininkams, tačiau ne visose regiono savivaldybėse įdiegtos priemonės yra pakankamos valstybinių užduočių vykdymui.

Lentelė 23. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymas (2013 m.).

	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, %	Pašalintas komunalinių BSA bendras kiekis, tonomis	Pašalintas komunalinių BSA grynasis kiekis, tonomis
1	2	3	4	5
Radviliškio rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	39,60	12.886,380	5.103,006
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		4.500,00	Viso:	5.103,006
Pakruojo rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	44,42	6.376,063	2.832,247
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		2.500,00	Viso:	2.832,247
Akmenės rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	33,06	7.086,132	2.342,675
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	3,400	1,700
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		1.900,00	Viso:	2.344,375
Joniškio rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	33,15	6.859,129	2.273,801
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	10,600	5,300
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		2.900,00	Viso:	2.279,101
Kelmės rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	32,13	8.187,950	2.630,788
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	19,640	9,820
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA		3.300,00	Viso:	2.640,608

	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, %	Pašalintas komunalinių BSA bendras kiekis, tonomis	Pašalintas komunalinių BSA grynasis kiekis, tonomis
1	2	3	4	5
kiekis, tonomis				
Šiaulių rajonas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	35,98	14.017,228	5.043,399
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	2,720	1,360
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		4.700,00	Viso:	5.044,759
Šiaulių miestas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	41,64	37.069,420	15.435,706
Drabužiai	20 01 10	50,00	0,027	0,014
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	3,020	1,510
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		15.500,00	Viso:	15.437,230
Šiaulių regionas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	37,43	92.482,302	34.616,126
Drabužiai	20 01 10	50,00	0,027	0,014
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	39,380	19,690
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		35.300,00	Viso:	34.635,830

Šaltinis: Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos (2013 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.).

2.5.2.2 Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Įgyvendinant ES finansuojamo projekto „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ I etapą, buvo uždaryta ir sutvarkyta 116 mažųjų sąvartynų:

- 6 mažieji sąvartynai (šiukšlynai) Akmenės rajone: Kairiškių, Kivylių, Kruopių, Lebelių, Trikšių, Ventos;
- 17 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Joniškio rajone: Alsių, Bikaičių, Dargių, Darginių, Daukšių, Dvariukų, Gasčiūnų, Joniškių/Tubinių, Kirnaičių, Mileikių/Padirvonių, Plikiškių, Rengių, Spirakių, Stungių (du), Trumpančių, Žukančių;
- 15 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Kelmės rajone: Aunuvėnų, Gailių, Junkilų, Karklėnų, Kiaunorių, Liolių, Lykšilio, Lupikų, Maudžiorų, Pašilėnų, Svirnių, Šaltenių, Šaukėnų, Vaiguvos, Žalpių/Orkių;
- 27 mažieji sąvartynai (šiukšlynai) Pakruojo rajone: Belevietinės/Zeleckienės, Beržynės, Celkių, Diržių, Ducių, Gacionių, Juškonių, Kazokų, Klovainių, Laipuškių, Lašmenpamušio – 1, Lašmenpamušio – 2, Linkuvos miesto senasis, Medikinių, Megucionių, Mikniunų, Pamušio, Pašvitinio, Pelaniškių, Plauciškių, Putrelių, Ramonaičių, Rucinų, Sodeliškių, Tremtinės, Udekų, Žiurkių;
- 36 mažieji sąvartynai (šiukšlynai) Radviliškio rajone: Acokavų, Alksniupių, Aukštelkų, Baisogalos, Baukų, Beinoravos, Butėnų, Dajocių, Diktariškių, Grinkiškio, Gujėnų, Kubiliūnų, Kunigiškių, Mankiškių, Mankiškių, Minaičių, Papušinio, Pašušvio, Pavartyčių,

Pociūnėlių, Pociūnų, Polekėlės, Sidabravo/Pakiršinio, Skėmių, Šaukoto, Šiaulėnų, Šniūraičių, Šniuraičių – 2, Tyrulių, Vadaktų, Vainiūnų, Vaitiekūnų, Valatkonių, Varnionių, Vėliakiemių, Vėriškių;

- 15 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Šiaulių rajone: Aukštelkės, Bubių (trys), Gruzdzių, Guragių, Kairių (du), Meškuičių (du), Normančių, Raudėnų, Sauginių, Šakynos (du).

Naudojant ES struktūrinės paramos 2007–2013 m. (priemonės Nr. VP3-3.2-AM-01-V „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“) lėšas, ŠRATC įgyvendino projektus „Šiaulių regiono Kairių sąvartyno uždarymo II etapas“ ir „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“.

Kairių sąvartyno uždarymo I etapo darbai baigti 2008 m. birželio mėn. Kairių sąvartyno uždarymo II etape buvo baigti kaupo pilno uždengimo darbai ir pastatyti filtrato valymo įrenginiai, įrengtos filtrato ir nuotekų šalinimo sistemos. Kairių sąvartyno uždarymo II etapo darbai baigti 2010 m. spalio mėn. Įgyvendinus projektą, įrengta 1 filtrato siurblinė, filtrato koncentrato rezervuaras, pastatyti filtrato valymo įrenginiai, valymo įrenginių ir drenažo linijos, tokiu būdu sumažėjo gruntinio vandens ir dirvožemio tarša, neigiamas poveikis visuomenės sveikatai.

Įgyvendinant projektą „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“, buvo uždaryti 14 senų sąvartynų ir sutvarkytos 39 atliekomis užterštos teritorijos (šiukšlynai). 2011 m. gruodžio 12-14 d. baigti visų 14-os senų sąvartynų uždarymo statybos darbai ir 2013 m. sausio 9 d. išduotos atlikimo pažymos dėl šių uždarytų sąvartynų:

- Akmenės rajone: Naujosios Akmenės ir Pašakarnių sąvartynų;
- Joniškio rajone: Joniškio miesto sąvartynas;
- Kelmės rajone: Kuprės, Kražių, Tytuvėnų ir Užvenčio sąvartynų;
- Pakruojo rajone: Aleknaičių ir Paguliankos sąvartynų;
- Radviliškio rajone: Radviliškio ir Šeduvos sąvartynų;
- Šiaulių rajone: Kuršėnų, Kužių ir Drąsučių sąvartynų.

2010 m. gruodžio 6 d. baigti 39 atliekomis užterštų teritorijų sutvarkymo darbai ir 2011 m. gruodžio 28 d. išduota atlikimo pažyma dėl 39 atliekomis užterštų teritorijų sutvarkymo darbų:

- 3 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Joniškio rajone: Jakiškių, Jurdaičių, Sliekių;
- 33 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Pakruojo rajone: Akmenėlių, Balsių, Draudelių, Gačionių, Gaižiūnų, Gegiedžių, Griepėdžių, Guostagalio, Jamantonių, Janiškaičių, Jovaišių, Mažeikonių, Medikonių, Megučionių, Meiliūnų, Mikoliškio, Muravoto, Murdvario, Pakruojo, Pamūšio, Pašvitinio, Peleniškių, Petrašiūnų, Ramonaičių, Šiliškio, Šukionių (du), Tulminių, Ūdekų, Vainiūnų, Valakų, Vismantų, Višeikių;
- 2 mažųjų sąvartynų (šiukšlynų) Radviliškio rajone: Jonaitiškių, Kairėnų;
- 1 mažojo sąvartyno (šiukšlyno) Šiaulių rajone: Leičių.

Monitoringas vykdomas 8 uždarytuose sąvartynuose (Pašakarnių, Šeduvos, Radviliškio, Aleknaičių, Paguliankos, Kūprės, Kuršėnų ir Joniškio).

Įgyvendinant projektą „Kairių sąvartyno biodujų panaudojimas kombinuotai elektros ir šilumos gamybai ir biodujų tiekimas į katilinę“, 2011 m. UAB „Energijos parkas“ įrengė Kairių sąvartyno išskiriamų biodujų surinkimo ir utilizavimo sistemą. Sąvartyne susidaranti

biodujos vamzdynais tiekiamos į Kairių katilinę ir panaudotos šilumos (796 kW šiluminis galingumas) ir elektros energijos gamybai (800 kW elektrinis galingumas).

2.5.3 Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis visame Šiaulių regione, iki 2016 m. esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.) planuojama pastatyti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius, kurių metiniai mechaninio apdorojimo pajėgumai siektų apie 50–100 tūkst. tonų, o biologinio apdorojimo – apie 20 tūkst. tonų (Lentelė 24), t.y. juose planuojama apdoroti tik tokį BSA kiekį, kad būtų užtikrintos sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų mažinimo užduotys. Pradėjus šių įrenginių eksploataciją, į juos bus nukreipiamos Šiaulių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos.

Lentelė 24. Planuojamų MBA įrenginių našumas.

Nr.	Pavadinimas	Rodiklis
1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginių našumas, t/val.	25
2.	Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, dirbant 8–16 valandų per dieną, t/m.	50.000–100.000
3.	Biologinio apdorojimo įrenginių našumas, t/m.	Apie 20.000

Šaltinis: *Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginių (8.22) statybos, Jurgeliškių kaime 9, Šiaulių raj. sav. projektas, 2014 m.*

MBA įrenginių statybai pasirinkta esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorija, kadangi ji yra arčiausiai Šiaulių miesto, kur susidaro daugiausia komunalinių atliekų visame Šiaulių regione. Be to, privalumas yra tas, kad po apdorojimo MBA įrenginiuose likusių šalintinių atliekų nereikėtų toli transportuoti, o jos būtų šalinamos šalia esančiame sąvartyne.

Šiaulių regiono MBA įrenginius sudarys dvi dalys: (1) supaprastintas mechaninio rūšiavimo įrenginys, kurio minimalus našumas 25 t/val. (arba apie 50–100 tūkst. tonų/metus, dirbant 8–16 val./dieną); (2) biologinio apdorojimo įrenginys (uždaras intensyvus aerobinis apdorojimas), kurio našumas 20 tūkst. tonų/metus.

Numatyta, kad atvežtas mišrių komunalinių atliekų srautas atliekų priėmimo zonoje bus pakraunamas į padavimo – priėmimo liniją, kuria atliekos bus transportuojamos į maišelių praplėšėją ir vėliau padalinamos į atitinkamas frakcijas. Atliekų priėmimo zonoje taip pat numatyti 2 atliekų konteineriai (ne mažesni kaip 30 m³), kuriuose galės būti laikomos rūšiavimo procesui netinkamos atliekos. Mechaninio rūšiavimo įrenginyje atliekos bus išskirstomos į tris pagrindinius srautus:

- biologiškai skaidžių atliekų frakcijos srautą (BSA frakcija);
- lengvosios atliekų frakcijos srautą (plokščia (2D) atliekų frakcija);
- sunkiosios atliekų frakcijos srautą (apvali (3D) atliekų frakcija).

Iš biologiškai skaidžios ir iš sunkiosios atliekų frakcijos magnetinio separatoriaus pagalba galės būti surenkami magnetiniai metalai. Atskirtos lengvoji ir sunkioji atliekų frakcijos bus surenkamos į konteinerius (po 2 konteinerius ne mažesnius kaip 30 m³ talpos kiekvienai frakcijai).

Atskirta BSA frakcija toliau bus apdorojama biologinio apdorojimo įrenginyje (biotuneliuose), užtikrinant, kad po biologinio apdorojimo atliekų vertė ir higienizacijos

rodikliai atitiks ES ir LR teisės aktų reikalavimus. Biologinis apdorojimas bus vykdomas aerobinio stabilizavimo proceso pagrindu, kuris padalijamas į du etapus: intensyvųjį (procesas uždaras, su priverstine aeracija, proceso trukmė ne mažiau kaip 3 savaitės, užtikrinant atliekų higienizaciją) ir pasyvųjį (procesas atviras, trukmė ne mažiau kaip 8 savaitės).

Po biologinio apdorojimo įrenginio BSA frakcija bus galutinai stabilizuojama dengtoje aikštelėje. Po galutinio stabilizavimo iš stabilizuotos BSA frakcijos bus atskiriamas „stabilatas“ arba techninis kompostas. Jo panaudojimo galimybės priklausys nuo užterštumo ir kitų parametrų bei tuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimų. Bet kuriuo atveju ši frakcija galės būti naudojama sąvartyno ūkinėms reikmėms: perdengimui, uždengimui ir pan.

Planuojama, kad dalis mechaninio rūšiavimo įrenginyje atskirtų BSA, kartu su sunkiąja frakcija, galės būti panaudojamos energijos gamybai atliekų deginimo įrenginiuose arba bus rasti kiti šių atliekų tvarkymo būdai. Atskirtą lengvąją atliekų frakcija planuojama panaudoti kietojo atgautojo kuro (KAK) gamybai arba išvežti deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

MBA įrenginio statyba bus vykdoma, ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. Mechaninio apdorojimo įrenginį eksploatuos konkurso būdu parinktas operatorius (UAB „NEG recycling“), o atsakomybė už tolimesnį MBA įrenginiuose susidariusių atliekų (išskyrus magnetinius metalus) bei į MBA įrenginius nepatekusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymą lieka ŠRATC, t.y. išimtinai ŠRATC turės teisę priimti sprendimą kaip jas toliau realizuoti.

2.6 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Kaip nustatyta *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane*, visiems komunalinių atliekų turėtojams turi būti užtikrinamos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybės ir priemonės. Plane nustatyta, kad savivaldybės turi parengti ir (ar) patvirtinti antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Informacija apie Šiaulių regiono savivaldybėse patvirtintas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas pateikta Lentelė 25.

Lentelė 25. Šiaulių regiono savivaldybių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas.

Teritorija	Sprendimo priėmimo data ir numeris
Akmenės r.	2010 m. rugpjūčio 31 d. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-565 „Akmenės rajono antrinių žaliavų komunalinių atliekų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schema“
Joniškio r.	2011 m. kovo 17 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-244 „Antrinių žaliavų komunalinių atliekų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schema“ (nauja redakcija 2014-02-26 įsakymo Nr. A-208)
Kelmės r.	nėra
Pakruojo r.	2012 m. rugsėjo 20 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-224 „Pakruojo rajono savivaldybės konteinerių aikštelių išdėstymo schema“
Radviliškio r.	2008 m. spalio 22 d. Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-95-(8.2) „Radviliškio rajono antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schema“
Šiaulių m.	2009 m. gegužės 28 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-206 „Dėl Antrinių žaliavų ir mišriųjų atliekų konteinerių aikštelių Šiauliuose specialusis planas“
Šiaulių r.	2009 m. birželio 25 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-214 „Šiaulių rajono antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schema“

Šiaulių regione pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais ir apvažiavimo būdu. Labiausiai paplitęs pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo būdas – surinkimas į stiklo, popieriaus / kartono, plastiko atliekų surinkimo konteinerius. Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimui Šiaulių regione naudojamas priemonės pateikta šio plano 5 priede. Daugumą atliekų surinkimo konteinerių Šiaulių regiono savivaldybės įsigijo Aplinkos ministerijos administruojamos *Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos* lėšomis.

Konteineriai pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rinkti, kur yra galimybė, statomi aikštelėse kartu su mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose), o individualių namų kvartaluose įrengiamos tik pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerinės aikštelės. Nuo 2012 m. Šiaulių regione kaip ir visoje Lietuvoje pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos pradėtos rinkti individualiais konteineriais. Pavyzdžiui, 2012 m. *Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos* lėšomis Šiaulių miesto savivaldybėje buvo įsigyti ir individualių namų gyventojams išdalinti 6.000 konteinerių popieriaus ir kartono bei plastikų atliekoms surinkti. Planuojama, kad toliau šių konteinerių aptarnavimą finansuos gamintojai ir importuotojai, atsakingi už pakuočių atliekų tvarkymo organizavimą.

Vykdamas *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytas uždutis, Šiaulių miesto savivaldybėje gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengiama ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 600 gyventojų. Mažesnių miestų ir miestelių namų rajonuose specialūs konteineriai pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rinkti statomi santykiu, kad 1 pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektas tektų 800 gyventojų. Remiantis ŠRATC pateiktais duomenimis, 2014 m. Šiaulių regione daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse buvo 922 pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės ir punktai (viena pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų aikštelė/punktas teko 310 regiono gyventojams) (Lentelė 26), taigi *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta uždutis yra vykdoma.

Lentelė 26. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelės Šiaulių regione.

Teritorija	Esamas surinkimo aikštelių daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse skaičius, vnt.*	Gyventojų skaičius, 2013 m.**	Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė
Šiaulių regionas	922	285.763	310
Akmenės r.	89	21.677	244
Joniškio r.	135	24.306	180
Kelmės r.	104	30.305	291
Pakruojo r.	69	21.979	319
Radviliškio r.	100	39.689	397
Šiaulių m.	307	105.610	344
Šiaulių r.	118	42.197	358

Šaltiniai: * ŠRATC duomenys, 2014; ** Lietuvos statistikos departamentas

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteineriai turi būti statomi šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams)

patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikšteles ir/ar stovėjimo vietas sodų ir garažų bendrijose Šiaulių regione pateikta Lentelė 27. Deja, tik Šiaulių miesto savivaldybėje sodų ir garažų bendrijose yra įrengtos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės.

Lentelė 27. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelės sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose.

Teritorija	Sodų bendrijų skaičius, vnt.	AŽ konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	Garažų bendrijų skaičius, vnt.	AŽ konteinerių stovėjimo vietos garažų bendrijose, vnt.
Šiaulių regionas	88	31	175	13
Akmenės r.	8	-	6	-
Joniškio r.	-	-	-	-
Kelmės r.	-	-	-	-
Pakruojo r.	-	-	-	-
Radviliškio r.	5	-	6	-
Šiaulių m.	31	31	159	13
Šiaulių r.	44	-	4	-

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Papildomai Šiaulių regione įrengti 6 rajoniniai atliekų priėmimo punktai ir 28 seniūnijų atliekų priėmimo punktai. Informacija apie šiuos punktus pateikta šio plano 2 priede. Be to, pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos surenkamos 9 DGASA (šio plano 3 priedas).

Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse, pateikiama Lentelė 28.

Lentelė 28. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalus dažnis.

Teritorija	Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Didelių gabaritų atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
Akmenės r.	Pagal grafiką.	Pagal grafiką.	Pagal susitarimą.	Pagal grafiką.	-	-
Joniškio r.	Individualių namų ūkiuose: <ul style="list-style-type: none"> • pakuočių atliekų (išskyrus stiklo atliekas) – 1 kartą per mėnesį; • stiklo atliekų – 1 kartą per 3 mėnesius. Kolektyviniai (bendri) pakuočių atliekų konteineriai – 2 kartus per mėnesį.	2 kartus per metus.	Iš individualių, daugiabučių namų ir sodininkų bendrijų nuo balandžio 15 d. iki gruodžio 1 d. – kas antrą savaitę; Iš garažų bendrijų ir kitų juridinių asmenų bei surenkamos maišais iš daugiabučių namų ir juridinių asmenų nuo balandžio 15 d. iki gruodžio 1 d. – pagal grafiką.	2 kartus per metus.	2 kartus per metus.	-
Kelmės r.	Individualių namų ūkiuose: <ul style="list-style-type: none"> • pakuočių atliekų (išskyrus stiklo atliekas) – 1 kartą per mėnesį; • stiklo atliekų – 1 kartą per 3 mėnesius. Kolektyviniai (bendri) pakuočių atliekų: <ul style="list-style-type: none"> • STIKLAS – 1 kartą per mėnesį; • POPIERIUS – 2 kartus per mėnesį; • PLASTIKAS – 2 kartus per mėnesį. 	2 kartus per metus.	Iš individualių, daugiabučių namų ir sodininkų bendrijų nuo balandžio 15 d. iki lapkričio 30 d. – kas 2 savaitę. Iš kapinių nuo balandžio 15 d. iki lapkričio 30 d. – pagal grafiką.	2 kartus per metus.	2 kartus per metus.	-
Pakruojo r.	Pagal grafiką.	Pagal grafiką (ne ilgiau 2 dienų po nustatytos datos)	Individualus pristatymas.	Pagal grafiką.	-	-
Radviliškio r.	Pagal grafiką.	Pagal grafiką (ne ilgiau 2 dienų po nustatytos datos)	Individualus pristatymas.	Pagal grafiką.	-	-
Šiaulių r.	Individualių namų ūkiuose: <ul style="list-style-type: none"> • pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (išskyrus stiklo atliekas) – 1 kartą per mėnesį; 	2 kartus per metus.	Iš individualių namų nuo balandžio mėn. iki lapkričio mėn. – 2 kartus per mėnesį. Iš sodininkų ir garažų bendrijų bei	2 kartus per metus.	2 kartus per metus.	-

Teritorija	Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Didelių gabaritų atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
	<ul style="list-style-type: none"> • stiklo atliekų konteineriai – 1 kartą per 3 mėnesius. Kolektyviniai (bendri) pakuočių atliekų surinkimo konteineriai: <ul style="list-style-type: none"> • STIKLAS – 1 kartą per mėnesį; • POPIERIUS – 1 kartą per mėnesį; • PLASTIKAS – 1 kartą per mėnesį. 		kitų juridinių asmenų nuo balandžio mėn. iki lapkričio mėn. – pagal grafiką.			
Šiaulių m.	Individualių namų ūkiuose: <ul style="list-style-type: none"> • pakuočių atliekų (išskyrus stiklo atliekas) – 1 kartą per mėnesį; • stiklo atliekų – 1 kartą per 3 mėnesius. Kolektyviniai (bendri) pakuočių atliekų: <ul style="list-style-type: none"> • STIKLAS – 1 kartą per mėnesį; • POPIERIUS – 2 kartus per mėnesį; • PLASTIKAS – 2 kartus per mėnesį. 	4 kartus per metus.	Iš individualių, daugiabučių namų ir sodininkų bendrijų nuo balandžio 15 d. iki lapkričio 15 d. – kas antrą savaitę. Iš garažų bendrijų, kapinių bei kitų juridinių asmenų ir surenkamos į maišus iš daugiabučių namų ir juridinių asmenų nuo balandžio 15 d. iki lapkričio 15 d. – pagal grafiką.	4 kartus per metus.	4 kartus per metus.	-

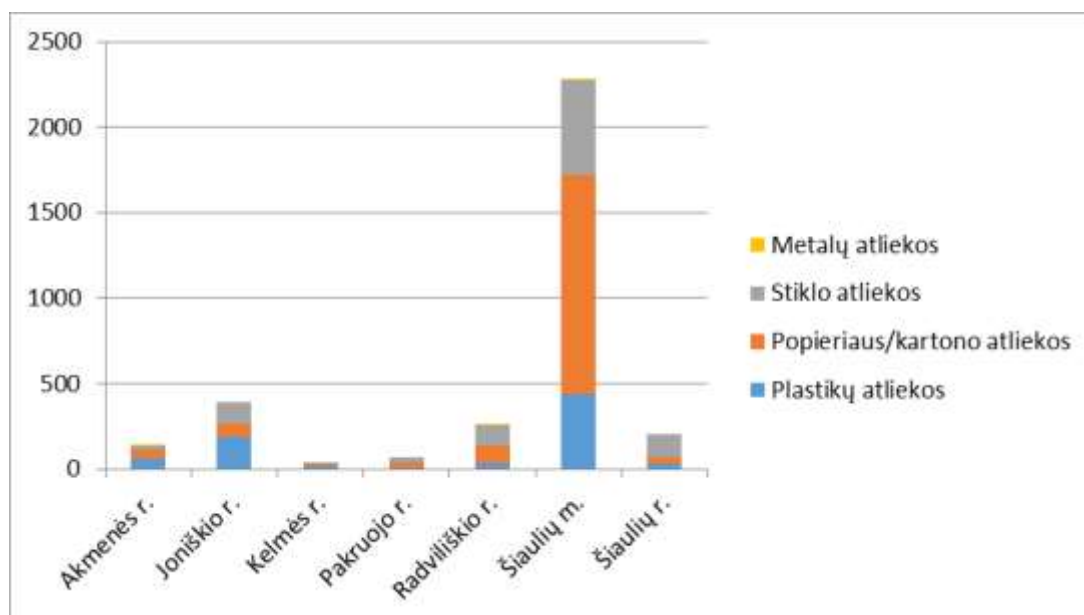
Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai. Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA, 2013 m. Šiaulių regione rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu buvo surinkta ir perdirtbta/panaudota 3.368 tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekų), iš kurių didžiausią dalį sudarė popieriaus ir kartono atliekos (1.621 tonos). Nedideli kiekiai metalinių pakuočių ir kitų metalų atliekų atskirai surenkama tik Akmenės r., Radviliškio r. ir Šiaulių m. savivaldybėse. Lyginant su Šiaulių regione susidariusių komunalinių atliekų kiekiu, atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos sudarė tik apie 2,8 % visų surinktų komunalinių atliekų. Skirtingose savivaldybėse atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai pateikti Lentelė 29.

Lentelė 29. Šiaulių regione atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos (2013 m.), tonomis ir procentais nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Teritorija	Plastikų atliekos		Popieriaus/kartono atliekos		Stiklo atliekos		Metalų atliekos		Iš viso	
	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%
Šiaulių regionas	766	0,6%	1.621	1,3%	971	0,8%	10	0,0%	3.368	2,8%
Akmenės r.	58	0,6%	59	0,6%	16	0,2%	1	0,0%	134	1,4%
Joniškio r.	187	2,0%	78	0,8%	123	1,3%	-	0,0%	388	4,1%
Kelmės r.	14	0,1%	20	0,2%	6	0,1%	-	0,0%	39	0,4%
Pakruojo r.	11	0,1%	30	0,3%	28	0,3%	-	0,0%	68	0,7%
Radviliškio r.	30	0,2%	109	0,7%	117	0,8%	1	0,0%	256	1,6%
Šiaulių m.	435	1,0%	1.288	2,9%	552	1,2%	8	0,0%	2.282	5,1%
Šiaulių r.	32	0,2%	37	0,2%	131	0,6%	-	0,0%	200	1,0%

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

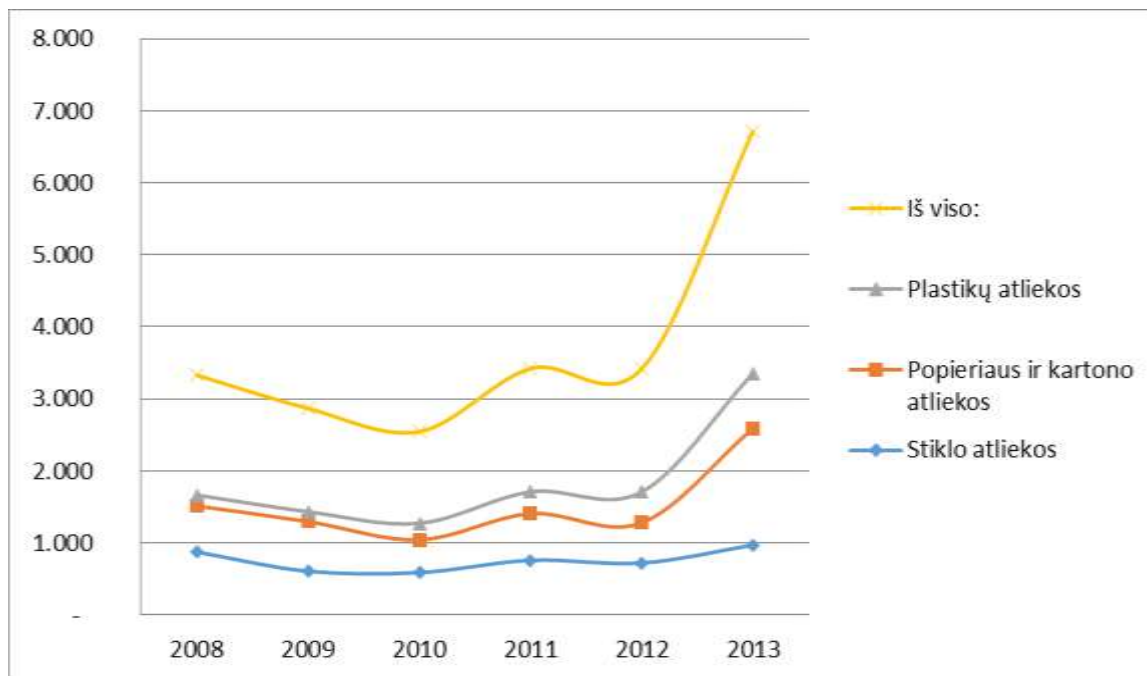

Pav. 13. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas pagal savivaldybes (2013 m.), tonomis (Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.)

Kaip pavaizduota Pav. 13, daugiausiai pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų 2013 m. buvo surinkta Šiaulių mieste (2.282 tonų) – beveik 67,8 proc. visų Šiaulių regione atskirai surinktų

pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Iš kaimiškųjų savivaldybių daugiausiai pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surenkama Joniškio rajono savivaldybėje (388 tonos/metus).

Kaip pavaizduota Pav. 14, lyginant su 2008 m. duomenimis apie rūšiuojamuoju būdu (konteineriai, APP ir DGASA) surinktas pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas, 2013 m. bendras atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis išaugo 2 kartus, o pavyzdžiui plastikų atliekų – išaugo net 5 kartus.

Pav. 14. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo dinamika, tonomis (šaltinis: ŠRATC, 2014 m.)

Palyginti su tais kiekiais, kuriuos būtų galima atskirti iš komunalinių atliekų srauto (Lentelė 16), atskirai surenkama labai nedaug pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Vertinama, kad 2013 m. į mišrių komunalinių atliekų srautą (konteinerius) pateko apie 35 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, kurios buvo pašalintos sąvartyne. VŠĮ „Žaliasis taškas“ duomenimis, Lietuvoje atliekų rūšiavime dalyvauja apie 24 proc. gyventojų.

VŠĮ „Žaliasis taškas“ duomenimis, Lietuvos statistinis gyventojas per metus vidutiniškai įsigija 46 kg pakuočių, iš kurių 18 proc. (8,3 kg/gyv./metus) yra surenkama ir sutvarkoma. Vertinant Šiaulių regioną (Lentelė 30), pakuočių atliekų surinkimas ir sutvarkymas yra mažesni už šalies vidurkį (18 proc.) ir siekia 12 proc. Daugiausiai pakuočių atliekų surenkama ir sutvarkoma Šiaulių miesto (16 proc. arba 7,4 kg/gyv./metus) ir Joniškio rajono (15 proc. arba 7 kg/gyv./metus) savivaldybėse. Kitose regiono savivaldybėse pakuočių atliekų surinkimas ir sutvarkymas svyruoja nuo 1 proc. Pakruojo rajono savivaldybėje iki 10 proc. Radviliškio rajono savivaldybėje. Remiantis Lentelė 30 pateiktais duomenimis, Šiaulių regione daugiausiai surenkama ir sutvarkoma stiklo pakuotės atliekų – 3,1 kg/gyv./metus, popieriaus ir plastikinės pakuotės atliekų surenkama 0,5-1,1 kg/gyv./metus, o metalinės ir kombinuotos pakuotės atliekų praktiškai nesurenkama.

Lentelė 30. Šiaulių regione atskirai surinktos ir sutvarkytos pakuočių atliekos (2013 m.).

	Stiklo pakuotės atliekos (15 01 07)		Popieriaus ir kartono pakuotės atliekos (15 01 01)		Plastikinės pakuotės atliekos (15 01 02)		PET pakuotės atliekos (15 01 02)	
	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Lietuva	11.517	3,9	5.910	2,0	2.762	0,9	2.126	0,7
Vidutiniškai įsigyta pakuočių, kg/gyv./metus		20		10		9		4
Pakuočių sutvarkymo lyginamasis dydis, %		19%		19%		10%		17%
Šiaulių m.	451	6,7	135	2,0	88	1,3	70	1,0
	85	2,2	33	0,9	19	0,5	11	0,3
Šiaulių r.	101	2,4	23	0,5	7	0,2	7	0,2
Kelmės r.	52	1,7	5	0,1	3	0,1	11	0,4
Joniškio r.	103	4,3	42	1,7	25	1,0	0	-
Radviliškio r.	90	2,3	55	1,4	15	0,4	17	0,4
Pakruojo r.	0	-	5	0,2	0	-	7	0,3
Akmenės r.	4	0,2	29	1,3	32	1,5	8	0,3
Šiaulių regionas	885	3,1	326	1,1	189	0,7	131	0,5

Šaltinis: VŠĮ „Žalioji taškas“ duomenys, 2014 m.

(Lentelė 30. Tęsinys.)

	Metalinės pakuotės atliekos (15 01 04)		Kombinuotos pakuotės atliekos (15 01 05)		IŠ VISO SUTVARKYTA:			Pakuočių sutvarkymo lyginamieji dydžiai, %
	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Iš viso tvarkoma, tonos	Lyginamasis sutvarkymas, kg/gyv./metus	Rinkos dalis, %	
1	10	11	12	13	14	15	16	17
Lietuva	184	0,06	241	0,08	24.395	8,3	100%	18%
Vidutiniškai įsigyta pakuočių, kg/gyv./metus		1		1		46		
Pakuočių sutvarkymo lyginamasis dydis, %		6%		8%		18%		
Šiaulių m.	0	0	0	-	744	11,0	3,0%	24%
	0	0	0	-	148	3,9	0,6%	8%
Šiaulių r.	0	0	4	0,10	142	3,4	0,6%	7%
Kelmės r.	0	0	0	-	71	2,3	0,3%	5%
Joniškio r.	0	0	0	-	170	7,0	0,7%	15%
Radviliškio r.	0	0	0	-	177	4,4	0,7%	10%
Pakruojo r.	0	0	0	-	13	0,6	0,1%	1%
Akmenės r.	0	0	0	-	72	3,3	0,3%	7%
Šiaulių regionas	0	0	4	0,01	1.535	5,4	6,3%	12%

2.7 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra viena iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, nes organinių medžiagų skilimo produktai labai neigiamai veikia aplinką, didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius ir pan. Biologiškai skaidžias atliekas sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Šiame skyriuje apibūdinamas biologinių atliekų² tvarkymas (popieriaus ir kartono atliekų tvarkymas aprašytas 2.6 skyriuje).

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas

Šiaulių regione 64 proc. visų 1-2 butų namų yra kaimiškose vietovėse. Šiose teritorijose yra geros sąlygos namudiniam kompostavimui, kas leidžia mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius, stabilizuoti įmokos už komunalinių atliekų kiekį kilimą, tausoti aplinką ir visuomenės sveikatą. Tuo tarpu miestuose individualių namų gyventojų galimybės kompostuoti yra ribotos (dėl mažų sklypų ir arti esančių pastatų). Remiantis Europoje taikomomis metodikomis, vertinama, kad namų ūkiuose iki 500 m² ploto – sukompostuojamų atliekų kiekis gali siekti apie 170 kg/m., namų ūkiuose virš 500 m² ploto – apie 250 kg/m.

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija ir siekiant atliekų prevencijos (t.y. sumažinti susidarančių komunalinių atliekų tvarkymo srautus), Šiaulių regiono savivaldybės skatina individualų biologinių atliekų kompostavimą namų sąlygomis. Skatinimo priemonės pirmiausiai taikomos gyventojams, gyvenantiems individualiuose namuose. Šiuo tikslu ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, nuo 2012 m. Šiaulių regiono gyventojams dalinamos 600 litrų talpos kompostavimo dėžės (Lentelė 31). Vertinama, kad pasinaudojant šiomis kompostavimo dėžėmis (viso 15.267 vnt.), galima sukompostuoti iki 3,5 tūkst. tonų atliekų (t. y. 230 kg per metus vienoje dėžėje) ir toks kiekis nepateks į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 31. Šiaulių regione namų ūkio sąlygomis kompostuojamų biologinių atliekų kiekių vertinimas.

Teritorija	Butai 1-2 butų namuose*	Įsigytų kompostavimo dėžių skaičius, vnt.**	Išdalintų kompostavimo dėžių skaičius (2013 m.), vnt.**	Planuojamas sukompostuoti atliekų kiekis, t
Šiaulių regionas	55.240	15.267	12.450	3.511
Akmenės r.	3.947	3.445	1.898	792
Joniškio r.	7.277	2.986	2.536	687
Kelmės r.	9.534	980	980	225
Pakruojo r.	6.880	1.000	600	230
Radviliškio r.	9.582	3.348	3.000	770
Šiaulių m.	7.191	2.572	2.500	592
Šiaulių r.	10.829	936	936	215

Šaltiniai: * Lietuvos statistikos departamentas; ** ŠRATC, 2014 m.

² Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Joms nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos (vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*).

Be to, kaimų ir gyvenviečių gyventojai ribojančių veiksnių beveik neturi ir atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis ir mėšlu.

2.7.2 Biologinių atliekų atskiras surinkimas ir tvarkymas

Šiaulių regione susidariusios biologiškai skaidžios (žaliosios) atliekos priimamos ir tvarkomos specialiai įrengtose 5 kompostavimo aikštelėse (šio plano 4 priede). Į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles atliekų turėtojai gali pristatyti medžių šakas, šaknis, lapus, žolę ir kitas kompostui tinkamas sodo ir daržo atliekas. Visas žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles Šiaulių regione eksploatuoja ŠRATC.

Akmenės ir Kelmės rajonuose surinktos žaliosios atliekos tvarkomos kartu su nuotekų dumbliu, t. y. naudojamos kaip struktūrinė medžiaga kompostuojant.

Šiaulių regione palaipsniui diegiamos biologinių atliekų atskiro surinkimo priemonės. Šiaulių mieste nuo 2010 m. buvo vykdomas biologinių (žaliųjų ir negyvūninės kilmės maisto) atliekų surinkimo bandomasis projektas, kurio metu individualių namų kvartale gyventojams išdalinta apie 408 vnt. 0,12 m³ talpos konteinerių. Projekte dalyvaujantiems namų ūkiams buvo surentas mišrių komunalinių atliekų išvežimas: rotacijos principu, vieną savaitę buvo išvežamos mišrios komunalinės atliekos, o kitą – biologinės atliekos. Nuo 2010 m. birželio mėn. buvo surinkta ir pristatyta į kompostavimo aikštelę (Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r.) 131 tona biologinių atliekų. Atlikus projekte dalyvaujančių gyventojų apklausą, paaiškėjo, kad tik 11 proc. apklaustųjų nustojo kompostuoti gavę konteinerį biologinėms atliekoms, t.y. atskiras surinkimas nesąlygojo kompostavimo sumažėjimo ir atliekų kiekio didėjimo. Tačiau daugelis respondentų buvo nepatenkinti pasikeitus atliekų išvežimo dažnumui, nes dėl aukštos oro temperatūros atsiranda kvapai, o dėl sumažėjusio mišrių komunalinių atliekų išvežimo persipildo konteineriai. Norint, kad konteineriai nepersipildytų reikia kuo daugiau išrūšiuoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus, plastmasės, stiklo), bet suteikta galimybė rūšiuoti į pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų maišus pasinaudojo mažiau nei vienas procentas respondentų.

ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, žaliųjų atliekų surinkimui iš gyventojų Šiaulių regione buvo įsigyti ir dalinami 22.733 vnt. atskiro surinkimo konteineriai (Lentelė 32). Iš bendro konteinerių skaičiaus savivaldybės gavo 60 proc. 140 litrų ir 40 proc. 240 litrų talpos konteinerių.

Vertinama, kad atskiro surinkimo konteinerių pagalba iš gyventojų galima surinkti ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse sukompostuoti apie 12,4 tūkst. tonų biologinių atliekų. Žaliosios atliekos renkamos nuo balandžio iki lapkričio mėn., išvežant konteinerius pagal iš anksto suderintą grafiką.

Lentelė 32. Šiaulių regione atskirai surinktų biologinių atliekų kiekių vertinimas.

Teritorija	Turimų atskiro surinkimo konteinerių skaičius, vnt.*	Išdalintų atskiro surinkimo konteinerių skaičius (2013 m.), vnt.*	Planuojamas sukompostuoti kiekis, t
Šiaulių regionas	23.141	22.621	12.440
Akmenės r.	-	-	-
Joniškio r.	1.792	1.692	830
Kelmės r.	4.190	4.190	3.759
Pakruojo r.	2.840	2.420	1.315
Radviliškio r.	1.500	1.500	651

Teritorija	Turimų atskiro surinkimo konteinerių skaičius, vnt.*	Išdalintų atskiro surinkimo konteinerių skaičius (2013 m.), vnt.*	Planuojamas sukompostuoti kiekis, t
Šiaulių m.	6.268	6.268	2.662
Šiaulių r.	6.551	6.551	3.223

Šaltiniai: * ŠRATC, 2014 m.

Planuojama, kad žaliosios atliekos bus renkamos ir iš daugiabučių namų, tačiau iki šiol tik Šiaulių miesto daugiabučių namų kvartaluose buvo dalinami 1 m³ talpos maišai. Be to, nuo 2010 m. žaliosios atliekos atskirai renkamos kai kurių regiono savivaldybių teritorijose veikiančiose kapinėse, o nuo 2014 m. Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje žaliosios atliekos pradėtos atskirai rinkti sodų bendrijose.

Informacija apie 2013 m. Šiaulių regiono savivaldybėse surinktas žaliąsias atliekas pateikta Lentelė 33.

Lentelė 33. Šiaulių regione surinktos žaliosios atliekos (2013 m.)

Teritorija	Žaliųjų atliekų kiekis	
	tonos	proc.*
Šiaulių regionas	11.747	9,8%
Akmenės r.	233	2,4%
Joniškio r.	1.188	12,6%
Kelmės r.	1.450	12,9%
Pakruojo r.	771	8,2%
Radviliškio r.	893	5,8%
Šiaulių m.	3.886	8,7%
Šiaulių r.	3.325	16,3%

* skaičiuojant nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas

Vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis* įmonės, kurių ūkinėje veikloje susidaro maisto / virtuvės atliekų (viešbučiai, moteliai, restoranai, kitos viešojo maitinimo įstaigos (švietimo įstaigos ir kt.), susidariusias ir išrūšiuotas biologines (maisto / virtuvės) atliekas turi perdirbti (pvz., kompostuojant) ar kitaip panaudoti (pvz., energijai gauti) visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiu būdu patys arba perduoti jas sutartiniais pagrindais atliekų apdorojimo įmonei ar atliekų vežėjui. Draudimas įmonėms maisto / virtuvės atliekas dėti į mišrių komunalinių atliekų ar į kitus šioms atliekoms neskirtus konteinerius yra atitinkamai numatytas Joniškio, Kelmės ir Šiaulių rajonų bei Šiaulių miesto savivaldybių galiojančiose atliekų tvarkymo taisyklėse.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarantių maisto atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Šiaulių regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto (virtuvės) atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams, o panaudotas aliejus – superkamas; daugiausia negamybinių maisto (virtuvės) atliekų susidaro mažmeninės prekybos centruose (daržovės, vaisiai, kulinarijos cechų atliekos), tačiau jos taip pat atiduodamos sušerti.

Komunalinės maisto / virtuvės atliekos priskiriamos viešojo maitinimo atliekoms pagal *Šalutinių gyvūninių produktų (ŠGP) reglamentą*³. Vadovaujantis 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamento Nr. 142/2011/EB⁴ nuostatomis, maisto / virtuvės atliekos, tiek surenkamos iš viešojo maitinimo įstaigų, tiek iš gyventojų, priskiriamos 3-iai šalutinių gyvūninių produktų kategorijai ir joms turi būti taikomi *ŠGP reglamento* reikalavimai.

Įmonės, turinčios teisę tvarkyti 3-ios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus, įskaitant maisto / virtuvės atliekas, įsikūrusios prie Vilniaus arba Rokiškio rajone, tačiau teikia maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugas visoje Lietuvoje. UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“ tvarko 1, 2 ir 3 kategorijos šalutinius gyvūninius produktus. Šiaulių regione maisto / virtuvės atliekų kol kas neapdoroja nei viena įmonė.

Maisto atliekos iš gyventojų nėra atskirai renkamos. 2011 m. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos užsakymu buvo parengta „*Šiaulių miesto savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo galimybių studija*“, kurioje siūloma Šiaulių mieste pradėti atskirai rinkti maisto (virtuvės) atliekas iš daugiabučių namų. Vertinama, kad iš Šiaulių miesto daugiabučių namų gyventojų būtų galima surinkti 4-6 tūkst. tonų maisto (virtuvės) atliekų, o iš viešojo maitinimo įstaigų ir prekybos įmonių – dar apie 1 tūkst. tonų.

2.8 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo srautų surinkimas ir tvarkymas

Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos ir šios komunalinės atliekos:

- pavojingosios atliekos;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- naudotos padangos;
- didelių gabaritų atliekos (statybos ir griovimo atliekos, baldai ir kt.);
- tekstilės atliekos.

Šiaulių regione iš komunalinių atliekų turėtojų aukščiau išvardintos išrūšiuotos komunalinės atliekos priimamos 34 atliekų priėmimo punktuose (šio plano 2 priedas) ir 9 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (šio plano 3 priedas).

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane buvo nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, EEĮ atliekų, naudotų padangų, pavojingųjų buitinių atliekų, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, tekstilės atliekų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Vertinant pagal gyventojų skaičių savivaldybėse ir tai, kad visose savivaldybėse įrengta bent viena DGASA (Šiaulių m. gyventojai išrūšiuotas atliekas gali priduoti į 3 DGASA (įskaitant Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. esančią DGASA)), *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta užduotis įvykdyta (Lentelė 34).

³ 2009 m. spalio 21 d. Europos parlamento ir tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas).

⁴ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą.

Lentelė 34. DGASA paslaugos prieinamumas.

Teritorija	DGASA, vnt.	Gyventojų skaičius, vnt.*	Užduoties vykdymas, gyv.sk./DGASA
Akmenės r.	1	21.677	21.677
Joniškio r.	1	24.306	24.306
Kelmės r.	1	30.305	30.305
Pakruojo r.	1	21.979	21.979
Radviliškio r.	1	39.689	39.689
Šiaulių m.	3	105.610	35.203
Šiaulių r.	1	42.197	42.197

Šaltinis: * LR Statistikos departamentas (2013 m. sausio 1 d.).

Į DGASA atliekos priimamos iš gyventojų nemokamai. Į šias aikšteles gyventojai gali atvežti didelių gabaritų buitines atliekas, pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas, tekstilės atliekas, EEĮ atliekas, liuminescencines lempas, buitinio remonto ir smulkių statybų bei griovimo (vykdomų ūkio būdu) atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas, buitines pavojingąsias atliekas, žaliąsias ir kitas išrūšiuotas atliekas. Į DGASA priimtos atliekos laikomos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones (perdirbimui/naudojimui ar šalinimui sąvartyne). Visas DGASA eksploatuoja ŠRATC, kuris turi pavojingųjų atliekų tvarkymo licenciją, suteikiančią teisę DGASA rinkti ir saugoti buitines pavojingąsias atliekas iki jų perdavimo pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms.

Atliekų priėmimo punktai (toliau – APP) skirti tik gyventojams, kurie gali į juos pristatyti tik išrūšiuotas komunalines atliekas ir jas patalpinti į joms skirtus konteinerius su užrašais. APP nemokamai priimamos didžiosios atliekos, naudotos lengvųjų automobilių padangos, buitinio remonto ir smulkių statybų bei griovimo (vykdomų ūkio būdu) atliekos, medienos atliekos, žaliosios atliekos, pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos. Rajoniniuose atliekų priėmimo punktuose papildomai priimamos statybinės atliekos, turinčios asbesto, elektros ir elektroninė įranga bei kitos buityje susidarantios pavojingosios atliekos.

2014 m. I pusmetį Šiaulių mieste buvo pastatyti pirmieji specialūs konteineriai tekstilei surinkti (3 vnt. po 3 m³ talpos).

Be to, daugelyje savivaldybių atliekų vežėjai periodiškai pagal nustatytą maršrutą apvažiavimo būdu surenka pavojingąsias buitines, elektros ir elektroninės įrangos, didelių gabaritų atliekas, naudotas padangas iš gyventojų ir pristato jas į atliekų priėmimo punktus arba į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles. Apie šių atliekų surinkimą ir priėmimą skelbiama seniūnijose, vietinėje spaudoje, televizijoje, reklaminėse skrajutėse ir kitose informavimo priemonėse.

Informacija apie specifinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse, pateikiama Lentelė 30.

EEĮ atliekas taip pat galima perduoti EEĮ įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t. y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamų EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Šiaulių regiono savivaldybių duomenimis, 2013 m. Šiaulių regione apvažiavimo būdu ir per DGASA/APP buvo atskirai surinkta apie 19,7 tūkst. tonų atliekų, iš kurių naudotos padangos, EEĮ atliekos, buityje susidarantios pavojingosios atliekos, statybos ir griovimo atliekos

(įskaitant turinčias asbesto), didžiosios atliekos, tekstilės atliekos bei kitos atskirai surinktos atliekos (išskyrus BSA, pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas) sudarė apie 4,6 tūkst. tonų (Lentelė 35).

Lentelė 35. Šiaulių regione atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos (2013 m.), tonomis.

Teritorija	Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviškių r.	Šiaulių m.	Šiaulių r.	Šiaulių regionas
Naudotos padangos	94	125	92	82	107	87	171	757
Elektros ir elektros ir elektroninės įrangos atliekos	13	23	17	14	86	1.079	44	1.276
Pavojišiosios atliekos	1	0	0	0	0	1	1	3
Statybinės ir griovimo atliekos	195	311	449	470	168	161	390	2.145
Tekstilės atliekos	3	11	23	0	0	2	3	41
Didžiosios atliekos	45	43	75	80	10	71	48	372

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Informacija apie Šiaulių regione diegiamas/įdiegtas papildančias atliekų surinkimo sistemas ir jų operatorius pateikta Lentelė 36.

Lentelė 36. Papildančios atliekų surinkimo sistemos Šiaulių regione (2013 m.).

Eil. Nr.	Teritorija	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
1.	Akmenės r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuusakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
2.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
3.	Joniškio r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuusakoski“, UAB „Karavanas LT“	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2014 m. vasario 19 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
4.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	EEĮ atliekos	Nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
5.	Kelmės r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuusakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Teritorija	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
6.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
7.	Pakruojo r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuasakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
8.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
9.	Radviliškio r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuasakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
10.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
11.	Šiaulių r.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuasakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
12.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	nuo 2013 m. spalio 2 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.
13.	Šiaulių m.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kuasakoski“, UAB „Karavanas LT“	EEĮ, baterijų ir akumuliatorių atliekos	nuo 2013 m. gegužės 6 d. ir galioja iki 2014 m. gegužės 6 d.
14.		VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	EEĮ atliekos	nuo 2013 m. lapkričio 18 d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m., EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijų duomenys

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. 2013 m. spalio 28 d. ŠRATC pasirašė sutartį dėl buitinyje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA ir aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo Nr. 131028-1/S-13-141 su VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir VšĮ „Ekošviesa“.

2.9 Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės informavimui ir švietimui komunalinių atliekų tvarkymo klausimais skiriamas ypatingas dėmesys, nes sėkmingas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimas neįmanomas be aktyvaus visuomenės dalyvavimo. Labai svarbu nuolat teikti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo aktualijas, komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius, atliekų rūšiavimą ir vengimą, kelti visuomenės aplinkosauginio sąmoningumo lygį. Galima išskirti tokius pagrindinius visuomenės informavimo ir švietimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais tikslus:

- informuoti ir šviesti visuomenę komunalinių atliekų tvarkymo klausimais, siekiant keisti jos požiūrį ir supratimą;
- skatinti visuomenės aplinkosauginės elgsenos pokyčius, formuoti atsakingą požiūrį į aplinkos vertybes;
- ugdyti atsakingus, išsilavinusius ir aktyvius visuomenės narius, išmanančius ir gebančius spręsti komunalinių atliekų tvarkymo problemas;
- skatinti visuomenę aktyviai įsitraukti į Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

ŠRATC ir Šiaulių regiono savivaldybės, vykdydamos visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, aktyviai skleidžia informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, ekologiškus atliekų tvarkymo būdus bei svarbą aplinkos kokybės gerinimui, naudodamos įvairias visuomenės informavimo priemones: organizuojami seminarai, akcijos, konkursai, vedamos ekskursijos po Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną, (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.), leidžiami informaciniai lankstinukai, knygutės, straipsniai vietinėje ir regioninėje spaudoje, rengiami reportažai televizijoje. Šios priemonės parenkamos pagal tikslines grupes:

- Šiaulių regiono gyventojai (ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai, jaunimas/studentai, privačių/daugiabučių namų gyventojai, vietinės bendruomenės);
- suinteresuoti ekonominiai ir socialiniai partneriai (savivaldybių atstovai, aplinkosauginės organizacijos, projektų vykdytojai, švietimo bei ugdymo įstaigos, verslininkai/įmonių atstovai ir kitos institucijos).

Ženklaus indėlis šviečiant Šiaulių regiono gyventojus buvo dviejų viešųjų įstaigų – Vilniuje įsikūrusios „Darnaus vystymo iniciatyvos“ ir ŠRATC 2012 – 2014 m. vykdytas ir iš dalies ES lėšomis finansuotas aplinkosauginis projektas „Kur keliauja atliekos? Sužinok ir papasakok!“. Projekto švietėjiška edukacinė veikla – seminarai, akcijos, konferencija, konkursas – buvo orientuoti į dvi tikslines auditorijos grupes – pedagogus ir moksleivius. Projektu siekta ugdyti tikslinės auditorijos aplinkosauginį sąmoningumą ir skatinti juos pasirinkti aplinkai palankų gyvenimo būdą, šviečiant apie atliekų tvarkymą, su juo susijusias aplinkos problemas ir jų sprendimo būdus.

ŠRATC iniciatyva švietimas perkeltas ir į Šiaulių miesto įmones. Mokyklose ir įmonėse per 2013 metus išdalinta 3.000 informacinių leidinių: „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistema“, „Žaliųjų atliekų tvarkymas“, „Rūšiuok, nes mūsų žemė – ne šiukšlėms gyventi“, „Uždaryti senieji sąvartynai. Mažiau užterštų teritorijų“, „Kaip tinkamai rūšiuoti atliekas“, „Saugus atliekų šalinimas“, „Atliekų kelias nuo kibirėlio iki sąvartyno“ bei 100 kompaktinių diskų apie uždarytus senuosius sąvartynus.

Reguliariai atnaujinama ŠRATC internetinė svetainė, kurioje skelbiama informacija apie įstaigos veiklą, komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, atskirus jos objektus, komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą. 2013 metais svetainėje patalpinta nauja informacija –

patarimai, kaip tvarkyti atliekas. Į patarimus įdėtas ir 4 dalių mokomasis filmas apie atliekų rūšiavimą, sukurtas vykdant aplinkosauginį projektą „Kur keliauja atliekos? Sužinok ir papasakok!“. 2014 metais sukurtas ŠRATC *facebook* profilis, kuriame skelbiama aktuali informacija, ypač didelis dėmesys skiriamas atliekų rūšiavimo skatinimui, vyksta diskusijos atliekų tvarkymo klausimais.

2013 metais ŠRATC sukūrė ir paskelbė 12 informacinių straipsnių spaudoje, paruošė 2 reportažus televizijoje, organizavo 35 seminarus mokyklose, įmonėse bei paskelbė 35 informacinius pranešimus savivaldybių tinklapiuose.

2.10 Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklė

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendintos *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas šio plano Lentelė 37.

Lentelė 37. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimo būklės Šiaulių regione ir atskirose savivaldybėse (2013 m.) vertinimas.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Šiaulių regionas	Akmėnės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radvilišio r.	Šiaulių r.	Šiaulių m.
1.	84.1 98.1	iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus	Įgyvendinta.							
2.	84.2	ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose	Įgyvendinta.							
3.	84.3.	iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Įgyvendinta.							
4.	84.5 98.4	iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos	Neįgyvendinta. 2013 m. buvo paruošta perdirbti ar kitaip panaudoti 14,46 proc. komunalinių atliekų.							
5.	84.6 98.5.	ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuotus likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas	Neįgyvendinta. Šią užduotį planuojama įgyvendinti pradėjus eksploatuoti MBA įrenginius nuo 2015 m. pabaigos.							

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniskio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviškio r.	Šiaulių r.	Šiaulių m.
6.	98.2	<p>Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų (Šiaulių mieste – 600 gyventojų) šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones; <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas antrinių žaliavų surinkimo priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	Įgyvendinta nepilnai.	Įgyvendinta nepilnai.	Įgyvendinta nepilnai.	Įgyvendinta.	Įgyvendinta.	Įgyvendinta nepilnai.	Įgyvendinta nepilnai.	Įgyvendinta.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniškio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radviliškio r.	Šiaulių r.	Šiaulių m.
7.	98.3	iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų Šiaulių mieste turėtų būti ne daugiau kaip 5 kilometrai, o kitų savivaldybių gyventojams – ne daugiau kaip 10 kilometrų.	Įgyvendinta. Regione veikia 9 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (po 1 DGASA įrengta Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo ir Radviliškio rajonuose, po 2 aikšteles – Šiaulių rajone ir Šiaulių mieste), o Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. įrengta aikštelė aptarnauja ir Šiaulių m. gyventojus. Tačiau ne visiems Šiaulių miesto gyventojams atstumas iki tokių aikštelių yra ne daugiau kaip 5 kilometrai, o kitų savivaldybių gyventojams – ne daugiau kaip 10 kilometrų.							
8.	97.	Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybės turi glaudžiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.	Įgyvendinta.							
9.	101. 102. 6 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, susidariusios Šiaulių teritorijoje, sudarytų ne daugiau kaip:								
				2010 m. (t)	2013 m. (t)					
			Akmenės r. sav.	2.900	1.900					
			Joniškio r. sav.	4.300	2.900					
			Kelmės r. sav.	4.900	3.300					
			Pakruojo r. sav.	3.800	2.500					
			Radviliškio r. sav.	6.700	4.500					
			Šiaulių r. sav.	7.100	4.700					
			Šiaulių m. sav.	23.200	15.500					
			Šiaulių regione	52.900	35.300					
			2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 34.636 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 2.344 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 2.279 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 2.641 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 2.832 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 5.103 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 5.045 tonų BSA).							
			2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 15.437 tonų BSA).							

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Šiaulių regionas	Akmenės r.	Joniskio r.	Kelmės r.	Pakruojo r.	Radvilišio r.	Šiaulių r.	Šiaulių m.
10.	103. /104.3.- 104.5 104.1. 106.2.1. 106.2.2.	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės turi informuoti visuomenę apie savivaldybės teritorijoje numatomą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdą, taip pat skatinti individualų šių atliekų kompostavimą susidarymo vietoje. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas								
11.	104.2. 107.	Savivaldybės, atsižvelgdamos į kiekvieno regiono specifiką ir regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo taip organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad iki 2010 m. būtų įdiegtas mechaninis biologinis apdorojimas arba atskiras komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir šių atliekų apdorojimas.								

2.11 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendinamos *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas šio plano 2.10 skyriuje. Žemiau pateikta komunalinių atliekų tvarkymo Šiaulių regione stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės

- Visuotinės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įgyvendinimas ir atliekų tvarkymo paslaugos teikimas kiekvienam rinkliavos mokėtojui užtikrino, kad visos Šiaulių regione susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos (paslauga teikiama 100 proc. gyventojų);
- Sukurta regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra Šiaulių regione – Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, 9 DGASA ir 5 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.
- Visos komunalinės atliekos, kurių perdirbti ar kitaip panaudoti nėra techninių galimybių bei pajėgumų, šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.); uždarytuose sąvartynuose (Jurgeliškių k. ir Bertužių k.) išsiskiriančios biodujos bus panaudotos šilumos ir elektros gamybai, tokiu būdu mažinant šalinimo neigiamą poveikį aplinkai; visi seni ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai Šiaulių regione yra uždaryti ir baigti rekultivuoti 2013 m.;
- Sukurtas *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* reikalavimus atitinkantis pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas (išskyrus aikšteles sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose kai kuriose savivaldybėse);
- Plėtojamas komunalinių atliekų surinkimas atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, naudotos padangos ir kt.; vykdomas biologinių atliekų namudinis kompostavimas;
- Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai Šiaulių regione sukurti;
- Aktyviai šviečiama ir informuojama visuomenė atliekų tvarkymo klausimais, naudojant įvairias visuomenės informavimo priemones.

Silpnybės

- Didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 86 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną;
- Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais konteneriais nėra pakankamai efektyvus;
- Vėluojama vykdyti *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* užduotis, pvz., laiku nebuvo įrengtos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės;
- Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti;

- Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas nėra užtikrinamas nacionaliniu mastu ir tai įtakoja pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo paslaugos teikimo kokybę;
- Fizinių asmenų mokumas siekia vidutiniškai 72 proc., o juridinių asmenų – 82 proc. (nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))
- Gamybos ir kitos ūkinės veiklos metu susidaranti atliekos dažnai patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius regione;
- Praktiškai atskirai nerenkamos buities pavojingosios atliekos, kurios turi didžiausią neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai.

Galimybės

- Sukūrus detalesnę vietinės rinkliavos / atliekų turėtojų duomenų bazę ir tikslesnę atliekų apskaitą, didės galimybės tobulinti apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemą, siekiant paskatinti gyventojus rūšiuoti žaliąsias atliekas, pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas;
- Perėjus prie apmokestinimo nuo nekilnojamojo turto objektų, pagerės vietinės rinkliavos surinkimas;
- ES finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: rūšiuojamajam atliekų surinkimui, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai;
- Vadovaujantis nuo 2013 m. įsigaliojusiomis *Pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* ir *Atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymo, rūšiuojamojo surinkimo plėtros, todėl gali išaugti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir perdirbimo apimtys.

Grėsmės

- Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimo užduotys;
- Nebus laiku pastatytas mechaninio biologinio apdorojimo įrenginys ir pasinaudota ES finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai; nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys;
- Brangstant mišrių komunalinių atliekų tvarkymui reikės didinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį.

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 m.

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*. Plėtojant Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

1. prevenciją;
2. paruošimą naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;
3. perdirbimą, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;

4. kitokį naudojimą, pavyzdžiui, naudojimą energijai gauti, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti;
5. šalinimą, prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos (naudojamos energijai gauti) tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

3.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2020 m.

Vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*, 2014–2020 m. laikotarpiui nustatytos šios valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios privalės būti įgyvendintos Šiaulių regione:

1. užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų (Lentelė 38):

Lentelė 38. Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys.

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų per metus			
	2014–2015 metais	2016–2017 metais	2018–2019 metais	nuo 2020 metų
Akmenės r.	2908	2.617	2.326	2.035
Joniškio r.	3.261	2.935	2.609	2.283
Kelmės r.	4.049	3.644	3.239	2.834
Pakruojo r.	2.955	2.659	2.364	2.068
Radviliškio r.	5.290	4.761	4.232	3.703
Šiaulių m.	13.737	12.363	10.989	9.616
Šiaulių r.	5.533	4.979	4.426	3.873
Šiaulių regionas	37.732	33.958	30.185	26.411

2. iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
3. iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
4. užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane numatomos įgyvendinti valstybinės bei kitos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas*, pateiktos Lentelė 39. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, o kurios – savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 39. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Šiaulių regione.

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Šiaulių regione
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Šiaulių regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų: - 2014–2015 m. – 37.732 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - 2016–2017 m. – 33.958 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - 2018–2019 m. – 30.185 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų; - nuo 2020 m. – 26.411 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Savivaldybės/ŠRATC: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas atliekas (pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas bei kitas komunalines atliekas, išskyrus žaliąsias atliekas).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Regioniniu principu: mechaniškai ir biologiškai apdoroti mišrios komunalines atliekas ir panaudoti energijos gamybai degiąsias atliekas bei perdirbti iš mišrių atliekų srauto išrūšiuotas perdirbimui tinkamas atliekas (metalų laužą). Taip pat kompostuoti atskirai surinktas žaliąsias atliekas regioninėse žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, kurias eksploatuoja ŠRATC.
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Savivaldybės/ŠRATC: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas. Regioniniu principu: perdirbti iš mišrių atliekų srauto išrūšiuotas pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas (metalų laužą).
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gelių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Savivaldybės/ŠRATC: surinkti žaliąsias atliekas. Regioniniu principu: kompostuoti surinktas žaliąsias atliekas regioninėse žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, kurias eksploatuoja ŠRATC.
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdoravimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdoravimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, t. y. planuojamą įgyvendinti mechaninio biologinio apdoravimo įrenginių statybos Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne projektą.

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Šiaulių regione
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	<p>Savivaldybės/ŠRATC: atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekas.</p> <p>Regioniniu principu: atskirai surinktas maisto / virtuvės atliekas apdoroti (regioniniame) įrenginyje arba perduoti tolimesniai tvarkymui kitiems atliekų tvarkytojams, prieš tai atlikus bandomąjį maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą regiono mastu ir parengus galimybių studiją dėl regioninių apdorojimo pajėgumų reikalingumo.</p>
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	<p>Regioniniu principu: parengti galimybių studiją dėl regioninių maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų reikalingumo, įvertinant galimybes panaudoti komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūrą.</p>
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Savivaldybės
10.	246.2.	<p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <p>246.2.1 ir 246.2.2 Šiaulių miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Šiaulių regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;</p> <p>246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;</p> <p>246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos</p>	Savivaldybės/ŠRATC/Gamintojai ir importuotojai

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Šiaulių regione
		reikalavimus atitinkančiose vietose.	
11.	246.3.	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Savivaldybės/ŠRATC/Gamintojai ir importuotojai
12.	246.4.	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Savivaldybės/ŠRATC/Gamintojai ir importuotojai
13.	246.5.	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	Savivaldybės/ŠRATC
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Savivaldybės/ŠRATC/Gamintojai ir importuotojai

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas taip pat numato, kad savivaldybės, siekdamos užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimo ir rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams, į regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus turi įtraukti ir taikyti šias priemones:

1. užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50.000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybės teritorijoje;
2. užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus.

Visose Šiaulių regiono savivaldybėse jau yra eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50.000 gyventojų (Lentelė 34), be to 2014–2020 m. laikotarpyje bus įvertintas poreikis bei galimybės ir priimti sprendimai dėl atliekų priėmimo punktų (APP) eksploatavimo, jų praplėtimo, uždarymo ar rekonstravimo, o priemonių plane (šio plano 4 skyrius) numatyta, kad bus užtikrintas didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas savivaldybėms taip pat numato reikalavimus dėl pavojingųjų atliekų tvarkymo:

- savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.
- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.
- savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose.
- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2 kartus per metus.
- savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius kontenerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Visi šie aukščiau pateikti reikalavimai yra numatyti priemonių plane (plačiau šio plano 4 skyriuje).

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas numato, kad savivaldybės iki 2016 metų privalo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. ŠRATC duomenimis Šiaulių regione jau 2013 m. viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams.

3.2 Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo Šiaulių regione tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, komunalinių atliekų tvarkymo principais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis iki 2020 m., nustatomi šie **Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2020 m.:**

1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Šiaulių regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.

Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.

1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje.

1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus.

2 tikslas. Sumažinti sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius ir padidinti šių atliekų naudojimo apimtį.

2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis.

2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo apimtį.

2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant ir apdorojant biologiškai skaidžias atliekas.

3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, perdirbimo ir naudojimo apimtį.

Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą. Atliekų naudojimas, įskaitant atliekų deginimą išgaunant energiją, taip pat prisideda prie šio tikslo ir mažina sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.

3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą.

3.4. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius.

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą.

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą.

4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų.

4.3. uždavinys. Plėtoti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

4.4. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą.

4.6. uždavinys. Stiprinti ŠRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus.

4 ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 m.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokią naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos Lentelė 40. Šiame priemonių plane numatytas ir komunalinių atliekų

tvarkymo infrastruktūros objektų prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis bei finansavimo šaltiniai.

2014–2020 metų vykdymo laikotarpiu Šiaulių regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – regioninis mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginys, įrengta III-oji Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno sekcija. Taip pat regione bus eksploatuojamos 9 DGASA, 5 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Be to, planuojama įvertinti poreikį bei galimybes ir priimti atitinkamus sprendimus dėl APP eksploatavimo, jų praplėtimo, uždarymo ar rekonstravimo. Šiaulių regione planuojama įgyvendinti bandomąjį (pilotinį) atskiro maisto/ virtuvės atliekų surinkimo projektą ir remiantis šio pilotinio projekto bei galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto/ virtuvės atliekų tolimesnio tvarkymo galimybių ir infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamus maisto atliekų perdirbimo pajėgumus Šiaulių regione.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai, rūšiuojamojo surinkimo bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

5 skyriuje pateiktas detalesnis *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

Lentelė 40. Šiaulių regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2014–2020 m. priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Šiaulių regiono teritorijoje susidaranti komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis				
1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje				
1.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	**
1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevenciją ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus				
1.2.1. Viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	**
1.2.2. Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų gaminių (baldų, statybinių medžiagų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą DGASA	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, ŠRATC lėšos, kitos lėšos	
1.2.3. Bendradarbiaujant su labdaros organizacijomis, organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą per DGASA, o esant poreikiui ir galimybėms – specialiais konteineriais (preliminarus konteinerių poreikis regione 400-500 vnt.)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, ES parama, nacionalinė parama, kitos lėšos	*** (2.652 tūkst. Lt) (768 tūkst. eurų)
2 tikslas. Sumažinti sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius ir padidinti šių atliekų naudojimo apimtį				
2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis				
2.1.1. Aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis Šiaulių regiono savivaldybių individualių namų gyventojus (preliminarus kompostavimo dėžių poreikis regione 7.000 vnt.)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, ES parama, nacionalinė parama, kitos lėšos	1.540 tūkst. Lt (446 tūkst. eurų)
2.1.2. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, kitos lėšos	**
2.1.3. Įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo namų ūkio sąlygomis	Savivaldybių	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
monitoringo sistemą	administracijos, ŠRATC		rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo apimtį				
2.2.1. Aprūpinti atliekų turėtojus konteineriais ar kitomis žaliųjų atliekų rūšiavimo ir surinkimo priemonėmis (<i>preliminarus surinkimo konteinerių poreikis regione: individualioms valdoms 6.500 vnt., daugiabučiams ir juridiniams asmenims – 500-600 vnt.</i>)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ES parama, nacionalinė parama, ŠRATC lėšos, kitos lėšos	439 tūkst. Lt (127 tūkst. eurų)
2.2.2. Organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų, gėlių parduotuvių, kapinėse ir kolektyviniuose soduose	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2.3. Nustatyti žaliųjų atliekų priėmimo žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse kainodarą, skatinančią kompostuoti kuo daugiau žaliųjų atliekų	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
2.2.4. Esant poreikiui ir galimybei, įgyvendinti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Bertužių k. (buv. Kairių k.) išplėtimo investicinį projektą	ŠRATC	2014–2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, nacionalinė parama, kitos lėšos	1.754 tūkst. Lt (508 tūkst. eurų)
2.2.5. Organizuoti ir įgyvendinti bent vieną pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Šiaulių regiono miestuose	ŠRATC	2015–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), nacionalinė parama, kitos lėšos	600 tūkst. Lt (174 tūkst. eurų)
2.2.6. Parengti galimybių studiją dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų tolimesnio tvarkymo galimybių ir infrastruktūros poreikio	ŠRATC	2017 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, kitos lėšos	
2.2.7. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamus maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir perdirbimo pajėgumus Šiaulių regione (<i>preliminarus konteinerių poreikis regione: individualioms valdoms 16.200 vnt., daugiabučiams ir juridiniams asmenims – 2.900 vnt.</i>)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2018 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ES parama, nacionalinė parama, ŠRATC lėšos, kitos lėšos	3.344 tūkst. Lt (969 tūkst. eurų)**** <i>Investicijų poreikis, reikalingas perdirbimo pajėgumų sukūrimui, bus numatytas galimybių studijoje</i>
2.2.8. Organizuoti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir sutvarkymą Šiaulių regione	Savivaldybių administracijos,	2018–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
	ŠRATC			
2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant ir apdorojant biologiškai skaidžias atliekas				
2.3.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų rūšiavimą mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose ir biologiškai skaidžių atliekų apdorojimą biologinio apdorojimo įrenginyje	ŠRATC	2015–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, perdirbimo ir naudojimo apimtį				
3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
3.1.1. Aprūpinti individualius namus konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (<i>preliminarus konteinerių poreikis regione: stiklo pakuočių atliekoms (120 l) – 54.302 vnt., kitų pakuočių atliekoms (240 l) – 48.273 vnt.</i>)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2018 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	8.628 tūkst. Lt (2.499 tūkst. eurų)
3.1.2. Patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Šiaulių regiono savivaldybėse, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti	Savivaldybių administracijos	2014 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.1.3. Plėtoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, o jei nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2018 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama, ŠRATC lėšos, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	36.440 tūkst. Lt (10.554 tūkst. eurų) <i>(Investicijų poreikis bus patikslintas, savivaldybėms patikslinus konteinerių aikštelių išdėstymo schemas)</i>
3.1.4. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą kolektyviniais konteineriais iš daugiabučių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.1.5. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų	Savivaldybių	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos,	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
surinkimą iš individualių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai		kitos lėšos	
3.1.6. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
3.2.1. Organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir priėmimą į DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	ŠRATC, savivaldybių administracijos, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.2.2. Organizuoti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą į DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	ŠRATC, savivaldybių administracijos, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.2.3. Organizuoti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų, tekstilės atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.2.4. Vykdyti atskirą didelių gabaritų atliekų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų bei tekstilės atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, atliekų vežėjai	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą				
3.3.1. Įvertinti diferencijuotos (dvinarės) vietinės rinkliavos įdiegimo galimybes pagal teisės aktų reikalavimus ir ją nustatyti (patvirtinti)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3.2. Pasirengti įdiegti dvinarę įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą: įrangos (įskaitant ir programinę) konteinerių ištuštinimo	ŠRATC, savivaldybių	2014–2015 m.	Savivaldybės biudžetas (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	1.565 tūkst. Lt

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui įsigijimas, atliekų susikaupimo normų tyrimas, teisės aktų, reikalingų Vyriausybės patvirtintai metodikai įgyvendinti, parengimas ir patvirtinimas, kiti parengiamieji darbai	administracijos			(453 tūkst. eurų)
3.3.3. Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais	ŠRATC	2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3.4. Įgyvendinti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, pakuočių atliekų tvarkytojai (vežėjai)	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3.5. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas	Savivaldybių administracijos, ŠRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama	**
3.4. uždavinys. Naudoti komunalinių atliekų energetinius išteklius				
3.4.1. Organizuoti po rūšiavimo MBA įrenginyje likusių, netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų naudojimą energijai gauti	ŠRATC	2016–2020 m.	Savivaldybės biudžetas (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančią komunalinių atliekų tvarkymą				
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą				
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų				
4.2.1. Organizuoti atskirą buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus) ir per DGASA	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
4.2.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės	Savivaldybių administracijos,	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir	**

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
sveikatai, tvarkymo galimybes (ne rečiau kaip 2 kartus per metus pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje)	ŠRATC		importuotojų lėšos, ŠRATC lėšos	
4.2.3. Įgyvendinti pavojingųjų atliekų rūšiavimo monitoringo sistemą	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
4.3. uždavinys. Plėtoti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
4.3.1. Įrengti po pirminio rūšiavimo likusių komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius Jurgeliškių k. 9 (buv. Aukštrakių k.), Šiaulių raj.	ŠRATC	2015 m.	ES parama, savivaldybių biudžetai, ŠRATC lėšos	21.400 tūkst. Lt (6.198 tūkst. eurų)
4.3.2. Įrengti Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno III sekciją Jurgeliškių k. 9 (buv. Aukštrakių k.), Šiaulių raj.	ŠRATC	2015–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	8.000 tūkst. Lt (2.317 tūkst. eurų)
4.3.3. Įvertinti poreikį bei galimybes dėl atliekų priėmimo punktų (APP) eksploatavimo, praplėtimo, uždarymo ar rekonstravimo (Akmenės rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Joniškio rajono ir Šiaulių rajono savivaldybėse)	ŠRATC, savivaldybių administracijos	2014–2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
4.3.4. Parengti galimybių studiją dėl Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno filtrato tvarkymo, nustatant tvarkomo filtrato kiekį ir parenkant optimalų sprendinį filtrato tvarkymui	ŠRATC	2014–2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	100 tūkst. Lt (29 tūkst. eurų)
4.3.5. Atlikti Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatacijos auditą bei parengti/atnaujinti sąvartyno eksploatacijos planą	ŠRATC	2014–2015 m.	ŠRATC lėšos	60 tūkst. Lt (17 tūkst. eurų)
4.4. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
4.4.1. Eksploatuoti Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jo uždarymui	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	
4.4.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	
4.4.3. Eksploatuoti regionines DGASA visose Šiaulių regiono savivaldybėse	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, ŠRATC lėšos	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis*
4.4.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles visose Šiaulių regiono savivaldybėse	ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	
4.4.5. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius Jurgeliškių k. 9 (buv. Aukštrakių k.), Šiaulių raj.	ŠRATC arba privatus operatorius	2016–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	
4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą				
4.5.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	ŠRATC	2016, 2018, 2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ŠRATC lėšos	
4.5.2. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų susikaupimo normų nustatymo tyrimus	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4.5.3. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	–	
4.6. uždavinys. Stiprinti ŠRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus				
4.6.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
4.6.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslumą)	Savivaldybių administracijos, ŠRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
			Iš viso:	86.522 tūkst. Lt (25.059 tūkst. eurų)

* Preliminarus investicijų poreikis. 1 Eurais lygus 3,4528 Lt

** Planuojamas metinis ŠRATC visuomenės informavimo ir švietimo biudžetas – 25-30 tūkst. Lt (7,24-8,69 tūkst. eurų).

*** Tekstilės atliekų ir pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimas konteneriais planuojamas tuo atveju, jei surinkimo priemonėms bus galimybė gauti nacionalinę arba ES struktūrinę paramą

**** Preliminarus lėšų poreikis maisto atliekų surinkimo konteneriams, kuris bus patikslintas atlikus pilotinį projektą bei parengus galimybių studiją

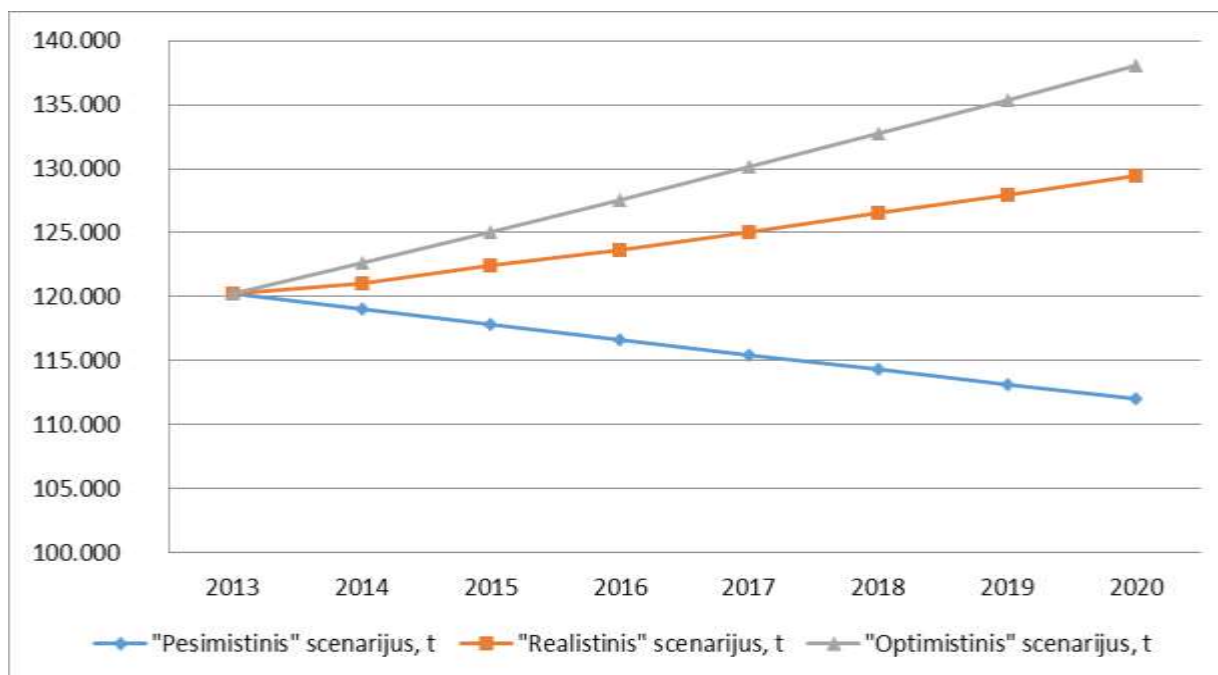
5 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS

5.1 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Komunalinių atliekų susidarymo prognozės skaičiuojamos laikotarpiui iki 2020 m. Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo ir ekonominio (vartojimo) augimo. Atsižvelgiant į Lietuvos statistikos departamento duomenis, galima tikėtis, kad bendras gyventojų skaičius Šiaulių regione ir toliau gali mažėti (vid. apie 1 proc. per metus). Vadovaujantis 2014 m. balandžio mėn. Finansų ministerijos skelbiamais Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijos duomenimis, numatomas 2014 m. 3,4 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP, grandine susietos apimties) augimas (atitinkamai 2015 m. – 4,3 proc., 2016 m. – 4,0 proc., nuo 2017 m. – 4,3 proc. augimas). Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Šiaulių regione:

- mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės 1 proc., palyginus su praėjusiais metais;
- vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu kasmet didės 1 proc., palyginus su praėjusiais metais;
- didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc., palyginus su praėjusiais metais.

Informacija apie prognozinis komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014–2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta Pav. 15.

Pav. 15. Šiaulių regiono komunalinių atliekų susidarymo prognozės iki 2020 m., tonomis

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Informacija apie prognozinę komunalinių atliekų sudėtį Šiaulių regione 2014–2020 m. pagal vidutinio ekonomikos augimo („realistinį“) scenarijų pateikta Lentelė 41.

Šiaulių regione iki 2016 m. planuojama toliau vystyti bei skatinti žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą bei šiuo tikslu įsigyti ir papildomai gyventojams išdalinti 7.000 vnt. kompostavimo dėžių. Pradėjus naudoti papildomas namudinio kompostavimo priemones (dėžes), nuo 2016 m. atitinkamai sumažės surenkamų komunalinių atliekų kiekis (Lentelė 42).

Lentelė 41. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Šiaulių regione 2012-2020 m., tonomis (nevertinant papildomo namudinio kompostavimo).

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis, %	Komunalinių atliekų susidarymas, t						
			2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
1.	Žaliosios atliekos	18,5%	22.448	22.706	22.933	23.197	23.464	23.734	24.007
2.	Medienos atliekos	1,2%	1.430	1.447	1.461	1.478	1.495	1.512	1.530
3.	Kitos biologinės atliekos	15,4%	18.664	18.879	19.068	19.287	19.509	19.733	19.960
4.	Plastikų atliekos	18,0%	21.809	22.060	22.280	22.537	22.796	23.058	23.323
5.	Popieriaus/kartono atliekos	7,4%	8.901	9.003	9.093	9.197	9.303	9.410	9.518
6.	Stiklo atliekos	4,5%	5.452	5.515	5.570	5.634	5.699	5.765	5.831
7.	Metalo laužas	2,0%	2.436	2.464	2.489	2.518	2.546	2.576	2.605
8.	Naudotos padangos	0,6%	762	771	779	787	797	806	815
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	1,3%	1.611	1.629	1.646	1.665	1.684	1.703	1.723
10.	Pavojingosios atliekos	0,0%	3	3	3	3	4	4	4
11.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos	10,4%	12.631	12.777	12.904	13.053	13.203	13.355	13.508
12.	Kitos atliekos	20,6%	24.899	25.186	25.438	25.730	26.026	26.325	26.628
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	100,0%	121.048	122.440	123.664	125.086	126.525	127.980	129.452
14.	Iš viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų:	31,9%	38.598	39.042	39.433	39.886	40.345	40.809	41.278
	<i>tame tarpe gyventojų ir Horeca pakuočių atliekos</i>	<i>13,9%</i>	<i>16.798</i>	<i>16.991</i>	<i>17.161</i>	<i>17.358</i>	<i>17.558</i>	<i>17.760</i>	<i>17.964</i>
	<i>tame tarpe komercinio sektoriaus pakuočių atliekos</i>	<i>7,1%</i>	<i>8.633</i>	<i>8.732</i>	<i>8.820</i>	<i>8.921</i>	<i>9.024</i>	<i>9.127</i>	<i>9.232</i>
	<i>tame tarpe kitos antrinės žaliavos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos pakuočių atliekos</i>	<i>10,9%</i>	<i>13.168</i>	<i>13.319</i>	<i>13.452</i>	<i>13.607</i>	<i>13.763</i>	<i>13.922</i>	<i>14.082</i>
15.	Iš viso biologiškai skaidžių atliekų*	42,5%	51.443	52.035	52.555	53.160	53.771	54.389	55.015

*Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

Lentelė 42. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Šiaulių regione 2012-2020 m., tonomis (vertinant papildomą namudinį kompostavimą).

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis, %	Komunalinių atliekų susidarymas, t						
			2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
	Žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas (papildomas efektas)				1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
Į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą pateksiančios komunalinės atliekos:									
1.	Žaliosios atliekos	17,5%	22.448	22.706	21.323	21.587	21.854	22.124	22.397
2.	Medienos atliekos	1,2%	1.430	1.447	1.461	1.478	1.495	1.512	1.530
3.	Kitos biologinės atliekos	15,6%	18.664	18.879	19.068	19.287	19.509	19.733	19.960
4.	Plastikų atliekos	18,2%	21.809	22.060	22.280	22.537	22.796	23.058	23.323
5.	Popieriaus/kartono atliekos	7,4%	8.901	9.003	9.093	9.197	9.303	9.410	9.518
6.	Stiklo atliekos	4,6%	5.452	5.515	5.570	5.634	5.699	5.765	5.831
7.	Metalo laužas	2,0%	2.436	2.464	2.489	2.518	2.546	2.576	2.605
8.	Naudotos padangos	0,6%	762	771	779	787	797	806	815
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	1,3%	1.611	1.629	1.646	1.665	1.684	1.703	1.723
10.	Pavojingosios atliekos	0,0%	3	3	3	3	4	4	4
11.	Statybinės ir griovimo (inertinės) atliekos	10,6%	12.631	12.777	12.904	13.053	13.203	13.355	13.508
12.	Kitos atliekos	20,8%	24.899	25.186	25.438	25.730	26.026	26.325	26.628
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	100,0%	121.048	122.440	122.054	123.476	124.915	126.370	127.842
14.	Iš viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų:	32,3%	38.598	39.042	39.433	39.886	40.345	40.809	41.278
	<i>tame tarpe gyventojų ir Horeca pakuočių atliekos</i>	14,1%	16.798	16.991	17.161	17.358	17.558	17.760	17.964
	<i>tame tarpe komercinio sektoriaus pakuočių atliekos</i>	7,2%	8.633	8.732	8.820	8.921	9.024	9.127	9.232
	<i>tame tarpe kitos antrinės žaliavos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos pakuočių atliekos</i>	11,0%	13.168	13.319	13.452	13.607	13.763	13.922	14.082
15.	Iš viso biologiškai skaidžių atliekų*	41,8%	51.443	52.035	50.945	51.550	52.161	52.779	53.405

*Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

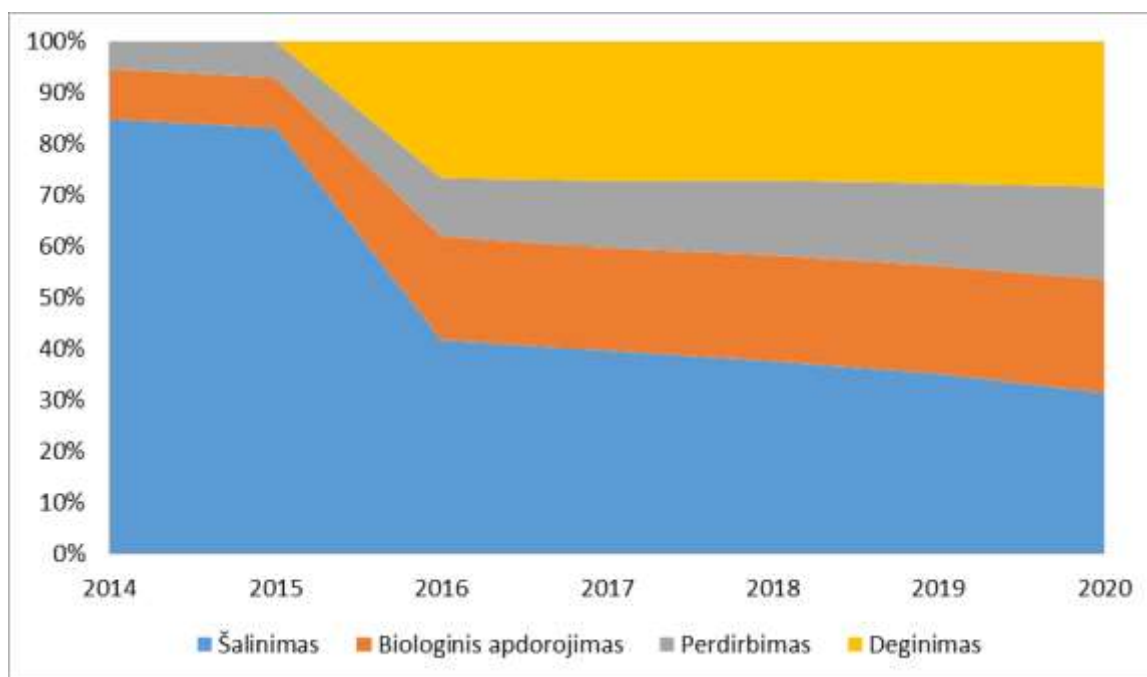
5.2 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Šiaulių regiono teritorijoje susidariusios komunalinės atliekos skirstomos į šiuos srautus:

- žaliosios atliekos;
- pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- pavojingosios buities atliekos;
- didelių gabaritų ir kitos komunalinės atliekos (pvz., naudotos padangos, statybinės atliekos);
- po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos.

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 5.2.1-5.2.5 skyriuose. Informacija apie iki 2020 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Šiaulių regione pateikta Lentelė 43. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo būdai pavaizduota Pav. 16.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (Lentelė 44). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones, 2020 m. bus paruošta perdirbimui apie 50,4 proc. antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, metalo, plastikų ir stiklo, įskaitant pakuočių, atliekų). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ženkliai mažės ir 2020 m. sudarys apie 31 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Šiaulių regione, pateikta Pav. 17.

Pav. 16. Planuojamos Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus iki 2020 m.

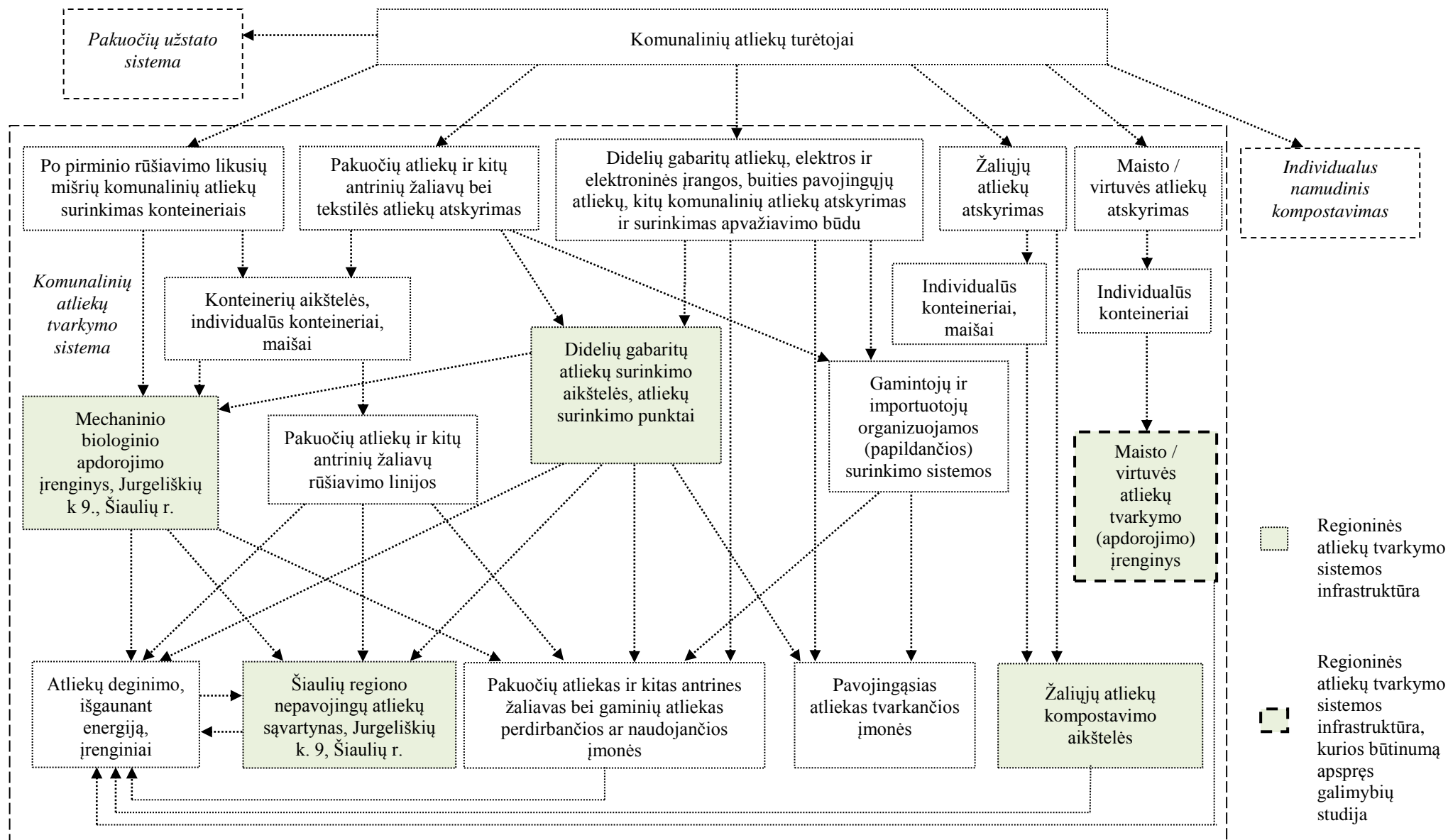
Lentelė 43. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Šiaulių regione 2014–2020 m., tonomis.

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų prevencija									
1.	Žaliosios atliekos	Namudinis kompostavimas	3.511	3.511	5.121	5.121	5.121	5.121	5.121
I komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patenkančių atliekų kiekis									
2.	Komunalinės atliekos		121.048	122.440	122.054	123.476	124.915	126.370	127.842
Atskirai surenkamos atliekos									
3.	Žaliosios atliekos	Kompostavimas	11.865	11.983	14.262	14.405	14.549	14.695	14.841
4.	Kitos biologinės atliekos	Perdirbimas/naudojimas /kompostavimas	2	2	2	2	2	2	2
5.	Maisto / virtuvės atliekos	Kompostavimas/ anaerobinis apdorojimas	-	-	173	173	1.018	1.680	3.326
6.	Antrinės žaliavos tinkamos perdirbimui, tame tarpe:	Perdirbimas	4.367	6.474	11.183	13.406	15.469	17.585	20.221
6.1	<i>plastikų atliekos</i>		1.215	1.809	3.538	4.272	4.987	6.118	7.575
6.2	<i>popieriaus/kartono atliekos</i>		2.110	2.768	3.394	4.021	4.543	5.453	6.544
6.3	<i>stiklo atliekos</i>		973	1.758	3.889	4.690	5.490	5.507	5.525
6.4	<i>metalo atliekos</i>		69	139	362	423	449	507	577
7.	Antrinės žaliavos netinkamos perdirbimui	Šalinimas/naudojimas (deginimas)	928	2.133	3.117	4.101	4.465	5.527	6.852
8.	Tekstilės atliekos	Perdirbimas/naudojimas	41	42	42	43	43	44	44
9.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Perdirbimas/naudojimas	1.285	1.300	1.313	1.328	1.343	1.359	1.374
10.	Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	762	771	779	787	797	806	815
11.	Buities pavojingosios atliekos	Perdirbimas/naudojimas	3	3	3	3	4	4	4
12.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	Šalinimas	2.160	2.184	2.206	2.232	2.257	2.283	2.309
13.	Didžiosios atliekos	Šalinimas	375	379	383	387	392	396	401

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mechaninis apdorojimas (rūšiavimas) MBA įrenginiuose									
14.	Komunalinės atliekos	Mechaninis apdorojimas	-	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
MBA įrenginiuose atskirtos antrinės žaliavos									
15.	Atskirtos (išrūšiuotos) antrinės žaliavos (metalai)	Perdirbimas	-	-	600	600	600	600	600
Biologinis apdorojimas MBA įrenginiuose									
16.	BSA frakcija	Biologinis apdorojimas	-	-	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Į atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius patenkančios komunalinės atliekos									
17.	Komunalinės atliekos / kietasis atgautasis kuras / kitos degios atliekos	Naudojimas (deginimas)	-	-	32.517	33.501	33.865	34.927	36.252
Į atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos									
18.	Komunalinės atliekos	Šalinimas	102.723	101.864	50.930	48.978	46.976	44.419	40.112

Lentelė 44. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Šiaulių regione 2014–2020 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)	-	-	45%	45%	45%	45%	65%
- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)							
<i>Planuojamas šalinti Šiaulių regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	85%	83%	42%	40%	38%	35%	31%
<i>Planuojamas panaudoti Šiaulių regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	15%	17%	58%	60%	62%	65%	69%
Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų Šiaulių regiono didžiausių leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių, t	37.732	37.732	33.958	33.958	30.185	30.185	26.411
<i>Didžiausias planuojamas šalinti Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, t</i>	-	-	25.465	24.489	23.488	22.210	20.056
Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų	-	-	-	-	-	-	50%
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Šiaulių regiono komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo šių atliekų susidarymo)</i>	11,3%	16,6%	29,9%	35,1%	39,8%	44,6%	50,4%

Pav. 17. Komunalinių atliekų tvarkymo srantai Šiaulių regione (2020 m.)

5.2.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. D1-782 buvo patvirtinta *Valstybinė atliekų prevencijos programa*, kurios įgyvendinime dalyvauja Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Kadangi atliekų prevencija apima plačias veiklos sritis, įgyvendinant šią programą, siūloma taip pat dalyvauti kitoms suinteresuotoms valstybės institucijoms, savivaldybėms, atliekų turėtojams – fiziniams ir juridiniams asmenims – savo iniciatyva.

Iki 2020 m. Šiaulių regione planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.).

Lietuvoje nėra duomenų apie tai, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl Lentelė 45 pateikti duomenys apie galimus išvengti komunalinių atliekų kiekius Europos Sąjungos šalyse. Kitų šalių praktika parodė, kad taikant įvairias atliekų prevencijos priemones, komunalinių atliekų susidarymą galima sumažinti 17 proc.

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Šiaulių regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias EEĮ ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo;
- organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų gaminių (baldų, statybinių medžiagų, EEĮ ir kt.) priėmimą DGASA;
- bendradarbiaujant su labdaros organizacijomis, organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą per DGASA, o esant poreikiui ir galimybėms – specialiais konteneriais.

Vertinama, kad nuo 2016 m. Lietuvoje bus pradėtas taikyti valstybinis mokestis už sąvartyne šalinamas atliekas (planuojama 75 Lt už toną atliekų (21,72 euro už toną atliekų)), kuris turėtų įtakoti ir komunalinių atliekų prevenciją, t. y. šių atliekų susidarymo mažėjimą.

Lentelė 45. Galimi išvengti komunalinių atliekų kiekiai Europos Sąjungos šalyse, taikant prevencijos priemones.

Komunalinės atliekos	Susidaro atliekų, kg/gyv./m.	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./m.	Proc.
Biologinės atliekos	220	40	18%
Išmani daržininkystė ir sodininkystė	90	10	11%
Atsakingas maisto vartojimas	30	10	33%
Namudinis individualus ar bendruomeninis	100	20	20%

Komunalinės atliekos	Susidaro atliekų, kg/gyv./m.	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./m.	Proc.
kompostavimas			
Didelių gabaritų atliekos	52	12	23%
Tekstilės atliekų prevencijos priemonės	15	4	27%
Baldų atliekų prevencijos priemonės	20	4	20%
EEĮ atliekų prevencijos priemonės	17	4	24%
Pakuočių atliekos	150	25	17%
Pakartotinio naudojimo gėrimų taros naudojimas	35	12	34%
Geriamo vandens naudojimas	6	2	33%
Daugkartinių pirkinių maišelių naudojimas	2	1	50%
Perteklinės pakuotės vengimas	107	10	9%
Popieriaus ir kartono atliekos	100	15	15%
Nepageidaujamo pašto sumažinimas	15	4	27%
IT priemonių naudojimas	75	9	12%
Servetėlių, popierinių rankšluosčių naudojimo mažinimas	10	2	20%
Sauskelnės ir kitos atliekos	78	8	10%
Daugkartinių sauskelnių naudojimas	18	2	11%
Kitų komunalinių atliekų prevencija	60	6	10%
Iš viso:	600	100	17%

Šaltinis: ACR+. *Quantitative Benchmarks For Municipal Waste Prevention. A guide for Local & Regional Authorities in support of the new Waste Framework Directive. November, 2009.*

5.2.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija ir siekiant atliekų prevencijos (t.y. sumažinti susidarančių komunalinių atliekų tvarkymo srautus) numatoma, kad Šiaulių regione ir toliau bus skatinamas individualus biologinių atliekų kompostavimas namų sąlygomis. Skatinimo priemonės pirmiausiai bus taikomos gyventojams, gyvenantiems individualiuose namuose. ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2014 m. individualių namų gyventojams planuojama baigti dalinti jau įsigytas 600 litrų talpos kompostavimo dėžes (iš viso 15.267 vnt.) (Lentelė 46). 2015 m. planuojama papildomai įsigyti dar 7.000 vnt. kompostavimo dėžių, kurios bus išdalintos Šiaulių regiono savivaldybių individualių namų gyventojams, pageidaujantiems biologines atliekas kompostuoti savo namų ūkių valdose. Vertinama, kad bendrai minėtomis kompostavimo dėžėmis bus galima sukompostuoti apie 5 tūkst. tonų atliekų.

ŠRATC ir savivaldybės šiems atliekų turėtojams planuoja teikti informaciją apie galimus kompostavimo būdus namų sąlygomis, kompostavimui reikalingų priemonių (talpų, dėžių) įsirengimą ir pačių kompostuojamų atliekų priežiūrą. Šiuo tikslu planuojama parengti ir išplatinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukai, informacija internete, žiniasklaidoj).

Taip pat planuojama įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo monitoringo sistemą, kurią organizuotų savivaldybės ir ŠRATC – monitoringo sistemos darbuotojai prižiūrėtų kaip atliekų turėtojai atskiria biologines atliekas iš bendro komunalinių atliekų srauto.

Lentelė 46. Šiaulių regiono esamos ir planuojamos namudinio surinkimo priemonės.

Administra- cinė teritorija	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai (2014 m. pradžioje)*			Turimas komposta- vimo dėžių skaičius, vnt.**	Papildomų komposta- vimo dėžių poreikis, vnt.**	Bendras komposta- vimo dėžių skaičius 2020 m.	Turimas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.**	Planuojamas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.**				Bendras žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius 2020 m.
	Miestas	Kaimas	Iš viso					indivi- dualių namų valdoms	Daugia- bučiams	Juridi- niam asme- nims	Iš viso	
Akmenės r.	1.344	2.591	3.935	3.445	-	3.445	-	-	89	120	209	209
Joniškio r.	2.384	4.843	7.227	2.986	-	2.986	1.792	-	-	-	-	1.792
Kelmės r.	2.583	6.848	9.431	980	3.000	3.980	4.190	2.000	-	200	2.200	6.390
Pakruojo r.	1.082	5.777	6.859	1.000	-	1.000	2.840	-	-	-	-	2.840
Radviliškio r.	2.886	6.614	9.500	3.348	-	3.348	1.500	1.300	-	120	1.420	2.920
Šiaulių m.	7.194	-	7.194	2.572	-	2.572	6.268	3.000	-	-	3.000	9.268
Šiaulių r.	2.348	8.331	10.679	936	4.000	4.936	6.551	200	-	-	200	6.751
Šiaulių regionas	19.821	35.004	54.825	15.267	7.000	22.267	23.141	6.500	89	440	7.029	30.170

Šaltinis: * Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d.“. Vilnius, 2014; ** ŠRATC duomenys, 2014 m.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų atskirą surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje. Šiuo tikslu, Šiaulių regione 2014–2020 m. planavimo laikotarpiu bus skatinama pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes kuo daugiau žaliųjų atliekų, nustatant atitinkamą kainodarą bei organizuojant žaliųjų atliekų surinkimą kapinėse, kolektyviniuose soduose, iš gyventojų ir gėlių parduotuvių visose Šiaulių regiono savivaldybėse. ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „*Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra*“, 2014 m. žaliųjų atliekų surinkimui iš gyventojų planuojama baigti dalinti jau įsigytus surinkimo konteinerius (iš viso 22.733 vnt.). Papildomai 2014-2016 m. Šiaulių regiono savivaldybių atliekų turėtojus planuojama aprūpinti dar 7.029 vnt. surinkimo konteinerių. Vertinama, kad esamomis ir planuojamomis surinkimo priemonėmis (Lentelė 46) bus galima iš gyventojų surinkti ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse sukompostuoti apie 14,8 tūkst. tonų žaliųjų atliekų. Žaliosios atliekos būtų renkamos nuo balandžio iki lapkričio mėn., išvežant konteinerius pagal iš anksto suderintą grafiką.

Dėl padidėjusių atskirai surenkamų žaliųjų atliekų kiekių, planuojama įgyvendinti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. išplėtimo investicinį projektą, realiai padidinant aikštelės pajėgumus iki 8000 tonų per metus ir siekiant užtikrinti pagaminto komposto kokybę bei realizavimo galimybes. Šį projektą planuojama įgyvendinti tuo atveju, jei nebus rasta pigesnė žaliųjų atliekų tvarkymo alternatyva, pvz., žaliųjų atliekų pridavimas biodujų gamybos jėgainei, kurioje žaliosios atliekos galėtų būti apdorojamos kartu su kitomis biologinėmis atliekomis (mėšlu, srutomis, žemės ūkio produkcija ir pan.).

Atsižvelgiant į tai, kad *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis iki 2019 m. įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą bei įrengti pakankamus pajėgumus šioms atliekoms sutvarkyti, planuojama šios užduoties įgyvendinimui pasirengti iš anksto ir 2015–2016 m. organizuoti bei įgyvendinti vienerių metų laiko trukmės pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Šiaulių regiono miestuose. Užsienio šalių patirtis rodo, kad maisto / virtuvės atliekų surinkimas iš kaimiškų vietovių nėra tikslingas, nes čia gyventojai turi pakankamai geras galimybes šias atliekas sukompostuoti vietoje arba sušerti naminiams gyvūnams. Todėl vertinant galimus iš gyventojų surinkti maisto / virtuvės atliekų kiekius, reikia pagrindinį dėmesį skirti miestų gyventojams, ypač didžiausiam Šiaulių regiono miestui – Šiauliams. Planuojama, kad bandomasis projektas bus vykdomas tik miestų teritorijose, apimant 5 proc. atliekų turėtojų. Remiantis kitų šalių patirtimi, vertinama, kad per metus miestuose atskirai galima surinkti apie 20 kg/gyv. maisto / virtuvės atliekų.

2011 m. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos užsakymu buvo parengta „*Šiaulių miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo galimybių studija*“, kurioje vertinama, kad iš Šiaulių miesto daugiabučių namų gyventojų būtų galima surinkti 4.000-6.000 tonų maisto / virtuvės atliekų (38-57 kg/gyv./metus), o iš viešojo maitinimo įstaigų ir prekybos įmonių – dar apie 1.000 tonų. Tačiau daroma prielaida, kad tokiems kiekiams maisto / virtuvės atliekų surinkti reikia, kad sistema veiktų 5-10 metų, todėl per pirmuosius tris metus bus pasiektas ne didesnis kaip 20 kg/gyv./metus atskiras maisto / virtuvės atliekų surinkimo efektyvumas, t.y. 2020 m. Šiaulių regione atskirai bus surinkta apie 3,3 tūkst. tonų maisto / virtuvės atliekų (Lentelė 43).

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto /

virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, rekomenduojama į šią sistemą įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Įgyvendinus maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo pilotinį (bandomąjį) projektą ir parengus galimybių studiją dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų tolimesnio tvarkymo galimybių ir infrastruktūros poreikio, bus priimtas sprendimas dėl reikiamų maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir perdirbimo pajėgumų sukūrimo Šiaulių regiono mastu. Planuojama, kad maisto / virtuvės atliekų apdorojimo (pvz., anaerobinio apdorojimo su biodujų gamyba) pajėgumų sukūrimui bus galimybė pasinaudoti ES struktūriniu parama.

Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų, atskirtų iš mišrių komunalinių atliekų srauto, planuojamą tvarkymą pateikta 5.2.5 skyriuje.

5.2.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų pirminio rūšiavimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio pagalba.

Kadangi didžioji komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų dalis – pakuočių atliekos, todėl planuojama, kad bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, bus sukurtos efektyvios pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo sistemos. Planuojama, kad pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo ir paruošimo perdirbimui veikla didžiaja dalimi bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, įgyvendinant teisės aktų nustatyta tvarka sudarytas (1) sutartis su ŠRATC dėl bendradarbiavimo organizuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti ir (2) trišales pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartis su ŠRATC ir atliekų tvarkytojais dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo perdirbti ir naudoti pakartotinai, perdirbimo bei naudojimo. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

Vadovaujantis *LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitimais, kurie įsigaliojo 2014 m. gegužės 22 d., Lietuvoje nuo 2016 m. vasario mėn. bus įvesta užstato sistema vienkartinei gėrimų pakuotei (gamintojai ir importuotojai privalės imti užstatą, jeigu tiekia vidaus rinkai alų, alaus kokteilius, sidrą, kriaušių sidrą, vaisių vyną, vaisių vyno kokteilius, vaisių vyno gėrimus, kitus fermentuotus gėrimus, alkoholinius kokteilius ir nealkoholinius gėrimus (gaiviuosius gėrimus, stalo vandenį, girą), natūralų mineralinį vandenį, šaltinio vandenį, fasuotą geriamąjį vandenį, sultis, nektarą, supakuotus į stiklinę, plastikinę ir metalinę prekinę vienkartinę pakuotę, kurios talpa didesnė negu viena dešimtoji litro, bet mažesnė negu trys litrai). Vienkartinę pakuočių pardavėjai privalės priimti vienkartinę pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, atliekas ir gražinti užstatą, išskyrus pakuočių pardavėjus, prekiaujančius parduotuvėse, kurių prekybos plotas neviršija 300 kv. m (neskaitant kaimo parduotuvių), ir prekyvietėse, kioskuose, degalinėse, viešojo maitinimo įstaigose. Vertinama, kad Lietuvoje į užstato sistemą patenkančios vienkartinę gėrimų pakuotės, kurių atliekos po vartojimo patenka į komunalinių atliekų srautą, sudaro apie 10 kg/gyv./metus (8 kg/gyv./metus gyventojai įsigyja prekybos vietose ir 2 kg/gyv./metus – per Horeca sistemą). Taip pat daroma prielaida, kad miestų gyventojai užstatinių gėrimų suvartos 20-25 proc. daugiau, lyginant su šalies vidurkiu, o kaimiškų vietovių gyventojai – apie 20

proc. mažiau. Atsižvelgus į šias prielaidas, vertinama, kad Šiaulių regione per užstato sistemą nuo 2016 m. kasmet bus surenkama vidutiniškai 2,7 tūkst. tonų pakuočių atliekų (jei pakuočių gražinimo efektyvumas sieks 85 proc.).

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, planuojama atliekų turėtojus – individualių valdų gyventojus, daugiabučius namus bei juridinius asmenis aprūpinti pakankamu kiekiu pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių ir organizuoti atskirą (rūšiuojamąjį) pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš šių atliekų turėtojų. Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės atliekų turėtojus aprūpinti rūšiuojamojo surinkimo priemonėmis (konteineriais arba maišais) turėtų per ateinančius 4 metus, t.y. iki 2018 m.

Gamintojų ir importuotojų organizacijos aprūpinant atliekų turėtojus – pirmoje eilėje gyventojus – rūšiuojamojo pakuočių atliekų surinkimo priemonėmis, vadovaujasi šiomis prioritetinėmis nuostatomis:

- kiekvienai namų valdai (kuri gali būti aptarnaujama individualiais atliekų surinkimo konteineriais) pateikiamas 2-jų konteinerių komplektas – 120 l (atskiram stiklo atliekų surinkimui) ir 240 l talpos (atskiram visų kitų pakuočių atliekų surinkimui); esant savivaldybių pageidavimui, individualių valdų gyventojai vietoj konteinerių gali būti aprūpinami specialiais maišais pakuočių atliekų surinkimui;
- viešo (kolektyvinio) naudojimo specializuotais 3-jų konteinerių (STIKLAS, POPIERIUS, PLASTIKAS) komplektais gali naudotis ne didesniu kaip 150 metrų atstumu nuo jų esančių daugiabučių namų gyventojai, ir vienu komplektu vidutiniškai naudojasi ne daugiau kaip 300 gyventojų. Šie specializuoti konteineriai yra statomi kartu su mišrių atliekų surinkimui skirtais konteineriais arba kiek galima arčiau mišrių komunalinių atliekų surinkimo vietų.

Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms valdoms Šiaulių regione pateiktas Lentelė 47. Vertinama, kad Šiaulių regione individualiais konteineriais 2020 m. bus surenkama apie 12,4 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Remiantis Alytaus regiono tyrimų duomenimis apie 2013 m. individualiais konteineriais surinktų ir tinkamų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekius, vertinama, kad Šiaulių regione tinkamos perdirbti pakuočių ir kitų antrinių žaliavų atliekos sudarys apie 45 proc., o likusios bus panaudotos energijos gamybai.

Lentelė 47. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms valdoms Šiaulių regione.

Teritorija	Rūšiuojamojo surinkimo konteinerių poreikis individualių namų valdose, vnt.		
	Stiklo atliekoms (120 l)	Kitų pakuočių atliekoms (240 l)	Iš viso:
Akmenės r.	2.700	4.500	7.200
Joniškio r.	6.802	4.795	11.597
Kelmės r.	9.000	9.000	18.000
Pakruojo r.	7.465	6.228	13.693
Radviliškio r.	9.335	8.250	17.585
Šiaulių m.	9.000	3.000	12.000
Šiaulių r.	10.000	12.500	22.500
Šiaulių regionas	54.302	48.273	102.575

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. privalo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* savivaldybėms taip pat rekomenduojama tankinti visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių tinklą:

- iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 150 metrų;
- iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 100 metrų.

Vidutiniai atstumai iki pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi, rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas. Tik parengus šias schemas, bus patikslintas Šiaulių regiono savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių ir pačių konteinerių poreikis. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių poreikis Šiaulių regione pateiktas Lentelė 48. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių poreikis buvo nustatytas įvertinus prielaidą, kad viena aikštele turėtų naudotis ne daugiau kaip 300 gyventojų bei ne daugiau kaip 3 daugiabučiai namai. Pastaroji prielaida grįsta reikalavimu ateityje nustatyti dvinarę vietinę rinkliavą, vadovaujantis *Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodika*, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711.

2014–2020 m. planavimo laikotarpiu planuojama plėtoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą Šiaulių regione. Jei nebus techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai bus netikslingas, planuojama taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimą ar kt.).

Šiuo metu įdiegtas pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas kolektyviniais atliekų konteineriais neužtikrina efektyvaus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo. ŠRATC duomenimis Šiaulių regione vienos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelės efektyvumas siekia 3,3 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų per metus, t.y. vidutiniškai vienoje pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelėje surenkama apie 3,3 tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų per metus. Todėl planuojama ypatingą dėmesį skirti visuomenės švietimo ir informavimo priemonėms, skatinančioms visuomenę efektyviau rūšiuoti komunalines atliekas.

Planuojama iki 2020 m. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklą išplėtoti iki bendro jų skaičiaus 1.884 bei įvertinus, kad dėl visuomenės švietimo ir informavimo priemonių taikymo rūšiavimo efektyvumas kasmet galėtų augti apie 20–30 proc., planuojama, kad 2020 m. viešo (kolektyvinio) naudojimo konteineriais bus surenkama apie 11,2 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų.

Lentelė 48. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių poreikis Šiaulių regione.

Teritorija	Esamas surinkimo aikštelių skaičius, vnt.*				Preliminarus papildomų surinkimo aikštelių poreikis, vnt.**			Bendras surinkimo aikštelių skaičius, vnt.	Surinkimo aikštelių skaičius daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse, vnt.	Gyventojų skaičius, 2013 m.***	Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė	Daugiabučiai gyvenamieji namai, vnt.****	Daugiabučių namų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė
	daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse	sodų bendrijose	garažų bendrijose	Iš viso:	daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse	sodų ir garažų bendrijose	Iš viso:						
Šiaulių regionas	922	31	13	966	845	73	918	1.884	1.460	285.763	254	2.309	1,8
Akmenės r.	89	-	-	89	-	14	14	103	89	21.677	244	219	2,5
Joniškio r.	135	-	-	135	-	-	-	135	135	24.306	180	221	1,6
Kelmės r.	104	-	-	104	-	-	-	104	104	30.305	291	173	1,7
Pakruojo r.	69	-	-	69	5	-	5	74	74	21.979	297	143	1,9
Radviliškio r.	100	-	-	100	35	11	46	146	135	39.689	294	327	2,4
Šiaulių m.	307	31	13	351	800	-	800	1.151	800	105.610	132	1.103	1,4
Šiaulių r.	118	-	-	118	5	48	53	171	123	42.197	343	123	1,0

Šaltinis: * Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.; ** Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių poreikis, įvertintus prielaidą, kad viena aikštele turėtų naudotis ne daugiau kaip 300 gyventojų; *** LR Statistikos departamentas (2013 m. sausio 1 d.); **** Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybės įmonė Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d.“. Vilnius, 2014.

Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas planuojama ir šiomis priemonėmis:

- 2015 m. įvertinti diferencijuotos (dvinarės) vietinės rinkliavos įdiegimo galimybes pagal teisės aktų reikalavimus ir ją nustatyti;
- 2014-2015 m. atlikti parengiamuosius darbus dvinarės įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įdiegimui, tokius, kaip: įrangos (įskaitant ir programinę) konteinerių ištuštinimo identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui įsigijimas, atliekų susikaupimo normų tyrimas, teisės aktų, reikalingų Vyriausybės patvirtintai metodikai įgyvendinti, parengimas ir patvirtinimas, kiti parengiamieji darbai;
- toliau tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais;
- įgyvendinti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą;
- vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas.

Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones, 2020 m. bus atskirai surinkta apie 27 tūkst. tonų pakuočių ir kitų antrinių žaliavų (Lentelė 43).

5.2.4 Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų specifinių atliekų surinkimo plėtra

Savivaldybės privalo aprūpinti gyventojus atskiro surinkimo priemonėmis, skirtomis ir šioms komunalinėms atliekoms:

- pavojingosioms atliekoms;
- elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekoms;
- naudotoms padangoms;
- didelių gabaritų atliekoms (statybos ir griovimo atliekoms, baldams ir kt.);
- tekstilės atliekoms.

Šiaulių regione šių atliekų atskiras surinkimas numatomas per 9 DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą). Gyventojams bus ir toliau siūlomi alternatyvūs šių atliekų surinkimo būdai, t.y. surinkimas apvažiavimo būdu (ne mažiau kaip 2 kartus per metus) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita).

Siekiant užtikrinti didesnę pavojingųjų ir didelių gabaritų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą bei galimybę visiems komunalinių atliekų turėtojams, iki 2015 m. pabaigos planuojama įvertinti poreikį bei galimybes dėl atliekų priėmimo punktų (APP) eksploatavimo, jų praplėtimo, uždarymo ar rekonstravimo (Akmenės rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Joniškio rajono ir Šiaulių rajono savivaldybėse).

Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra, labai svarbu užtikrinti, kad į šių atliekų tvarkymo įrenginius ir gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Savivaldybės arba ŠRATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su ŠRATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos neturėtų būti įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą. EEĮ atliekas ir toliau bus galima perduoti įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t.y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamos EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Šiaulių regiono savivaldybės ir/arba ŠRATC turės vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarantių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai bei šių tvarkymo galimybes – ne rečiau kaip 2 kartus per metus visiems gyventojams turės būti pateikiama išsami informacija savivaldybės ir/ar ŠRATC interneto svetainėje apie pavojingųjų atliekų tvarkymą. Pateikiamoje informacijoje turės būti nurodyta pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietoje.

Be aukščiau išvardintų priemonių Šiaulių regione planuojama įgyvendinti pavojingųjų atliekų rūšiavimo monitoringo sistemą.

Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA ir apvažiavimo būdu (ne mažiau kaip 2 kartus per metus) visose savivaldybėse, o Šiaulių mieste – specialiais konteineriais tekstilei surinkti (2014 m. pastatyti 3 vnt. po 3 m³ talpos). Tekstilės atliekų ir pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimas konteineriais planuojamas tuo atveju, jei surinkimo priemonėms bus galimybė gauti nacionalinę arba ES struktūrinę paramą.

5.2.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą numatoma ir toliau vykdyti regioniniu principu. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* numatyta, kad savivaldybės iki 2016 metų privalo baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.

Šiuo tikslu, ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ planuojama iki 2016 m. pastatyti regioninius MBA įrenginius esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.). Planuojamus Šiaulių regiono MBA įrenginius sudarys dvi dalys: (1) supaprastintas mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys, kurio minimalus našumas sieks 25 t/val. (arba apie 50–100 tūkst. tonų/metus, dirbant 8–16 val./dieną); (2) biologinio apdorojimo įrenginys (uždaras intensyvus aerobinis apdorojimas), kurio našumas 20 tūkst. tonų/metus, t.y. juose

planuojama apdoroti tik tokį BSA kiekį, kad būtų užtikrintos sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų mažinimo užduotys. Mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį eksploatuos konkurso būdu parinktas operatorius (UAB „NEG recycling“), o atsakomybė už tolimesnį MBA įrenginiuose susidariusių atliekų (išskyrus magnetinius metalus) bei į MBA įrenginius nepatekusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymą lieka ŠRATC, t.y. išimtinai ŠRATC turės teisę priimti sprendimą kaip jas toliau realizuoti.

Pradėjus šių įrenginių eksploataciją, į juos bus nukreipiamos Šiaulių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos. Norint iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuoti planuojamam biologinio apdorojimo įrenginiui reikiamą biologiškai skaidžių atliekų kiekį (20 tūkst. tonų), į mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį turi būti nukreipiama 50 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų. Mišrių komunalinių atliekų (30-40 tūkst. tonų/metus), nepatenkančių į MBA įrenginius, tvarkymo būdo parinkimas priklausys nuo techninių ir ekonominių aplinkybių, t.y. arba jos bus nukreipiamos deginimui į atliekų deginimo įrenginius, arba bus šalinamos Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne. Esant būtinumui, prieš tolimesnį šių atliekų naudojimą ar šalinimą jos galės būti apdorojamos mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje, kuris būtų eksploatuojamas didesniu pajėgumu – dirbant didesnę valandų skaičių (pvz., dviem pamainomis).

Mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje apdorojamos atliekos bus išskirstomos į tris pagrindinius srautus:

1. biologiškai skaidžių atliekų frakcijos srautą (BSA frakcija);
2. lengvosios atliekų frakcijos srautą (plokščia (2D) atliekų frakcija);
3. sunkiosios atliekų frakcijos srautą (apvali (3D) atliekų frakcija).

Magnetinio separatoriaus pagalba iš BSA ir sunkiosios frakcijų galės būti atskiriami magnetiniai metalai (vertinama, kad bus galima išrūšiuoti apie 600 tonų/metus metalų), kurie vėliau bus perduodami perdirbimui. Atskirta BSA frakcija toliau bus apdorojama biologinio apdorojimo įrenginyje (biotuneliuose) bei galutinai stabilizuojama dengtoje aikštelėje. Po galutinio stabilizavimo iš stabilizuotos BSA frakcijos bus atskiriamas „stabilatas“ arba techninis kompostas (apie 5 tūkst. tonų/metus). Jo panaudojimo galimybės priklausys nuo užterštumo ir kitų parametrų bei tuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimų. Bet kuriuo atveju ši frakcija galės būti naudojama sąvartyno ūkinėms reikmėms: perdengimui, uždengimui ir pan.

Planuojama, kad dalis mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje atskirtų BSA (apie 5,5 tūkst. tonų/metus), kartu su sunkiąja frakcija (apie 12 tūkst. tonų/metus), galės būti panaudojamos energijos gamybai atliekų deginimo įrenginiuose arba bus rasti kiti naudojimo ar šalinimo būdai. Atskirtą lengvąją atliekų frakciją (12 tūkst. tonų/metus) planuojama panaudoti kietojo atgautojo kuro (KAK) gamybai arba tiesiogiai išvežti deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane numatyta, kad jeigu viename komunalinių atliekų tvarkymo regione susidarančias komunalines atliekas numatoma tvarkyti kito regiono teritorijoje esančiuose atliekų tvarkymo įrenginiuose, tokio tvarkymo sąlygos turi būti nustatytos abiejų komunalinių atliekų tvarkymo regionų regioniniuose atliekų tvarkymo planuose. UAB „Fortum Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje 2014–2020 m. laikotarpyje planuojama pradėti energijai naudoti po rūšiavimo likusias netinkamas perdirbimui energetinę vertę turinčias atliekas ir iš kitų Lietuvos regionų. Tokių atliekų priėmimo sąlygos bei galimi panaudoti energijos gamybai kiekiai bus nustatyti UAB „Fortum Klaipėda“ taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime, kurį teisės aktų nustatyta tvarka turi išduoti Aplinkos apsaugos agentūra. Be to, Kaune ir Vilniuje planuojama pastatyti atliekų deginimo įrenginius, kuriuose kaip kuras būtų naudojamos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, AB „Akmenės cementas“ taip pat planuoja cemento gamybai naujoje sauso būdo klinkerio krosnyje energijos gamybai naudoti

kietąjį atgautąjį kurą. Atliekų deginimo įrenginys, į kurį bus perduotos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, kietasis atgautasis kuras ar kitos deginimui tinkančios komunalinės atliekos, bus atrinktas konkurso būdu, kurį organizuos ŠRATC.

Pradėjus eksploatuoti Šiaulių regioninius MBA įrenginius sąvartyne šalinamų atliekų kiekis ženkliai sumažės. Sąvartyne planuojama šalinti tik po apdorojimo MBA įrenginiuose likusias ir tolimesniam perdirbimui ar naudojimui netinkamas atliekas, kitas mišrias komunalines atliekas, kurioms nebus techninių ar ekonominių galimybių panaudoti, atskirai surinktas perdirbimui ir panaudojimui netinkamas didelių gabaritų atliekas, statybos ir griovimo atliekas, įskaitant asbesto atliekas. Vertinama, kad 2020 m. sąvartyne šalinamos komunalinės atliekos sudarys apie 31 proc. nuo visų Šiaulių regione susidariusių komunalinių atliekų kiekio (Lentelė 44).

Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne ir toliau planuojama šalinti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, tačiau prognozuojama, kad šių atliekų kiekiai turėtų mažėti dėl 2016 m. planuojamo įvesti mokesčio už šalinamas atliekas.

Atsižvelgiant į šalinamus mišrių komunalinių atliekų kiekius, vertinama, kad Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno II sekcija užsipildys iki 2016 m., todėl būtina iki to laiko sąvartyne įrengti III sekciją. Pradėjus eksploatuoti regioninį MBA įrenginį į sąvartyną patenkančių atliekų kiekis sumažės, kas prailgins šios sekcijos tarnavimo laiką. Vertinama, kad III sekciją reikės pradėti eksploatuoti 2016 m.

2014–2015 m. planuojama parengti galimybių studiją dėl Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno filtrato tvarkymo, nustatant tvarkomo filtrato kiekį ir parenkant optimalų sprendinį filtrato tvarkymui bei atlikti Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatacijos auditą ir parengti/atnaujinti sąvartyno eksploatacijos planą.

6 PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Šiaulių regiono savivaldybių tarybų patvirtinti vietinės rinkliavos dydžiai ir komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos vienai tonai skiriasi kiekvienoje savivaldybėje (Lentelė 9). 2014 m. savivaldybių patvirtinti komunalinių atliekų vienos tonos surinkimo ir sutvarkymo kaštai (sąnaudos) svyravo nuo 188 Lt/toną (54,45 euro/toną) iki 262 Lt/toną (75,88 euro/toną), „vartų mokesčiai“ – nuo 65,90 Lt/toną (19,09 euro/toną) iki 89,75 Lt/toną (25,99 euro/toną), o vietinės rinkliavos dydis siekė nuo 56 Lt (16,22 euro) iki 75 Lt (21,72 euro) vienam gyventojui per metus (Lentelė 9).

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas atliekamas atsižvelgiant tik į tuos investicinius kaštus bei metines sąnaudas, kurios gali paveikti atliekų tvarkymo kainos dydį. *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* nagrinėjamos investicijos / sąnaudos, kurios finansuojamos ŠRATC lėšomis.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane numatyta nuo 2016 m. įvesti valstybinį mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas, kuris neabejotinai įtakos sąvartyno „vartų mokesčio“ ir vietinės rinkliavos dydžius Šiaulių regiono savivaldybėse. Tačiau pažymėtina, kad kol kas *Lietuvos Respublikos Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 7 ir 8 priedėliais įstatymo* projektas nėra patvirtintas. Jei įstatymo projektas bus patvirtintas, mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifas už nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamas atliekas kasmet didės 20 Lt/toną (5,79 euro/toną) ir 2020 m. sieks 155 Lt/toną (44,89 euro/toną). Siekiant, kad sąvartyno „vartų mokesčiai“ už komunalines atliekas didėtų kuo

mažiau arba nuo 2016 m. nedidėtų, planuojama sąvartyne šalinti tik perdirbimui ir deginimui nebetinkamas komunalines atliekas.

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo kaštams įtakos taip pat gali turėti dvinarės vietinės rinkliavos nustatymo reikalavimas, vadovaujantis *Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodika*, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711. Vadovaujantis šios metodikos nuostatomis, savivaldybės turi priimti teisės aktus, reikalingus metodikos įgyvendinimui, ir nustatyti naujus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Jeigu bus patvirtintas *Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo 2, 30, 30², 33, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 35¹, 35², 35³, 35⁴ straipsniais įstatymo* projektas, savivaldybės šiuos teisės aktus turės pasirengti iki 2016 m. sausio 1 d. Pagrindines investicijas, reikalingas dvinarės vietinės rinkliavos įvedimui, sudarys investicijos į pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones (konteinerius ir konteinerinių aikštelių įrengimą), tačiau planuojama, kad šios priemonės bus įrengiamos ES struktūrinės paramos, nacionalinės paramos ir pakuočių gamintojų ir importuotojų lėšomis, todėl ženkliai įtakos vietinės rinkliavos dydžiui neturės.

2014 m. ŠRATC užsakymu rengiama studija „*Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro veiklos analizė, vietinės rinkliavos dydžių įvertinimas bei diferencijuotos vietinės rinkliavos plano parengimas*“. Šio darbo pagrindinis tikslas – įvertinus esamą būklę ir planuojamus pokyčius (struktūrinius pokyčius, Šiaulių regiono savivaldybių ir Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planuose numatytų priemonių įtaką, diferencijuotos vietinės rinkliavos įtaką ir kitas aplinkybes) nustatyti bazinius vietinės rinkliavos įverčius kiekvienai savivaldybei, kurias administruoja/-uos ŠRATC bei pateikti rekomendacijas dėl diferencijuotos vietinės rinkliavos įvedimo.

Remiantis preliminariu vertinimu (Lentelė 49), kaip *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* numatytų priemonių įgyvendinimas įtakos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą dydžio pokyčius, matome, kad 2020 m. bazinis vietinės rinkliavos įvertis gali išaugti du kartus (iki 459,87 Lt/toną (133,19 euro/toną)).

Lentelė 49. Įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą vertinimas.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
„Vartų mokestis“, Lt/toną (eurai/toną)	77,47 (22,44)	87,47 (25,33)	222,83 (64,54)	251,38 (72,80)	270,01 (78,20)	290,98 (84,27)	305,28 (88,41)
Surinkimo ir transportavimo kaina, Lt/toną (eurai/toną)	126,56 (36,66)	126,56 (36,66)	133,15 (38,56)	133,30 (38,61)	134,73 (39,02)	136,04 (39,40)	139,33 (40,35)
Administravimo kaina, Lt/toną (eurai/toną)	13,68 (3,96)	13,82 (4,00)	13,96 (4,04)	14,24 (4,12)	14,52 (4,21)	14,81 (4,29)	15,26 (4,42)
Bazinis vietinės rinkliavos įvertis, Lt/toną (eurai/toną)	217,72 (63,06)	227,86 (65,99)	369,94 (107,14)	398,92 (115,54)	419,26 (121,43)	441,83 (127,96)	459,87 (133,19)

Be to, atkreipiamas dėmesys, kad šiuo metu žinomos tik mišrių komunalinių atliekų apdorojimo MBA įrenginiuose operavimo išlaidos, o tolimesnio MBA įrenginiuose susidariusių atliekų (išskyrus magnetinius metalus) bei į MBA įrenginius nepatekusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos paaiškės tik ŠRATC konkurso būdu nustačius ir pasirašius sutartį su šias paslaugas teikiančia įmone, todėl pateikiamas tik preliminarus bazinis vietinės rinkliavos įvertis, kuris ateityje dar gali keistis.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatyta, kad išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą negali viršyti 1 proc. disponuojamų namų ūkio pajamų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui

per mėnesį 2013 m. Šiaulių regione sudarė 2.369 Lt (686 eurai) (Lietuvos Respublikoje – 2.525 Lt (731 euras). Preliminariu vertinimu, 2020 m. bazinis vietinės rinkliavos įvertis vienam namų ūkiui gali išaugti iki apie 243,63 Lt/metus (70,56 eurus/metus), tačiau neviršys 1 proc. ribos nuo vidutinių disponuojamų vieno namų ūkio piniginių pajamų (vidutiniškai apie 284 Lt/metus (82 eurus/metus)).

7 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos Lentelė 40;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma Lentelė 50):
  - ar vykdomos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys:

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų per metus			
	2014–2015 metais	2016–2017 metais	2018–2019 metais	nuo 2020 metų
Akmenės r.	2.908	2.617	2.326	2.035
Joniškio r.	3.261	2.935	2.609	2.283
Kelmės r.	4.049	3.644	3.239	2.834
Pakruojos r.	2.955	2.659	2.364	2.068
Radviliškio r.	5.290	4.761	4.232	3.703
Šiaulių m.	13.737	12.363	10.989	9.616
Šiaulių r.	5.533	4.979	4.426	3.873
Šiaulių regionas	37.732	33.958	30.185	26.411

- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* nustatyta komunalinių atliekų naudojimo užduotis;
- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m.* nustatyta popieriaus ir kartono, metalo, plastiko ir stiklo atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti užduotis;
- ar vykdomos kitos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m.* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Lentelė 50. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas.

Tikslas	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Institucija, atsakinga už vertinimo kriterijaus įgyvendinimą
		pradinė rodiklio reikšmė – 2011 metų	2016 metų	2020 metų	
Ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių	komunalinių atliekų, šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	75	55	35	savivaldybės
			...	...	Šiaulių regiono savivaldybės/ ŠRATC

Tikslas	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Institucija, atsakinga už vertinimo kriterijaus įgyvendinimą
		pradinė rodiklio reikšmė – 2011 metų	2016 metų	2020 metų	
ir energinių išteklių naudojimą, taip mažinti gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose					
2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	įrengti ir veikiantys mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, vienetais	0	10	10	savivaldybės, regioniniai atliekų tvarkymo centrai
			...	...	Šiaulių regiono savivaldybės/ŠRATC
	sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su 2000 metų kiekiu, procentais	66	45	35	savivaldybės
			...	...	Šiaulių miesto savivaldybė/ŠRATC
3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas	užtikrinta komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, procentais	94,8	100	100	savivaldybės
			...	...	Šiaulių regiono savivaldybės/ŠRATC

– kaip įgyvendinami komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal Lentelę 51 pateiktus rodiklius:

Lentelė 51. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimo vertinimo rodikliai 2014–2020 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai	4) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2015 m.
	5) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2015 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų paruošimas perdirbimui	6) Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų bei paruoštų naudoti pakartotinai ir perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	7) Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas bei paruoštas naudoti pakartotinai ir perdirbti mišrių komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2015 m.
	8) Atskirai surinktų butyje susidarantių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	9) Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	10) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	11) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2014 m.
Atliekų naudojimas	12) Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2014 m.
Atliekų šalinimas	13) Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc.	Nuo 2016 m.
		Ne daugiau nei 35 proc.	Nuo 2020 m.
	14) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	Nuo 2014 m.
	15) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	Nuo 2014 m.

Priedai

Priedų sąrašas:

- 1 priedas.** Komunalines atliekas surenkančios, rūšiuojančios, apdorojančios, naudojančios ar šalinančios įmonės Šiaulių regione.
- 2 priedas.** Atliekų priėmimo punktai Šiaulių regione.
- 3 priedas.** Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės Šiaulių regione.
- 4 priedas.** Regioninės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Šiaulių regione.
- 5 priedas.** Komunalinių atliekų surinkimo konteineriai Šiaulių regione.

KOMUNALINĖS ATLIEKAS SURENKANČIOS, RŪŠIUOJANČIOS, APDOROJANČIOS, NAUDOJANČIOS AR ŠALINANČIOS ĮMONĖS ŠIAULIŲ REGIONE

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
1.	UAB „TOI-TOI sanitarinės sistemos“	Šiaulių m.	Septinių rezervuarų dumblas	Surinkimas, vežimas
2.	UAB „Metaloidas“	Šiaulių m.	Metalų atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, importas, eksportas
3.	UAB „Sauduva“	Šiaulių m.	Antrinės žaliavos	Surinkimas, vežimas, laikymas, eksportas
4.	UAB „Žalvaris“ Šiaulių skyrius	Šiaulių m.	Metalo atliekos, antrinės žaliavos, baterijos ir akumuliatoriai, EEĮ atliekos, lempos, pesticidai, vaistai, dažai, rašalas, klėjai ir dervos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas, tarpininkavimas
5.	L. Purinaitės įmonė „Neptana“	Šiaulių m.	Aliejus ir riebalai, metalo atliekos	Surinkimas, vežimas
6.	AB „Specializuotas transportas“	Šiaulių m.	Visos komunalinės atliekos	Surinkimas, vežimas, rūšiavimas, laikymas
7.	UAB „Švarinta“	Šiaulių m.	Visos komunalinės atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
8.	VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“	Šiaulių r., Akmenės r., Joniškio r., Kelmės r., Pakruojo r., Radviliškio r.	Visos komunalinės atliekos	Surinkimas, šalinimas sąvartyne
9.	UAB „Šulcas ir partneriai“	Šiaulių m.	Popieriaus, plastikų atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, metalo atliekos, EEĮ atliekos, metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas, eksportas
10.	UAB „EMP Recycling“	Šiaulių m.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, antrinės žaliavos, lempos, metalo atliekos, drabužiai, tekstilė, mediena, didžiosios atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas
11.	UAB „Kuusakoski“	Šiaulių m.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, antrinės žaliavos, lempos	Surinkimas, vežimas, laikymas
12.	UAB „Vygarsta“	Šiaulių m.	Metalo atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas
13.	UAB „Tolmeta“	Šiaulių m.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
14.	UAB „Ekonovus“	Šiaulių m.	Antrinės žaliavos, drabužiai, tekstilė, EEĮ atliekos, dažai, rašalas, klijai ir dervos, lempos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas, prekyba
15.	UAB „Kavali“	Šiaulių m.	Antrinės žaliavos, metalo atliekos, baterijos ir akumuliatoriai, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas
16.	UAB „Tikslas vienas“	Šiaulių m.	Metalo atliekos, baterijos ir akumuliatoriai, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas
17.	UAB „Jurgeta“	Šiaulių m.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas
18.	UAB „Salva“	Šiaulių m.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
19.	Žydrūno Marčausko individuali įmonė	Šiaulių m.	Maistinis aliejus ir riebalai	Importas, prekyba
20.	AB „Neaustinių medžiagų fabrikas“	Šiaulių m.	Mišrios ir kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos, biologiškai suyrančios atliekos, gatvių valymo atliekos	Surinkimas, vežimas
21.	UAB „Ganika“	Šiaulių m.	Plastikai	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas
22.	UAB „Dokumentų naikinimo sistemos“	Šiaulių m.	Popierius ir kartonas, plastikai	Surinkimas, vežimas, laikymas, eksportas
23.	UAB „Alremus“	Šiaulių m.	Baterijos ir akumuliatoriai	Surinkimas
24.	UAB „Europierius“	Šiaulių m.	Popierius ir kartonas, stiklas	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, importas, eksportas
25.	UAB „Kertex energija“	Šiaulių m.	Tirpikliai, rūgštys, šarmai, fotografijų atliekos, pesticidai, lempos, EEĮ atliekos, aliejus ir riebalai, dažai, rašalas, klijai ir dervos, plovikliai, vaistai, baterijos ir akumuliatoriai, EEĮ atliekos, kaminų valymo atliekos, mišrios ir kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos, septinių rezervuarų dumblas, nuotakyno valymo atliekos	Surinkimas, vežimas, importas
26.	UAB „Toksika“ Šiaulių filialas	Šiaulių r.	Tirpikliai, rūgštys, šarmai, pesticidai, lempos, EEĮ atliekos, dažai, rašalas, klijai ir dervos, plovikliai, baterijos ir akumuliatoriai, mediena, antrinės žaliavos, metalai, kaminų valymo atliekos, biologiškai suyrančios virtuvių atliekos, drabužiai, tekstilė, vaistai, aliejus ir riebalai	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, deginimas sausumoje (tik tirpikliai, pesticidai, EEĮ, aliejus ir riebalai, dažai, rašalas, klijai ir dervos, vaistai, plovikliai, mediena)
27.	UAB „Antrocelas“	Šiaulių r.	Popierius ir kartonas	Surinkimas, vežimas, importas, perdirbimas
28.	UAB „Virginijus ir ko“	Šiaulių r.	Antrinės žaliavos, mišrios komunalinės, turgaviečių atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
29.	UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“	Šiaulių r.	Mišrios komunalinės atliekos, biologiškai suyrančios atliekos, stiklas, EEĮ atliekos, didžiosios atliekos,	Surinkimas, vežimas
30.	UAB „Naujosios akmenės komunalininkas“	Akmenės r.	Mišrios komunalinės atliekos, biologiškai nesuyrančios atliekos, antrinės žaliavos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas
31.	AB „Akmenės cementas“	Akmenės r.	Tekstilės, popieriaus ir kartono atliekos	Vežimas, laikymas, naudojimas kurui
32.	Bendra Lietuvos ir Vokietijos įmonė uždaroji akcinė bendrovė „ETERNIT Akmenė“	Akmenės r.	Popieriaus ir kartono atliekos	Surinkimas, perdirbimas
33.	UAB „Metsuna“	Akmenės r.	Metalo atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, eksportas
34.	UAB „Iferita“	Akmenės r.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
35.	UAB „Antrinis perdirbimas“	Akmenės r.	Antrinės žaliavos, didžiosios atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas
36.	UAB „Antrinio perdirbimo grupė“	Akmenės r.	Antrinės žaliavos, didžiosios atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas
37.	UAB „Danrava“	Akmenės r., Joniškio r.	Antrinės žaliavos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas, eksportas
38.	UAB „Arunta“	Akmenės r.	Metalo atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, apdorojimas, laikymas
39.	UAB „Akmenės vandenys“	Akmenės r.	Biologiškai suyrančios atliekos	Surinkimas, vežimas, perdirbimas
40.	UAB „Joniškio komunalinis ūkis“	Joniškio r.	Mišrios komunalinės atliekos, antrinės žaliavos, biologiškai suyrančios atliekos, didžiosios ir žaliosios atliekos, lempos, EEĮ	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas
41.	Faustos Užkuraitienės individuali įmonė	Joniškio r.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
42.	UAB „Rammus“	Joniškio r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
43.	UAB „Gejūna“	Joniškio r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
44.	UAB „Joniškio spedicija“	Joniškio r.	Biologiškai suyrančios atliekos	Surinkimas, vežimas
45.	UAB „Kelmės vietinis ūkis“	Kelmės r.	Mišrios komunalinės atliekos, antrinės žaliavos, didžiosios ir žaliosios atliekos, baterijos ir akumuliatoriai, lempos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas
46.	UAB „Ferolitas“	Kelmės r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
47.	UAB „Grandmeta“	Kelmės r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas,

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
				laikymas
48.	UAB „Egimeta“	Kelmės r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
49.	UAB „Kelmės vanduo“ Kelmės dumblo kompostavimo aikštelė	Kelmės r.	Biologiškai suyrančios atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, perdirbimas
50.	UAB „Pakruojo komunalininkas“	Pakruojo r.	Mišrios komunalinės atliekos, antrinės žaliavos, EEĮ atliekos, didžiosios atliekos, baterijos ir akumuliatoriai, lempos, septinių rezervuarų dumblas, dažai, rašalas, klijai ir dervos, biologiškai suyrančios atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas ir apdorojimas (tik antrinių žaliavų)
51.	UAB „Pakruojo vandentiekis“	Pakruojo r.	Septinių rezervuarų dumblas, nuotakyno valymo atliekos	Surinkimas, vežimas
52.	UAB „Triglis“	Pakruojo r., Radviliškio r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, eksportas
53.	UAB „Metanitas“	Pakruojo r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
54.	UAB „Skrapuva“	Pakruojo r., Šiaulių r.	Antrinės žaliavos, metalo atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas, eksportas
55.	UAB „Granulita“	Radviliškio r.	Medienos atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, perdirbimas
56.	UAB „Metva“	Radviliškio r.	Metalo atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas
57.	UAB „Metal invest“	Radviliškio r.	Metalo atliekos, EEĮ atliekos, baterijos ir akumuliatoriai	Surinkimas, vežimas, laikymas
58.	UAB „Šiaulių metalų grupė“	Radviliškio r., Šiaulių r., Šiaulių m.	Metalų atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas, eksportas, prekyba, tarpininkavimas
59.	UAB „Irėja“	Radviliškio r.	Metalų atliekos, EEĮ atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas, apdorojimas, eksportas
60.	Jono Keciorio parduotuvė „Linas“	Radviliškio r.	Mišrios komunalinės atliekos, turgaviečių atliekos	Surinkimas, vežimas, tarpininkavimas
61.	UAB „Ecoservice“	Radviliškio r.	Mišrios komunalinės atliekos, gatvių valymo atliekos, septinių rezervuarų dumblas, nuotekų valymo atliekos, didžiosios atliekos, antrinės žaliavos, EEĮ, drabužiai ir tekstilė, biologiškai suyrančios ir kitos biologiškai nesuyrančios atliekos, gruntas ir akmenys, metalai, lempos, plovikliai, baterijos ir akumuliatoriai	Surinkimas, vežimas

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra, 2014 m. gegužės mėn.

ATLIEKŲ PRIĖMIMO PUNKTAI ŠIAULIŲ REGIONE

Eil. Nr.	Savivaldybė	Adresai	Sklypo plotas, m ²	Atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m.	Buities pavojingųjų atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m.
1.	Akmenės r.	Akmenės rajoninis atliekų priėmimo punktas, Eibučių g., N. Akmenė	1697	700	10
		Akmenės seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Klykolių g.	1049	500	
		Kruopių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Žagarės g., Kruopių mst.	858	500	
		Papilės seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Pergalės g. 42B, Papilės mstl.	840	500	
		Ventos seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Miško g., Ventos mstl.	958	500	
2.	Joniškio r.	Joniškio rajoninis atliekų priėmimo punktas, Bariūnų k., Saugėlaukio sen.	1780	700	10
		Skaistgirio seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Beržų g., Skaistgirio mstl.	981	500	
		Žagarės seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Žvelgaičių k.	990	500	
		Kriukų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Dariaus ir Girėno g., Kriukų mstl.	776	500	
3.	Kelmės r.	Kelmės rajoninis atliekų priėmimo punktas, Raseinių g 70A., Kelmė	1978	700	10
		Kražių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Smiltinės k., Kražių sen.	924	500	
		Tytuvėnų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Kuršių k., Tytuvėnų sen.	875	500	
4.	Pakruojo r.	Pakruojo rajoninis atliekų priėmimo punktas, Kuosiškių k., Pakruojo sen.	1817	700	10
		Lygumų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Lygumų mstl.	992	500	
		Klovainių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Pušaloto g., Klovainių mst.	946	500	
		Rozalimo seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Šeduvos g., Rozalimo mstl.	853	500	
		Žeimelio seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Plytinės g., Žeimelio mstl.	475	500	
5.	Radviliškio r.	Radviliškio rajoninis atliekų priėmimo punktas, Žironų k. Tyrulių seniūnijos atliekų priėmimo	1935 1000	700 500	-

Eil. Nr.	Savivaldybė	Adresai	Sklypo plotas, m ²	Atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m.	Buities pavojingųjų atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m.
		punktas, Polekėlės k. Šeduvos seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Žvejų g 17A, Šeduvos mst.	914	500	
		Grinkiškio seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Grinkiškio mstl.	992	500	
		Baisogalos seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Baisogalos mstl.	840	500	
		Šiaulėnų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Šiaulėnų mstl.	993	500	
6.	Šiaulių r.	Šiaulių rajoninis atliekų priėmimo punktas, Ventos g. 192, Kuršėnų m. Bubių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Gluosnių g. 2A, Bubių k. Meškuičių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Šiaulių g.44, Meškuičių mstl. Kairių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Salduvės g. 8B, Kairių mstl. Šakynos seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Šiaulių g. 24A, Šakynos mstl. Raudėnų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Jaunimo g. 1A, Raudėnų k. Kužių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Žalioji g. 20, Kužių mstl. Gruzdžių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, F. Vaitkaus g. 2, Gruzdžių mstl. Voveriškių seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Vingio g. 1D, Voveriškių k. Ginkūnų seniūnijos atliekų priėmimo punktas, Saulėtekio g. 11B, Ginkūnų k.	2146 850 759 503 756 907 884 690 946 858	700 500 500 500 500 500 500 500 500 500	10
7.	Bendri pajėgumai			18 200	50

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖS ŠIAULIŲ REGIONE

Eil. Nr.	Savivaldybė	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių adresai	Plotas, m ²	Pajėgumai, t/m.	Esama būklė
1.	Akmenės r.	Eibučių g., N. Akmenė	1.696	510	Eksplatuojama
2.	Joniškio r.	Bariūnų k., Kepalių sen.	1.780	510	Eksplatuojama
3.	Kelmės r.	Raseinių g 70 ^A , Kelmė	1.978	510	Eksplatuojama
4.	Pakruojo r.	Aleknaičių k., Lygumų sen.	1.886	505	Eksplatuojama
5.	Radviliškio r.	Žironų k., Aukštelių sen.	12.245 (žemės sklypo)	510	Eksplatuojama
6.	Šiaulių m.	J. Basanavičiaus g. 168 b, Šiauliai	5.000	510	Eksplatuojama
7.		Pailių g. 19, Šiauliai	5.045	510	Eksplatuojama
8.		Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r.	2.000	1.599	Eksplatuojama
9.	Šiaulių r.	Ventos g. 192, Kuršėnai	2.146	510	Eksplatuojama
Bendri pajėgumai				5.674	

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Šiaulių regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano

4 priedas

REGIONINĖS ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖS ŠIAULIŲ REGIONE

Eil. Nr.	Savivaldybė	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių adresai	Plotas, m ²	Pajėgumai, t/m.	Esama būklė
1.	Joniškio r.	Bariūnų k., Kepalių sen.	4.930	1.088	Eksplatuojama
2.	Pakruojo r.	Aleknaičių k, Lygumų sen.	6.801	1.360	Eksplatuojama
3.	Radviliškio r.	Žironų k., Aukštelkų sen.	12.245 (žemės sklypo)	1.500	Eksplatuojama
4.	Šiaulių m.	Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r.	8.750	14.000	Eksplatuojama
5.	Šiaulių r.	Drąsučių k., Kuršėnų kaimiškoji sen.	6.366,3	1.500	Eksplatuojama
Bendri pajėgumai:				19.448	

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Pastaba: Akmenės ir Kelmės rajonuose surinktos žaliosios atliekos naudojamos kaip struktūrinė medžiaga kompostuojant nuotekų valymo dumblą.

KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO KONTEINERIAI ŠIAULIŲ REGIONE

Šiaulių regione naudojami pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteineriai.

Administracinis vienetas	ES skirtos lėšos (A ir B tipo aikštelės), aptarnauja vežėjai (1,6 m ³ talpos konteineriai)			Aplinkos ministerijos skirti konteineriai, aptarnauja vežėjai				Individualaus naudojimo pakuočių atliekų surinkimo konteineriai	
	Aikštelių sk.	Komplektų sk.	Konteinerių sk.	Aikštelių sk.	Konteinerių talpa, m ³	Komplektų sk.	Konteinerių sk.	Konteinerių talpa, m ³	Konteinerių sk.
Akmenės r.	11	11	33	78	1,1	71	214	0,12	1.800
Joniškio r.	22	29	87	113	1,5	93	280	0,12	2.007
Kelmės r.	7	7	21	97	1,8	97	292	-	0
Pakruojo r.	7	7	21	62	1,8, 2,5	59	177	0,24	1.237
Radviliškio r.	39	52	156	61	1,8, 2,5	64	192	0,24	1.085
Šiaulių m.	98	131	393	253	1,8	253	759	0,24	6.000
Šiaulių r.	18	22	66	100	1,8	102	306	0,12	2.500
Šiaulių regionas	202	259	777	764		740	2.220		14.629

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Šiaulių regione naudojami pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteineriai (tęsinys).

Administracinis vienetas	APP ir DGASA aikštelėse esantys konteineriai, aptarnauja ŠRATC						IŠ VISO REGIONE	
	APP ir DGASA sk.	Konteinerių talpa, m ³	Popieriaus ir kartono atliekų	Stiklo atliekų	Plastikų atliekų	Metalu atliekos	Aikštelių ir punktų sk.	Konteinerių sk. viso vnt.
Akmenės r.	5	3, 5, 10, 24	7	10	8	6	94	2.078
Joniškio r.	5	3, 5, 10, 24	5	8	6	5	140	2.398
Kelmės r.	5	3, 5, 10, 24	5	8	6	5	109	337
Pakruojo r.	6	3, 5, 10, 24	6	7	7	6	75	1.461
Radviliškio r.	6	3, 5, 10, 24	7	9	9	7	106	1.465
Šiaulių m.	3	1,5, 2, 3, 5, 10, 24	3	7	6	3	354	7.171
Šiaulių r.	10	3, 5, 10, 24	11	14	12	11	128	2.920
Šiaulių regionas	40		44	63	54	43	1.006	17.830

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.

Šiaulių regione naudojami mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai.

Administracinis vienetas	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai				IŠ VISO
	0,12 m ³ -0,24 m ³	0,66 -0,77 m ³	1,1 m ³	5 m ³ -7,5 m ³	
Akmenės r.	4.314	231	446	-	4.991
Joniškio r.	6.985	61	633	-	7.679
Kelmės r.	10.945	441	415	-	11.801
Pakruojo r.	6.615	2	470	-	7.087
Radviliškio r.	7.500	4	1.031	-	8.535
Šiaulių m.	10.212	42	1.718	165	12.137
Šiaulių r.	10.888	116	603	31	11.638
Šiaulių regionas	57.459	897	5.316	196	63.868

Šaltinis: ŠRATC duomenys, 2014 m.